

Gorenjski Glas

PETEK, 13. OKTOBRA 2017

LETO LXX, ŠT. 82, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Sedemdeset let

Gorenjski glas praznuje sedemdeseti rojstni dan, okroglo obletnico smo počastili na sinočnji slovesnosti v Gostilni Avsenik v Begunjah.

MARIJA VOLČJAK

Prva številka časopisa je izšla oktobra 1947 z imenom Naše delo, leto kasneje, torej prav tako oktobra, se je časopis preimenoval v Gorenjski glas. V 117-letni zgodovini časnikarstva na Gorenjskem pripada sedemdesetletnemu Gorenjskemu glasu prvo mesto in težko je verjeti, da bi ga kdo prehitel, saj je na pohodu digitalizacija. Čeprav okroglih obletnic ne obešamo na veliki zvon, smo se tokrat odločili za slovesnost, na katero smo povabili poslovne partnerje in

sodelavce, s katerimi smo v zadnjih dvajsetih letih postavili mrežo lokalnega tiska na Gorenjskem. Nabralo se je že 24 časopisnih in revijalnih prilog, lani se je prvič zgodilo, da so imele priloge več strani kot časopis. Lokalne priloge so namenjene posameznim občinam, brezplačno so priložene tudi časopisu, kar pomeni, da je takšna usmeritev v korist tudi naročnikom časopisa. Družini Avsenik in Ansamblu Saša Avsenika se zahvaljujem za gostoljubje, daljše poročilo boste lahko prebrali v torkovi številki Gorenjskega glasa.

Novosti vsem niso všeč

Nova prometna ureditev v starem mestnem jedru Kranja razburja nekatere podjetnike, ki imajo težave z dostavo in že opažajo manjši obisk, na kranjski občini pa trdijo, da so z novim odlokom mesto naredili prijaznejše obiskovalcem in da se prilagajajo tudi prebivalcem in podjetnikom.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Povabili smo vas, da vam predstavimo, kakšne posledice imajo za trgovce, gostince in ostale storitvene dejavnosti spremembe prometnega režima, ki ga je Mestna občina Kranj vpeljala na začetku tega meseca,« je na sredinem srečanju z novinarjem v kavarni Evropa povedal Jaka Kregar in poudaril, da se občinska uprava na čelu z županom izmika reševanju problematike, ki je zanje zelo pereča. »V primerjavi s prejšnjim prometnim režimom je po novem ukinjena možnost brezplačnega vstopa z vozilom v

Promet avtomobilov v mestu se je z novimi ukrepi v zadnjih dneh že precej zmanjšal. / Foto: Tina Dokl

mestno jedro za trideset minut ob delavnikih. V teh tridesetih minutah se je v preteklosti na enostaven in poceni način opravila večina dostave, kupci pa so lahko dostopali do poslovnih prostorov in odpeljali težje in večje predmete. Zdaj to ni več mogoče. V mestu je mogoče vstopiti samo z dovolilnico med 6. in 10. uro. Zanj je treba odšteti 36 evrov. Za dostavo po 10. uri pa je treba pridobiti dovolilnico, ki le-ta stane 136 evrov. Možen je tudi dostop z listkom, a je zdaj za nakup treba odšteti pet evrov,« je nov prometni režim pojasnil Jaka Kregar.

▶ 6. stran

Prilogi:

jeseniške novice
deželne novice

Akcijska ponudba

PICK & PLACE

Lesena hiša | 120

od **77.500,00 €**

080 23 23

www.jelovica-hise.si

AKTUALNO

Na urgenco tudi samo zaradi klopa

Od osemindvajset tisoč triažiranih bolnikov, ki so obiskali Urgentni center Jesenice, je bilo le okrog dva tisoč zelo ogroženih. Velika večina ostalih bi pomoč lahko poiskala pri svojem osebnem ali družinskem zdravniku.

2

AKTUALNO

Klic, ki bo reševal življenja

Sistem eCall (eKlic) za samodejni klic iz vozila na številko 112 bodo prihodnje leto začeli vgrajevati v vse nove tipe avtomobilov. Čas prihoda reševalcev naj bi se skrajšal za do 40 odstotkov. Sistem prinaša tudi finančne koristi.

3

KMETIJSTVO

Dražba ovnov, kakršne še ni bilo

Društvo rejcev ovc jezersko-solčavske pasme je v nedeljo pripravilo na Jezerskem dražbo plemenskih ovnov, a takšne, kot je bila letos, doslej še ni bilo. Na dražbi so prodali devetnajst od skupno štiriindvajsetih ovnov.

14

CG+

Od nekdanj ga zanima človek

Ddr. Jože Hlebš se je rodil staršem iz Tržiča. Med Tržičem in Salzburgom, kjer živi in dela, mu teče življenje od leta 1970. Je pisec številnih člankov s področja filozofije narave in monografij pa tudi esejev in razprav o filozofih.

20

VREME

Danes bo pretežno jasno. Jutri in v nedeljo se bo nadaljevalo precej jasno vreme z jutranjo meglo. Čez dan bo toplo.

 5/20 °C

jutri: precej jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Slovenski poročni sejem Brdo

Obiščite nas na največjem Slovenskem poročnem sejmu na Brdu 21. in 22. oktobra 2017. Na prihajajočem sejmu se vam bomo predstavili vodilni poročni strokovnjaki. Zagotavljamo vam zabaven in prijeten dan v naši družbi, saj bomo poskrbeli za edinstven užitek ob ogledu izdelkov in storitev, ki jih potrebujete za svojo poroko. Na Slovenskem poročnem sejmu bo oba dneva tudi pester spremljevalni program. Za vas smo pripravili predavanja in seminarje na različne teme, modno revijo ženskih in moških oblek, vodene ogleda po posestvu Brdo in večerno VIP-zabavo. Seveda nismo pozabili na otroški kotiček z varuškami. Med obiskovalci sejma bomo izžrebali brezplačno poroko. Več informacij: www.porocnisejem.com.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo eno VIP-vstopnico za dve osebi. Nagradno vprašanje: Kje bo največji in najspektakularnejši slovenski poročni sejem? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 18. oktobra 2017, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj ali na koticek@g-glas.si

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Knjigo prejme **MARIJA TERAN** iz Dupelj.

Že v torek lahko volimo predsednika države

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Volitve predsednika države so vse bližje. Prvi volivci in volivke bodo lahko svoj glas za enega od devetih kandidatov oddali že v torek, 17. oktobra, ko se začne tridnevno predčasno glasovanje. Predčasno glasovanje bo na sedežih okrajnih volilnih komisij ter na tistih upravnih enotah oziroma krajevnih uradih, kjer okrajne volilne komisije sicer nimajo sedeža (Bled, Cerknica, Dravograd, Metlika), torej potekalo 17., 18. in 19. oktobra od 7. do 19. ure; 16. oktober pa je datum, do katerega predstavnik kandidature lahko sporoči okrajni volilni komisiji seznam zaupnikov na voliščih.

Sicer pa smo videli že več soočenj kandidatov, ki bodo volivcem olajšala odločitev, kdo od njih je najprimernejši za predsednika države. Državna volilna komisija je tudi že odposlala volilna gradiva tako domačim volivcem

kot tistim v tujini. Prihodnji teden, 18. oktober, je za volivce prav tako pomemben dan: tisti, ki želijo glasovati na voliščih, dostopnih invalidom, morajo okrajni volilni komisiji sporočiti svojo namero, da bodo glasovali na takem volišču, in ne na volišču, za območje katerega so vpisani v volilni imenik. Volivci, ki bodo na dan glasovanja izven okraja svojega stalnega prebivališča ter želijo glasovati na volišču v drugem okraju (volišču brez krajevne pristojnosti – t. i. »omnia«), morajo to prav tako sporočiti okrajni volilni komisiji. To velja tudi za volivce, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču in želijo glasovati pred volilnim odborom, na svojem domu. Tudi volivci, ki nimajo stalnega prebivališča na območju naše države in bodo na dan glasovanja v Sloveniji ter želijo glasovati na volišču v Sloveniji, morajo to sporočiti okrajni ali državni volilni komisiji.

Na urgenco prihajajo ljudje tudi samo zaradi klopa

Od 28 tisoč triažiranih bolnikov, ki so obiskali Urgentni center Jesenice, je bilo le okrog dva tisoč zelo ogroženih. Velika večina ostalih bi pomoč lahko poiskala pri svojem osebnem ali družinskem zdravniku.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Prejšnji teden smo pisali o tem, kakšne izkušnje imajo bolniki v ambulantni nujne medicinske pomoči v Kranju. Zdaj smo obiskali tudi edini gorenjski urgentni center, Urgentni center Jesenice, in se pozanimali, kako deluje, kje prihaja do največ težav in kaj vse so pacienti zapisali v knjigo pohval in pritožb.

Kot je povedala strokovna direktorica Splošne bolnišnice Jesenice Anja Jovanovič Kunstelj, so v urgentnem centru od januarja do septembra letos obravnavali 28 tisoč pacientov. Na mesec to pomeni med 2800 in 3500 bolnikov, ki obiščejo bodisi urgentne specialistične ambulante bodisi službo nujne medicinske pomoči. Prav dejstvo, da obe službi, torej primarni in sekundarni nivo nujne medicinske oskrbe, delujeta v istih prostorih, pa včasih povzroča nejevoljo pacientov. Vsi namreč čakajo v isti čakalnici, zato se jim včasih zdi, da je prišlo do nepoštena obravnave, da je nekdo šel v obravnavo bistveno hitreje, da nekdo čaka dvakrat ... »Ko pacienti pridejo v urgentni center brez napotnice, jih vedno sprejememo v službi nujne medicinske pomoči, to je tisti službi, ki je prej delovala v jeseniškem zdravstvenem domu. V urgentnih specialističnih ambulantah pa sprejememo paciente z napotnico za kirurga ali internista s

Strokovna direktorica Anja Jovanovič Kunstelj, dr. med., specialistka kirurgije / Foto: Gorazd Kavčič

stopnjo nujnosti 1 – nujno. Mimo tega pa smo dogovorjeni, da poškodovane otroke obravnava kirurg brez predhodnega pregleda v ambulantni nujne medicinske pomoči,« je pojasnila Anja Jovanovič Kunstelj.

A bistveno je, da so čisto vsi pacienti, ki pridejo v urgentni center, v postopku triaže takoj razvrščeni glede na nujnost obravnave. Posebej usposobljena diplomirana medicinska sestra glede na stopnjo nujnosti paciente razvrsti v kategorije, in sicer po barvah od rdeče do modre. Bolnike, ki so označeni z rdečo, pregledajo takoj, saj so v življenjsko ogrožajočem stanju, običajno jih pripeljejo z reševalnim vozilom in jih tudi pričakujejo. Oranžno označene bolnike naj bi pregledali najkasneje

v desetih minutah, rumeno označene pa najkasneje v šestdesetih minutah. Potem pa sta še zelena in modra kategorija, bolniki v teh dveh kategorijah naj bi prišli na vrsto največ v 120 oziroma 240 minutah. In prav teh pacientov je največ.

Na urgenco po bolniški stalež

Podatki kažejo, da je bilo od 28 tisoč triažiranih bolnikov le okrog dva tisoč zelo ogroženih, medtem ko je bilo kar 19 tisoč takšnih, ki niso bili res nujni in so po večini prišli brez napotnice in bi pomoč lahko poiskali pri svojem osebnem ali družinskem zdravniku. Med njimi so po izkušnjah Jovanovič Kunsteljeve tudi bolniki, ki pridejo zaradi ureza v

Če je pri kakšnem pacientu potrebno oživiljanje, urgentni center vsaj eno uro »stoji«.

prst s papirjem, zaradi ugriza klopa, nekateri pridejo po redno terapijo, spet četrti želijo odpreti bolniški dopust ... »Ljudje so urgentni center žal začeli tudi izkoriščati. Vse to obremenjuje prehospitalno enoto in podaljšuje čas v čakalnici,« je povedala sogovornica. Kaj pa menijo o tem, da bi za takšne paciente uvedli participacijo? »Bolnišnice imajo s tem zelo slabe izkušnje, saj vodi v konflikte, nejevolje pacientov in verbalnega nasilja pa so že zdaj pogosto deležne naše administratorke,« odgovarja.

Več pohval kot pritožb

In kako je s konkretnimi pritožbami pacientov? V sprejemni pisarni urgentnega centra je knjiga pohval in pripomb, v kateri je bilo v prvih šestih mesecih letos vpisanih sedem pritožb in dvanajst pohval. Neka gospa se je denimo pritožila, da ni dobila informacij, kaj se dogaja z njeno sorodnico. Neki gospod se je pritožil, da je prišel s klopom in čakal dve uri. Ena od pritožb se je nanašala na neprijeten sprejem, nekdo je zapisal pripombo, da je bil koš za odpadke pred vhodom poln. A kot smo se lahko prepričali sami, je v knjigi napisanih tudi veliko pohval hvaležnih pacientov. Po besedah sogovornice v bolnišnici vse pripombe in pohvale obravnavajo in tudi pripravijo odgovor.

Se pa število pacientov v Urgentnem centru Jesenice povečuje, največ jih prihaja z območja zgornje Gorenjske, vse več s spodnje Gorenjske, Posočja, veliko je tudi turistov, ki poiščejo pomoč v jeseniškem urgentnem centru. Ob tem pa je strokovna direktorica opozorila na kadrovske težave, do katerih prihaja zaradi neustreznega financiranja urgentnih centrov. Tako denimo mavčar, instrumentarka, radiolog, pediater v urgentnem centru niso financirani in jih mora bolnišnica zagotavljati iz lastnega delovanja.

Vsak pacient je v postopku triaže razvrščen glede na nujnost obravnave po barvah od rdeče do modre.

Klic, ki bo reševal življenja

Sistem eCall (eKlic) za samodejni klic iz vozila na številko 112 bodo prihodnje leto začeli vgrajevati v vse nove tipe avtomobilov. Čas prihoda reševalcev naj bi se skrajšal za do štirideset odstotkov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V prostorih kranjskega Iskratela ta teden poteka petdnevni mednarodni strokovni posvet Testfest, na katerem več kot sto strokovnjakov iz 40 podjetij iz petnajstih držav preizkuša skladnosti medsebojnega delovanja naprav eCall (eKlic) različnih proizvajalcev. Države Evropske unije bodo namreč morale sistem eCall, ki bo omogočal samodejne klice v sili na številko 112 iz vozila v primeru prometne nesreče, vzpostaviti s 1. januarjem 2018, avtomobilski proizvajalci pa bodo morali od 1. aprila 2018 naprej sistem eCall vgrajevati v vse nove tipe avtomobilov, medtem ko za tovorna vozila in motorje to še ne velja. Ustrezno opremo bo možno vgraditi tudi v starejše avtomobile, takšna nadgradnja vozila pa naj bi po prvih ocenah stala do sto evrov.

V Sloveniji eCall uradno deluje že od 1. decembra 2015, je pojasnil Boštjan Tavčar, vodja državnega centra za obveščanje, ki deluje v okviru Uprave RS za zaščito in reševanje. Dozdajšnje izkušnje, predvsem iz testnih klicev, so pokazale, da operaterji klic iz sistema eCall prejmejo od tri do štiri minute prej kot klice očitidcev nesreč, čas prihoda reševalcev na kraj nesreče pa naj bi se po ocenah skrajšal do 40 odstotkov, je poudaril. Vozilo, opremljeno z napravo eCall, namreč v primeru prometne nesreče samodejno pokliče

Boštjan Tavčar, Center za obveščanje RS: »eCall je sredstvo, s katerim rešujemo življenja, prinaša pa tudi finančne koristi.« / Foto: Tina Dokl

center za obveščanje na številko 112 in istočasno posreduje tudi podatke, kot so lokacija avtomobila, število oseb v vozilu, zadnja smer vožnje in podobno. Razmišljajo tudi o tem, da bi naprava poslala še posnetek zadnje minute vožnje in posnetek nesreče, je razložil Tavčar. Operater v centru za obveščanje se bo po prejemu samodejnega klica iz vozila lahko pogovarjal z voznikom in potniki, če bodo ti sposobni govoriti, voznik oz. potniki pa bodo imeli možnost tudi ročne sprožitve klica v sili.

Sistem eCall pa ne rešuje le življenj, temveč prinaša

tudi finančne koristi, še opozarja Tavčar. Vsaka privarčevana minuta za prihod reševalcev na kraj dogodka je po nekaterih ocenah vredna med 500 in 700 evrov. »Če bi nam uspelo tako z e-Callom kot z drugimi novimi storitvami, ki prihajajo na področju klica na številko 112, v povprečju skrajšati čas prihoda vseh reševalnih enot na kraj nesreče za minuto, bi bil prispevek v bruto družbenem proizvodu višji, kot je danes celoten strošek, ki ga država nameni vsem reševalnim sestavam v Sloveniji,« je še dejal.

Sistem eCall je bil v Sloveniji uspešno uveden v sodelovanju z več slovenskimi partnerji, med katerimi sta tudi Telekom Slovenije in Iskratel. Glavni direktor kranjske družbe Željko Puljić je povedal, da bo strokovni posvet Testfest ta teden mogoče pokazal, da so potrebne še določene izboljšave standardizacije in sistema, namen pa je, da rešitev in produkti čim prej pridejo na trg v polni funkcionalnosti. »Na koncu želimo vse skupaj zapakirati v rešitev, storitev, ki jo je možno prodati in jo končni kupec razume. Ne gre namreč le za sprožitev klica v klicni center, ob tem se ponuja še cela vrsta možnosti za vzporedno uporabo podatkov, na primer v servisnih centrih avtomobilskih proizvajalcev, zavarovalnicah, dispečerskih centrih nujne medicinske pomoči, seveda v obsegu, ki ga bo dovoljevala zakonodaja.«

Jacob Bangsgaard, prvi mož evropske organizacije za inteligentne transportne sisteme ERTICO - ITS Europe, ki je soorganizator Testfesta, je povedal, da se že petnajst let ukvarjajo z organizacijo takšnih dogodkov, na katerih povezujejo vse deležnike s področja razvoja tehnologij za varnejši in učinkovitejši promet. »Ko smo začeli, je bilo na evropskih cestah 50 tisoč smrtnih žrtev, danes jih je okoli 25 tisoč, kar je še vedno preveč, zato upamo, da bo eCall pomagal to število še znižati.«

k

KOMENTAR
VILMA STANOVNIK

Mesto priložnosti

Pozorni bralci, predvsem pa tisti, ki živijo in delajo v starem mestnem jedru Kranja, so v zadnjem letu zagotovo zasledili, da se pripravljajo spremembe glede parkiranja in dostave. O tem, kaj sodi v stari Kranj in kako ga urediti, da bo po eni strani prijazen prebivalcem in podjetnikom, po drugi pa tudi ostalim Kranjčanom in obiskovalcem Kranja, je bilo kar nekaj polemik, pripravljene so bile delavnice, javna razprava, izdanih je bilo nekaj zloženek, potekali so individualni pogovori in dogovori.

Letos aprila je odlok o novi prometni ureditvi sprejel tudi kranjski mestni svet. Ne na hitro, saj so imeli svetniki kar nekaj pomislekov zlasti glede parkirišč in starega mestnega jedra. So se pa vsi skupaj strinjali, da je treba imeti v starem Kranju takšno prometno ureditev, da se ne bo moč voziti po mestu kadarkoli in kdorkoli.

Načelo, ki je pri pripravi sprememb vodilo odgovorne na občini, je bilo, da želijo zagotoviti dostopno in varno mesto, hkrati pa urediti promet za vse stanovalce, podjetnike, obiskovalce in turiste.

Posebna pozornost pri izboljšanju prometa je namenjena zagotovitvi požarne varnosti in nujne medicinske pomoči, saj so gasilci redno opozarjali, da ob nevarnosti v starem mestnem jedru pri nespremenjenem režimu s svojimi vozili ne morejo kakovostno in dovolj hitro ukrepati.

Tudi tisti, ki smo bolj ali manj pogosto zahajali v staro mestno jedro, smo se čudili množici avtomobilov, ki so, kljub temu da naj bi bilo središče mesta namenjeno predvsem pešcem, vozili skozi mesto, in da so bila vozila nemoteno parkirana celo tam, kjer za parkiranje ni bilo nikakršnih oznak.

Hudovali so se starejši, ki so se ogibali vozilom, hudovali so se mamice z vozički, invalidi ... in jasno je bilo, da bo treba ukrepati.

Toda vsaka sprememba je težka. Težko se je odvaditi, da za pot od Huj proti Globusu ni več mogoče uporabljati bližnjice skozi mesto, še težje, da ne moreš ob vsaki uri priti nemoteno do svojega lokala ali stanovanja, temveč je treba narediti nekaj korakov peš. Tudi novost, Kranj in kolesa za izposajo, niso vedno rešitev po meri vsakogar.

Dejstvo pa je, da v zadnjem času Kranj postaja vedno bolj živahen, da so v mestu letos pripravili že okoli tisoč tristo različnih dogodkov, da narašča število turistov in da se marsikdo od gostincev lahko pohvali, da toliko obiskovalcev kot letos ni bilo še nikoli.

Zato je, tudi s pogovori in novimi rešitvami, treba iskati vse poti in možnosti, da Kranj postane lepo, prijazno in živahno mesto. In da zaradi nove prometne ureditve, kot napovedujejo nekateri podjetniki v mestu, ne bo postal mesto duhov.

Konec varčevanja pri dodatku

Vlada je sprejela predlog zakona, s katerim se vpeljuje avtomatični informativni izračun in vrača otroški dodatek za sedmi in osmi dohodkovni razred.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Predlog zakona zaradi ugodnih gospodarskih razmer predčasno odpravlja varčevalne ukrepe na področju otroških dodatkov. Do otroškega dodatka bodo s prihodnjim letom upravičeni tudi otroci v družinah, katerih mesečni dohodek ne presega 1.019,86 evra na družinskega člana (za štiričlansko družino torej 4.079,44 evra na mesec).

S tem se vrača otroški dodatek za 7. in 8. dohodkovni razred. Upravičenci iz teh dveh razredov, ki bodo vloge za otroški dodatek vložili

v decembru 2017, bodo tako otroški dodatek prejeli izplačan februarja 2018 za januar 2018. Ukinitev varčevalnih ukrepov pri otroškem dodatku (sprostitev sedmega in osmega dohodkovnega razreda) bo državo stala približno 16,7 milijona evrov letno.

Spremembe zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev pa vpeljujejo tudi avtomatični informativni izračun, s čimer želijo odpraviti obremenjenost strank z vsakoletnim vlaganjem vlog pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in obremenjenost centrov za

socialno delo z administrativno-upravnimi postopki, poleg tega odpravljajo tudi neskladja z ustavo. Število upravnih postopkov o pravicah iz javnih sredstev se je med letoma 2010 in 2015 skoraj podvojilo, navajajo na ministrstvu za delo, kar je tudi razlog, da za letne pravice (otroški dodatek, državna štipendija, znižano plačilo vrtca, subvencija malice in subvencija kosila) predlagajo uvedbo avtomatičnega informativnega izračuna. To pomeni, da bodo prosilci za vsakoletno pravico najprej podali prvo vlogo, s katero se strinjajo, da se

avtomatično podaljšajo letne pravice. Letna pravica (če bo odobrena) se bo avtomatično podaljšala oziroma preverila meseca septembra, v septembru bo CSD na avtomatiziran način preveril vse potekle letne pravice v mesecu avgustu in vse veljavne pravice v mesecu septembru ter avtomatično pridobil podatke za novo odločanje. Če bo ugotovljeno, da ni bilo sprememb, potem se bo izdal avtomatični informativni izračun, v nasprotnem primeru pa se bo postopek preusmeril v odločanje po uradni dolžnosti CSD, ki bo izdal prvostopno odločbo.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Del izgube bo pokrila država

Splošna bolnišnica Jesenice je prva oddala vlogo za pridobitev sredstev za pokrivanje izgub iz preteklih let. Kandidirajo za več kot tri milijone evrov sredstev, s katerimi bodo poplačali dolgove iz preteklih let.

MARJANA AHAČIČ

Jesenice – Splošna bolnišnica Jesenice na podlagi Zakona o interventnih ukrepih za zagotovitev finančne stabilnosti javnih zavodov, katerih ustanovitelj je država, kandidira za sredstva v višini 3,1 milijona evrov. Toliko je namreč konec lanskega leta znašal 80-odstotni presežek odhodkov nad prihodki iz preteklih let iz naslova javne službe. Sredstva bodo namenili plačilom zapadlih neplačanih obveznosti do dobaviteljev in poplačilu preostanka kredita pri Enotnem zakladniškem računu, so sporočili iz Splošne bolnišnice Jesenice. Država bo jeseniški bolnišnici odpisala tudi 2,5 milijona terjatev iz naslova združevanja amortizacije, so sporočili po seji sveta javnega zavoda.

Zakon o interventnih ukrepih za zagotovitev finančne stabilnosti javnih zdravstvenih zavodov, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija, je stopil v veljavo konec septembra in predvideva več ukrepov za finančno sanacijo poslovanja javnih zdravstvenih zavodov, in sicer: zagotovitev sredstev državnega proračuna za pokrivanje izgub iz preteklih let, odpis neplačanih terjatev ministrstva za zdravje iz naslova združevanja amortizacije in spremembo plačilnih rokov za javne zdravstvene zavode. Vodstva bolnišnic, ki želijo

kandidirati za sredstva za pokrivanje izgub iz preteklih let, morajo do konca meseca na ministrstvo za zdravje posredovati popolno vlogo za izvedbo enkratnega transfera za pokritje presežkov odhodkov nad prihodki iz preteklih let, ki jo predhodno potrdi pristojni svet zavoda.

Vlogo za izvedbo enkratnega transfera za pokritje presežkov odhodkov nad prihodki iz preteklih let z vsemi zahtevanimi prilogami – pregled poslovanja po dejavnostih od leta 2000 do 2016, poročilo o izvedeni notranji reviziji poslovanja za lansko leto in bilanca stanja na dan 31. decembra 2016 – so obravnavali člani sveta javnega zavoda Splošna bolnišnica Jesenice in jo soglasno potrdili. Seznanili so se tudi z mnenjem Slovenskega inštituta za revizijo, ki ga je na pobudo članov pridobilo Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, zaradi nejasnosti glede pravilnega knjigovodskega evidentiranja prejetih sredstev za pokrivanje izgub. Ker gre za zakonsko pridobljena sredstva za pokrivanje izgub, jih bodo javni zdravstveni zavodi v izkazih poslovnih izidov za leto 2017 morali pripoznati med prihodki, v letnem poročilu pa bodo lahko pojasnili, kakšen je njihov vpliv na poslovni izid, so po torkovi seji sveta zavoda še sporočili iz jeseniške bolnišnice.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 14. 10.
14.40, 16.20, 19.40, 21.20 MILICE 2
21.00 SNEŽAK
17.00, 21.35 USNJENI OBRAZ
13.30, 15.20, 17.10 MOJ MALI PONI: FILM, sinhro.
18.40 IZTREBLJEVALEC 2049
13.50, 15.25, 18.00 KOŠARKAR NAJ BO
19.00 VIKTORIJA IN ABDUL

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 14. 10.
14.00, 16.00, 20.50 MILICE 2
18.30, 21.00 SNEŽAK
18.40, 20.30 USNJENI OBRAZ
13.30, 15.30, 17.30 MOJ MALI PONI: FILM, sinhro.
17.50, 20.40, 22.20 IZTREBLJEVALEC 2049

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

20.20, 22.10 MAME NA VEČERJI
16.20 AMERIŠKI MORILEC
16.30 LEGO NINJAGO FILM
14.20 LEGO NINJAGO FILM, 3D
17.40 KINGSMAN: ZLATI KROG
22.40 TISTO
13.45, 15.40 TRD OREH 2, sinhro.
14.30 JAZ, BARABA 3, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 13. 10.
18.00 MOJ MALI PONI: FILM, sinhro.
20.00 MILICE 2

Sobota, 14. 10.
16.00 MOJ MALI PONI: FILM, sinhro.
18.00 RUDAR
20.00 MILICE 2

Nedelja, 15. 10.
18.00 MILICE 2
20.00 RUDAR

Neusklajeni izvajalci del

Hkratna zapora avtocestnega uvoza Hrušica in gradbišče pri Hrušici sta minuli konec tedna povzročila pravi prometni kolaps s kolono, ki je segala vse do križišča za Mojstrano pri info točki Topolino.

ANDRAŽ SODJA

Jesenice – Številna dela na cestah, natančneje zapora uvoza na avtocesto Hrušica in gradnja krožišča pri Hrušici, sta minuli konec tedna povzročila pravi prometni kaos. Zaradi preusmeritve prometa z avtoceste prek semaforja in gradbišča krožišča ter čez Jesenice na uvoz Lipce je namreč prišlo do skoraj petkilometrskega zastoja, za pot od Mojstrane do Jesenic pa so nekateri potrebovali tudi več kot dve uri. Glavnino krivde je po mnenju jeznih voznikov poleg Družbe za avtoceste (Dars), ki je zaprla uvoz Hrušica, namesto da bi promet preusmerila prek nekdanjega carinskega platoja, povzročil slab interval semaforja pri gradbišču ter neuvidevnost voznikov, ki so z vožnjo v rdečo luč na semaforju stanje še poslabševali. Krizo so omilili šele policisti, ki so začeli ročno urejati promet.

Težave v komunikaciji znotraj istega podjetja

Številni vozniki so na spletnih družbenih omrežjih in z elektronskimi sporočili izražali nezadovoljstvo z neusklajenimi izvajalci dveh državnih zavodov, Darsa in Direkcije za infrastrukturo, ki sta naročnika del na avtocesti in krožišča pri Hrušici. Med pomembnimi pomisliki jeznih voznikov je treba poudariti dejstvo, da je od priključka Hrušica dalje regionalna cesta praktično edina prometnica v Zgornjesavsko dolino, prek gradbišča pa tudi pot reševalnih vozil iz Zgornjesavske doline do Splošne bolnišnice Jesenice.

Kot pojasnjujejo na Darsu, je bila obnova odseka Hrušica–Lipce načrtovana že leta 2016 za izvedbo v letu 2017, razpis je bil izveden spomladi, začetek približno poltretji mesec trajajočih obnovitvenih del pa so na navedenem odseku planirali

Minuli konec tedna so posledično nastajale tudi približno petkilometrske kolone, za obvoz so ljudje uporabljali celo dolino Radovne.

po koncu turistične sezone, ko se umirijo tranzitni oziroma turistični tokovi v smeri Avstrije. Obnova avtoceste, katere del je tudi priključek Jesenice zahod, mora biti zaključena do začetka zimske sezone.

Kot pojasnjuje Marjan Koler, tiskovni predstavnik Darsa, vzdrževalci avtoceste kot tudi projektant cestne zapore v času izdelave elaborata za zaporo na avtocesti niso imeli informacij o načrtovani obnovi državne regionalne ceste. »Po naših informacijah je do te situacije prišlo zaradi nekomuniciranja izvajalcev na obeh gradbiščih – gre pa sicer za eno in isto podjetje. Kolikor smo seznanjeni, se bo spremenil semaforški promet oziroma se bo v primeru povečanega prometa tega vodilo ročno v smislu, da bo delavec promet preusmerjal čez plato – sicer pa nekateri domačini ta obvoz že uporabljajo.«

Za preusmeritev prometa prek platoja pa se že sicer po pojasnilih Darsa niso

odločili zaradi količine tovarnega prometa in nevarnosti, da bi prišlo do oviranja tovarnega prometa na platoju. Težave se bodo omilile po 18. oktobru, ko bo priključek znova odprt za promet. Glede ureditve obvoza pa na Darsu še dodajajo, da je direkcija za infrastrukturo Darsu izdala soglasje za zaporo 1. septembra letos, dovoljenje za zaporo na regionalni cesti pa le štiri dni kasneje.

Vožnja v nasprotno smer, poškodbe vozil ...

Za pojasnila glede obvozov in tudi drugih težav na gradbišču krožišča Hrušica smo zaprosili tudi Direkcijo za infrastrukturo, a do zaključka redakcije nismo prejeli odgovora. Tudi to gradbišče preskuša potrpljenje domačinov. Pogosto prihaja do posebnega prometnega kaosa, med drugim so se posamezni vozniki odločali celo za vožnjo v nasprotno smer po enosmerni stari cesti na Hrušico, kar so zaznali tudi policisti in pravočasno

ukrepali. Zaradi vremenskih razmer v septembru je bilo gradbišče v času dežja skoraj neprevozno, številni domačini poročajo o poškodbah na vozilih, vse od presekanih pnevmatik do škode na podvozju. Stanje smo preverili tudi pri največji Zavarovalnici Triglav, kjer pa povečanega števila škodnih zahtevkov ne zaznavajo oziroma ne spremljajo ločeno. V splošnem pa dodajajo, da je v primeru, da upravljavec oziroma izvajalec zaporo postavi skladno s pravili stroke, jo večkrat pregleda ipd., njegova odgovornost izključena. V takih in podobnih primerih se lahko namreč kljub skrbnosti upravljavca in izvajalcev del, ki s prometno signalizacijo opozarjajo tako na delo na cesti kot na zmanjšanje hitrosti vozil, pripetijo tovrstni neljubi dogodki. Nanje pa izvajalec oziroma upravljavec nima vpliva in jih ne more povsem preprečiti ter so največkrat posledica neprilagojene in neustrezne vožnje.

Tudi zadnji razpis ni prinesel novega direktorja

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Medvoški občinski svetniki so dali soglasje k imenovanju mag. Marjete Tomšič Matič, dr. med. spec., za vršilko dolžnosti

direktorja Zdravstvenega doma Medvode za čas od 13. oktobra do imenovanja novega direktorja, vendar največ za šest mesecev. Zdravstveni dom Medvode je že skoraj eno leto brez

direktorja, po tem, ko je s tega mesta odstopil mag. Rajko Vajd, dr. med., spec. Zadnje leto je zavod vodila v. d. direktorice Nada Prešeren, dr. med., spec., Svet zavoda pa je preko razpisov

skušal najti direktorja, a neuspešno. Na zadnje je bil razpis za novega direktorja objavljen konec avgusta. Prijave so se štiri kandidatke, dve sta dobili po tri glasove članov sveta zavoda, ostali dve nobenega, tako da direktorja niso izvolili. Prav tako niso imenovali niti vršilca dolžnosti, zato je zbor delavcev za to mesto potrdil že omenjeno Tomšič Matičevo, s čimer so soglašali tudi občinski svetniki.

Čebulja potrdil žreb

Cerkljanski župan Franc Čebulj po glasovanju v domačem občinskem svetu ni dobil zadostne podpore za kandidaturo za državnega svetnika, zato je odločil žreb. V Kamniku so kot kandidata potrdili Mateja Slaparja.

ALEŠ SENOŽETNIK,
JASNA PALADIN

Cerklje – Pat pozicija v cerkljanskem občinskem svetu se je znova pokazala na sredini seji, ko so svetniki odločali o kandidatu za državnega svetnika ter kandidatih za elektorje. Med 16 svetniki jih polovica pripada županovi koaliciji, druga pa opoziciji. Obe strani sta tako predlagali svoja kandidata za svetnika in po dva elektorja. Poleg župana Franca Čebulja se je za kandidaturo v državni svet potegoval tudi Matevž Bohinc. Čebulj je svojo kandidaturo utemeljeval z dolgoletnimi izkušnjami tako v lokalni kot tudi državni politiki in poznavanjem problemov drugih občin, medtem ko se je Bohinc skliceval na izkušnje iz gospodarstva. »Imam podporo

v dveh drugih občinah, podpirajo me tudi v vrhah strank SDS, Ljudske stranke in Nove Slovenije,« je še dodal Čebulj, a kot so zatrdili v svetniški skupini SDS, iz katere prihaja tudi Bohinc, sami pisnega zagotovila, da stranka podpira Čebulja, niso prejeli. Cerkljanski župan, ki je sicer menil, da ga opozicijski svetniki želijo zgolj blokirati, je priznal, da bi bil razočaran, če domač občinski svet njegove kandidature ne bi potrdil. Na koncu je tajno glasovanje pričakovano prineslo po osem glasov vsakemu kandidatu za svetnika in vsem štirim predlaganim elektorjem. Tako je o predlaganih kandidatih odločil žreb, ki je bil naklonjen Čebulju, med kandidati za elektorje pa so z žrebom potrdili Jaka Ciperla in podžupana Miho Zevnika.

V sredo so se tudi kamniški svetniki zbrali na volilnem zboru občinskega sveta Občine Kamnik, na katerem so odločali o kandidatu za člana Državnega sveta Republike Slovenije in o volitvah predstavnikov Občine Kamnik v volilno telo volilne enote. Na tajnem glasovanju so soglasno kot kandidata za državni svet potrdili Mateja Slaparja, sicer kamniškega podžupana in člana NSi. Na volilnem zboru je potekalo tudi tajno glasovanje o predstavnikih Občine Kamnik v volilno telo volilne enote št. 2. Po prešteti glasovnicah je bilo ugotovljeno, da so bili izvoljeni naslednji predstavniki: Mateja Gradišek (22 glasov), Damjan Hančič (21 glasov), Nina Irt (21 glasov), Lara Jemec (21 glasov), Bogdan Pogacar (19 glasov) in mag. Matej Tonin (21 glasov).

Sprejeli rebalans proračuna

Večinoma zaradi birokratskih ovir nekaterih letošnjih proračunskih projektov ne bo možno izvesti, župan Borut Sajovic je svetnikom predlagal rebalans.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – S prerazporeditvijo občinskih proračunskih sredstev za leto 2017, ki so jih svetniki na septembrski seji potrdili, bo šlo približno 67 tisoč evrov več za cestno infrastrukturo, šestdeset tisoč evrov v povečanje gasilskega doma v Bistrici, 48 tisoč evrov več za investicije v zdravstveni dom pa posodobitve na vodovodu, v projekt krožišča v Bistrici, nekaj več tudi za šport. Denar so vzeli iz postavke za Deponijo

Kovor, kjer še niso dobili gradbenega dovoljenja za postavitev nadstrešnice, nekaj manj od predvidenega so stale investicije v zamenjavo parketa v Dvorani tržiških olimpijcev, v investicije v šole, komunalno opremljanje v Bistrici in projekt Kriškega trga. Upočasnila se je nekoliko revitalizacija kompleksa BPT, kjer še niso začeli z rušenjem stare upravne stavbe. Marko Poljanc v imenu Odbora za okolje in prostor pričakuje, da se bodo umaknjeni projekti uvrstili

v rebalans proračuna 2018, Mateja Čadež kot vodja Odbora za gospodarstvo in gospodarske javne službe pa povedala, da odbor v zvezi z rebalansom ni sprejel sklepa. Odbori so dolžni zavzeti stališča do obravnavanih vsebin, sta bila kritična svetnika Andraž Žitnik in Mojca Čadež. Mateja Čadež je v svoj zagovor povedala, da vedno vsa gradiva natančno prebere, zavzame stališče na sejah odbora, da pa pogreša komentarje in stališča drugih članov odbora.

Priznanje za knjigo

Brdo pri Lukovici – V Turčiji je od 29. septembra do 4. oktobra potekal svetovni čebelarški kongres Apimondia. Na ocenjevanju knjig je knjiga Brez čebel ne bo življenja, v kateri so avtorji Boštjan Noč, Peter Kozmus in Karolina Vrtačnik povabili k sodelovanju 66 piscev iz 32 držav, osvojila srebrno medaljo.

Jesenski dobrodelni koncert rotarijcev

Naklo – Jesenski dobrodelni koncert Rotary kluba Tržič Naklo bo v soboto, 14. oktobra, zvečer v veliki dvorani Biotehniškega centra v Naklem. Temeljno rotarijsko poslanstvo je delati dobro in tako bo celoten izkupiček koncerta, na katerem bodo nastopili Bid Bang iz Radovljice in Alenka Godec, namenjen trem dobrodelnim projektom: sofinanciranju letovanja otrok s posebnimi potrebami na Debelem rtiču, rednemu delovanju gorenjskega hospica in nakupu ter postavitvi dveh defibrilatorjev v Naklem in na Okroglem. Doslej je Rotary klub Tržič Naklo v okviru projekta Dan za življenje v obeh občinah postavil že sedem defibrilatorjev. Tristo vstopnic za sobotni koncert pa je že razprodanih.

Postavili prikazovalnik hitrosti

MATEJA RANT

Sovodenj – V sklopu vseslovenskega projekta Skupaj umirjamo promet so na Sovodnju v neposredni bližini podružnične osnovne šole in vrtca postavili prikazovalnik hitrosti »Vi vozite«. Omenjeni projekt, s pomočjo katerega želijo zmanjšati delež prehitrih

voznikov na izbranih nevarnih odsekih, kjer so kot pešci najbolj izpostavljeni predvsem najmlajši, je nastal na pobudo podjetja Sipronika v sodelovanju z Zavarovalnico Triglav in slovenskimi občinami, med katerimi je tudi Občina Gorenja vas - Poljane. V prvem tednu po vključitvi prikazovalnika na Sovodnju se je

povprečna hitrost zmanjšala za dva kilometra na uro, delež prehitrih voznikov pa je upadel za osem odstotnih točk. Po podatkih Javne agencije RS za varnost prometa sicer zmanjšanje povprečne hitrosti v naseljih že za en kilometer na uro pripomore k upadu nesreč za štiri odstotke, zunaj naselij pa za dva odstotka.

Zbrani ob prikazovalniku hitrosti s skupno željo zmanjšati hitrost / Foto: arhiv občine

Meritve v Britofu

Britof – Krajevna organizacija Rdečega križa Britof bo jutri, 14. oktobra, opravljala meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja. Merjenja bodo v gasilskem domu od 7. do 9. ure. Organizatorji priporočajo, da po možnosti ne zajtrkujete.

Jutri po tovarni poti

Možjanca – Franci in Tatjana Štirn, ki organizirata pohode po stari tovarni poti Možjanca–Kokra, jutri, 14. oktobra, vabita že na osmi pohod. Ta je bil načrtovan že za 16. septembra, a je slabo vreme prekrizalo načrte. Tokrat pa vremenoslovci napovedujejo lep konec tedna, tako da bodo jesenski pohod slednjič le izpeljali. Pohodniki se dobijo v okrepčevalnici Rožmarin na Možjanci med 7. in 8. uro zjutraj, nato se bodo odpravili po srednje zahtevni poti proti Davovcu in bolje pripravljeni pohodniki še naprej proti Krvavcu.

Sprostitev v termalni vodi neposredno ob smučišču in s čudovitim pogledom na okoliške gore. Terme Römerbad niso znane zgolj po nevsakdanji arhitekturi. Poleg zdravilne termalne vode je gostom na voljo tudi velik prostor s kar 13 savnami, med njimi tudi na primer bio savna in savna z vodno paro. Razkošne površine za počitek in sprostitve so v notranjih prostorih in tudi zunaj, kjer je mogoče uživati ob sončenju. Gostom so na voljo tudi različne masaže, kozmetični salon in center dobrega počutja s številnimi klasičnimi in alternativnimi storitvami za sprostitve in dobro počutje.

Še zlasti v jesenskem času je obisk Term Römerbad posebno priporočljiv. Do 21. decembra 2017 pa je možno izkoristiti tudi številne dodatne ugodnosti:

- od ponedeljka do petka lahko z dvournim vstopnico ostanete v termah kar 4 ure in preizkusite celotno ponudbo (vstopnico je treba kupiti do 14. ure)
- vsak ponedeljek dve dnevni vstopnici za ceno ene

- vsak četrtek od 17. do 21. ure je na celotnem področju term in savn nudistična cona, poleg tega je vstopnica znižana za 40 odstotkov

Osnovni podatki o Termah Römerbad

- temperatura termalne vode: 34 stopinj Celzija
- 872 m² vodne površine; notranji in zunanji bazeni
- zunanji bazen s šestimi ležišči s podvodno zračno masažo in talnimi šobami
- doživljajski bazen z masažnimi in talnimi šobami
- zunanjí bazen z vodnim slapom
- sprehajalni bazen (Kneipp) z mrzlo/toplo vodo
- pokrit bazen z 12 masažnimi šobami, 2 vodni fontani, 3 šobe za protitočno plavanje, 1 divji potok, 1 vodni slap, talne šobe, 1 majhen tobogan
- otroški bazen, bazen s plitvo vodo in talnimi šobami, stranske šobe, kit, potok
- 13 savn v treh nadstropjih
- masažni in kozmetični salon, center dobrega počutja
- restavracija

www.badkleinkirchheim.com

Pošta Slovenije izdala nove priložnostne znamke

Kranj – Pošta Slovenije je ob koncu septembra izdala nove priložnostne znamke, s katerimi je obeležila 500. obletnico začetka reformacije, 300. obletnico rojstva Marije Terezije ter Plečnikovo leto, v katerem mineva 60 let od smrti in 145 let od rojstva arhitekta Jožeta Plečnika. V seriji znamk Žita Slovenije so predstavili ajdo, pšenico, proso, ječmen in piro, v seriji znamk Živalstvo so zaznamovali polonice, v okviru serije znamk Naravni parki Slovenije pa so predstavili Notranjski regijski park z značilnim Cerkniškim jezerom.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 13. oktobra

19.30 Vinko Möderndorfer: TRI ŽENSKE (v dvorani PGK)

Sobota, 14. oktobra

10.00 Fran Milčinski: BUTALCI (matineja)

19.30 Vinko Möderndorfer: TRI ŽENSKE (v dvorani PGK)

Ponedeljek, 16. oktobra

18.00 Sofokles: ANTIGONA (v SNG Drama Ljubljana, odhod avtobusa ob 17. uri izpred Hotela Creina)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Petek, 13. oktobra

19.30 Celovečerni koncert: BIG BAND BLED, solista Iva Stanič in Blaž Vrbič

Nedelja, 15. oktobra

10.00 Fran Milčinski: BUTALCI (matineja)

18.00 Pihalni orkester Jesenice – Kranjska Gora: JESENSKI KONCERT

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 26. 9. 2017, je bila **AVTOHIŠA VRTAČ**, ki nagrajencem za rešitev križanke prinaša naslednje nagrade: 1. nagrado, enodnevno uporabo avtomobila VW GOLF, prejme **ANA FRIC** iz Škofje Loke, 2. nagrado, enodnevno uporabo avtomobila VW POLO, prejme **Ivica PREMOROV**, Žabica in 3. nagrado, nagrado Gorenjskega glasa, prejme **Urška TALER**, Zg. Gorje. Nagrajencem čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Loškem glasu 26. 9. 2017, je bila **VELEBLAGOVNICA NAMA**, ki trem nagrajencem za rešitev križanke poklanja praktično darilo – zvezek A5 s trdimi platnicami z Naminim vzorcem. Ti srečni nagrajenci so: **Martina Hartman** iz Medvod, **Antonija Šmid** iz Selc in **Božidar Lampič** iz Tržiča. Nagrajenci nagrade prevzamejo v Veleblagovnici Nama, Škofja Loka. Čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v časopisu Kranjske novice 29. septembra 2017, je bilo podjetje **IZINATUR** iz Kranja. Geslo križanke je bilo: AMADORI MEGA HRENOVKE. Izžrebani nagrajenci so: 1. nagrado, 1 kg AMADORI perutninskih hrenovk, prejme **Stane Luskovec** iz Cerkelj, 2. nagrado, 500 g AMADORI piščančje posebne, prejme **Irena Furlan** iz Kranja in 3. nagrado, 500 g AMADORI perutninskih hrenovk, prejme **Boris Pertot** iz Kranja. Nagrajencem iskreno čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v časopisu Gorenjski glas 29. septembra 2017, je bil **ZAVOD ZA TURIZEM, ŠPORT IN KULTURO V OBČINI KAMNIK**. Geslo križanke je bilo: TECITE Z VERONIKO PO KAMNIKU. Izžrebani nagrajenci so: 1. nagrado, letno vstopnico za bazen za prihodnjo sezono + majico, prejme **Cvetka Bergant** iz Tržiča, 2. nagrado, 2 vstopnici za predstavo po izbiri DKK + majico, prejme **Zdravko Kovač** iz Kranja in tretjo nagrado, 2 vstopnici za letno kopališče + majico, prejme **Antonija Mikelj** iz Kranja. Nagrajencem iskreno čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Kranjskih novicah 29. 9. 2017, je bila **JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNOST PROMETA**, ki nagrajencem za rešitev križanke prinaša naslednje nagrade: 1. nagrado, kolesarsko čelado, prejme **Irena URBANC PRAPROTNIK** iz Kranja, 2. nagrado, lučko za kolo, prejme **Zdenka SNEDIC** iz Kranja in 3. nagrado, orodje za popravilo kolesa, prejme **Rudi Sušnik** iz Mavčič, 4. do 10. nagrado, odsevni trak, pa prejmejo: **Marko KONC** iz Podnarta, **Eva POLJANEC** z Bleda, **Natalija MAJES** iz Kranja, **Žiga PEČNIK** iz Medvod, **Žiga PFAJFAR** iz Železnikov, **Jožica ROOSS** iz Kranja in **Magdalena SEVERNIK** iz Kranja. Nagrajenci nagrade prevzamejo na sedežu Gorenjskega glasa, Bleiweisova 4, Kranj. Nagrajencem čestitamo.

Novosti vsem niso všeč

1. stran

Svoje težave zaradi novosti je predstavila tudi podjetnica Urša Kocjančič, ki ima trgovinico v središču Kranja in po letu in pol razmišlja, da jo bo zaprla. Težave ima tudi lastnik lekarne Pri kranjskem orlu mag. Janez Erčulj, ki se boji, da bo izgubil redne, predvsem starejše stranke, prav tako pa želi, da bi se dostavljavci zdravil lahko ob vsakem času pripeljali do vrat lekarne.

Nosilci poslovnih dejavnosti v mestu so že pred uveljavitvijo spremenjene prometne ureditve županu in občinski upravi predlagali, naj bodo dovolilnice tudi po 10. uri oproščene visoke občinske takse, naj dovolilnica ne bo omejena zgolj na pet registrskih števil, naj po deseti uri ne bi vozili zgolj na dostavna mesta, ampak do vseh lokalov, pa tudi naj bo nosilec poslovnih dejavnosti omogočeni brezplačni vstopi, ki jih lahko uporabljajo po svoji presoji. Prav tako naj bi zagotovili dostop z vozili za invalide in starejše, predvsem do zdravnikov in lekarne.

Iz kranjske občinske uprave so jim odgovorili, da je nova prometna ureditev najboljša rešitev za vse udeležence in da se bo upravičenost ukrepov pokazala skozi čas.

Podjetniki v starem mestnem jedru so na srečanju z novinarji izpostavili težave z dostavo ter napovedali, da bodo začeli zapirati lokale./Foto: Tina dokl

Podobnega mnenja je bil na sredini novinarski konferenci tudi kranjski župan Boštjan Trilar, ki je pojasnil, da so z novim odlokom preprečili zlorabe, da se tisti, ki ne sodijo v mesto, po mestu ne morejo voziti. Prej so namreč nekateri mesto izrabili kot bližnjico za vožnjo iz Huj proti Globusu, marsikdo pa je parkiral tudi na mestih, ki temu niso namenjena. »Z novo ureditvijo smo sledili cilju, da je staro mesto prijaznejše, varnejše in boljše dostopno za stanovalce, podjetnike in obiskovalce. S tem smo dodali tržno možnost za poslovne subjekte, ki delujejo v mestu, da bodo s povečanim

obiskom še lažje dosegali svoje poslovne priložnosti. Kazalci so pozitivni, gospodarskim subjektom promet narašča. Prav tako se je za 27 odstotkov povečal turistični obisk, kar pomeni hkrati za toliko večji tržni potencial. Tako moramo vsi skupaj, tudi občina, na valu pozitivnih sprememb vztrajati, jih izkoristiti, zato da bo mesto še bolj živahno, lepo in zanimivo,« je pojasnil župan Boštjan Trilar in dodal, da je bil odlok pripravljen premišljeno, proces je trajal dovolj časa, upoštevane pa so bile tudi vse relevantne pripombe.

»Na terenu smo se dobivali tudi individualno, tako

jaz sam kot tudi drugi zaposleni v mestni upravi, in upoštevali smo tudi povsem individualne potrebe posameznih poslovnih subjektov,« je poudaril župan Boštjan Trilar, vodja Urada za gospodarstvo in gospodarske javne službe pri Mestni občini Kranj Miha Juvan pa je pojasnil, da je proces priprave prometnih sprememb potekal leto in pol. Kljub temu se z nekatereimi v mestu še vedno dogovarjajo o najboljših možnih rešitvah. Tako je tudi s tržnico, kjer bo za nemoteno dostavo poskrbela Komunala Kranj, ki tržnico tudi upravlja.

0 sodni poravnavi brez novinarjev

Župani Medvod, Kranja in Šenčurja se bodo z mediacijo skušali pogoditi v primeru Gorki. O Predlogu sodne poravnave so v sredo odločali medvoški občinski svetniki, ta del seje pa zaprli za javnost. Mediacijsko srečanje je razpisano za konec oktobra.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Medvoški občinski svet je na sredini seji za zaprtimi vrati odločil o predlogu sodne poravnave med Občino Medvode, Mestno občino Kranj in Občino Šenčur v tožbi znani kot primer Gorki. S to točko so na predlog župana Nejca Smoleta svetniki razširili dnevni red, pred začetkom razprave pa izglasovali, da se seja pri tej točki zapre za javnost.

Občini Kranj in Šenčur skupno tožita Občino Medvode zaradi enostranskega izstopa iz projekta Gorki.

Slednja je, ko jo je vodil še župan Stanislav Žagar, enostransko odstopila od gradnje gorenjske komunalne infrastrukture (Gorki) in s tem od gradnje skupne Čistilne naprave Smlednik. Okrožno sodišče v Kranju je spomladi izdalo vmesno sodbo, s katero je odškodninskemu zahtevku kranjske in šenčurske občine v višini skoraj pol milijona evrov po temelju v celoti ugodilo, kar z drugimi besedami pomeni, da je sodišče obema občinama tožnicama pritrdilo, da sta upravičeni do odškodnine, o njeni višini pa, da bo

odločalo naknadno. Občina Medvode se je nato na vmesno sodbo pritožila. Kakšen sklep natančno so v sredo sprejeli medvoški občinski svetniki, nismo izvedeli, saj, kot pravijo, zaradi interesa postopka izjav in odgovorov na vprašanja v tem trenutku ne morejo podati. So pa na Občini Medvode pripravili kratko pojasnilo, v katerem so zapisali: »Višje sodišče v Ljubljani, ki rešuje pritožbeni postopek Občine Medvode (vložen 4. maja) zoper vmesno sodbo Okrožnega sodišča v Kranju (z dne 31. marca) je v začetku julija vpletene občine

pozvalo k postopku mediacije, za katerega so vse občine podale soglasje. Seja občinskega sveta Občine Medvode je bila pri tej točki zaradi interesa postopka zaprta za javnost, prav tako vam do zaključka postopka mediacije ne moremo razkriti celotne vsebine sklepa. Občinski svet Občine Medvode je sprejel sklep, ki bo podlaga za postopek v okviru mediacijskega srečanja, ki je razpisano za konec oktobra. Sklep je bil sprejet z 21 glasovi za.« Medvoški občinski svet sicer šteje 23 članov.

Izjav prav tako niso želeli dati občinski svetniki.

Radio Triglav[®]
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trig Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio **Sora**

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Dediščina molka je težko breme

Obiskovalcev polna Jurjeva dvorana v Stari Loki, kjer je Milanka Dragar predstavljala svojo knjigo Dediščina molka, je dokaz, da si ljudje želijo izvedeti resnico o povojnih pobojih.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Stara Loka – Knjiga Milanke Dragar je namreč raziskovalno delo o izvedenih množičnih pobojih Slovencev in Hrvatov v Crngrobu in hrvaških otrok v Matjaževi javni pri Pevnem leta 1945. O njih so avtorici govorili številni pričevalci iz teh krajev, knjiga pa sloni tudi na drugih virih in dokumentih, ki zadevajo to obdobje. Srečanje z avtorico je pripravila Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, gostovalo je v župnijski dvorani v Stari Loki, pogovor pa je vodila domaćinka Helena Janežič.

Milanka Dragar, rojena leta 1939 v Srbiji, ki od leta 1960 živi v Sloveniji, je delala kot prevajalka več jezikov, piše prozo in poezijo v srbskem in slovenskem jeziku. V njeni bibliografiji je navedenih 28 del. K pisanju tako boleče teme, kot so povojni poboji, jo je pripravila vojna na Balkanu, zlasti so jo prizadeli poboji v Srebrenici. Kaj se je dogajalo na območju Škofje Loke po drugi svetovni vojni leta 1945, pa je spoznala, ko se je srečala z dr. Alojzom Snojem, starološkim župnikom, ki jo je povabil k majskemu bogoslužju za pobile Hrvate v Crngrobu. „To me je spodbudilo, da sem začela raziskovati usodo teh ljudi, žrtev sovraštva in

Milanka Dragar v pogovoru s Heleno Janežič v Stari Loki /Foto: Tina Dokl

zla, pa tudi njihovih svojcev, ki so želeli o tem spregovoriti in odložiti dolgoletno breme. Ti travmatični dogodki so bili dolga desetletja pokriti s plaščem molka, a resnico je treba odkriti in presekat korenine zla,“ pravi Milanka Dragar, ki povojne poboje označuje kot genocid nad ljudmi, ki niso sprejeli ideologije brezbožnega komunizma, njegovi krvniki pa so jim ne le odvzeli življenja, pač pa so bili njihovi grobovi dolgo neznani. Še vedno te stvari niso povsem odkrite, zato je treba o tem govoriti, iskati resnico, saj bomo le tako dosegli spravo, je menil gostitelj dr. Alojzij Snoj. Milanka Dragar je govorila s svojci žrtev, ljudmi, ki pomnijo poboje, pa tudi z nekaterimi, ki so pri tem sodelovali in so želeli odložiti svoje

breme. Dejala je, da svojci žrtev ne iščejo maščevanja, le resnico, za krvnike svojih bližnjih pa molijo in jim želijo odpustiti. Prav tako je treba resnico odkriti zaradi prihodnjih generacij.

V Škofji Loki in okolici je kar 28 morišč, smo slišali na Večeru s knjižnico, več pozornosti so namenili Matjaževi jami v Pevnem, kjer naj bi bili pobiti in zakopani hrvaški otroci. To so Milanki Dragar potrdili številni pričevalci. Državna komisija, ki raziskuje ta grobišča, pa dokazov o tem ni našla. Več poslušalcev iz občinstva je o tem podvomilo, češ da bi bilo morda treba kopati globlje ali pa je dokaze o tem nekdo že izkopal.

Knjiga Milanke Dragar bo na prodaj tudi v prostorih Gorenjskega glasa.

Največja naložba telovadnica

Svetniki Občine Gorenja vas - Poljane so na zadnji seji sprejeli prvi predlog proračuna za prihodnje leto, ki bo do 6. novembra v javni obravnavi.

MATEJA RANT

Gorenja vas – V proračunu za prihodnje leto načrtujejo dobrih devet milijonov evrov prihodkov, odhodkov pa za 10,4 milijona evrov. Razliko bodo po besedah Jane Kristan iz oddelka za proračun, finance in računovodstvo pokrili z novim zadolževanjem in sredstvi na računu, ki jih je bilo konec preteklega leta 520 tisoč evrov.

Za investicije bodo namenili 4,6 milijona evrov oziroma 46 odstotkov proračuna. »Največji delež v proračunu zajema področje izobraževanja, ki vključno z naložbo v telovadnico pri osnovni šoli v Gorenji vasi obsega kar 43

odstotkov odhodkov celotnega proračuna,« je pojasnila Jana Kristan. Med večjimi projekti je omenila še projekt izboljšanja poplavne varnosti na območju Poljan, za kar so v proračunu predvideli 298 tisoč evrov, za nakup oziroma menjavo zemljišč in nadaljevanje obnove dvorca Visoko pa so namenili 292 tisoč evrov. 125 tisoč evrov so predvideli še za poplačilo sanacije odseka na cesti Volča-Lom, za nadaljevanje dograditve vodovodnega omrežja 95 tisoč evrov in za urejanje ceste Gorenja vas-Dobrava 90 tisoč evrov. Za investicijo v telovadnico pričakujejo dobrih petsto tisoč evrov s strani Eko

sklada in fundacije za šport, za cesto v Hotovlji pa se nadejajo sredstev ministrstva za okolje in prostor v višini slabih osemdeset tisoč evrov.

V prihodnjem letu predvidevajo tudi novo zadolžitev v višini milijon evrov za omejenjo telovadnico pri osnovni šoli v Gorenji vasi, je razložila Jana Kristan. »Predvideno je tudi odplačilo dolga v višini 181 tisoč evrov, in sicer gre za odplačilo glavnice dveh posojil, najetih v letu 2014, pa tudi odplačilo glavnice predvidene novega posojila,« je pojasnila Jana Kristan in dodala, da bodo letos poplačali posojilo NLB iz leta 2007 za telovadnico v Poljanah.

V zibelki Škofjeloškega pasijona o digitalizaciji nesnovne kulturne dediščine

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA GORENJSKE, BSC KRANJ, VAS SKUPAJ S PARTNERJI V MEDNARODNEM PROJEKTU CD-ETA IN OBČINO ŠKOFJA LOKA VABI NA TEMATSKI SEMINAR O DIGITALIZACIJI NESNOVNE KULTURNE DEDIŠČINE, KI BO 18. OKTOBRA POTEKAL V SOKOLSKEM DOMU V ŠKOFJI LOKI. V OKVIRU SEMINARJA BO GOVOR TUDI O VPISU ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA NA UNESCOV REPREZENTATIVNI SEZNAM NESNOVNE KULTURNE DEDIŠČINE ČLOVEŠTVA.

Glavni cilj mednarodnega projekta CD-ETA, ki ga je v začetku leta 2016 pridobila Regionalna razvojna agencija Gorenjske, BSC Kranj, na razpisu programa Interreg Europe, je izboljšati politiko digitalizacije naravne in kulturne dediščine. Partnerji v projektu prihajajo iz sedmih evropskih držav: Bolgarije, Romunije, Italije, Španije, Grčije, Estonije in Slovenije.

Projekt preko izmenjave izkušenj, znanj in dobrih praks med ključnimi deležniki v regiji ter med vključenimi projektnimi partnerji išče inovativne rešitve digitalizacije, ki po eni strani ohranjajo in varujejo našo dediščino, hkrati pa jo razvijajo in promovirajo ter uporabniku omogočajo prijazen dostop do nje.

Škofjeloški pasijon je najstarejše ohranjeno dramsko delo v slovenskem jeziku in najstarejša ohranjena režijska knjiga. Hkrati pa je tudi največja gledališka produkcija na prostem v Sloveniji in se uprizarja vsakih šest let, z naslednjo uprizoritvijo leta 2021. Osem let po tem, ko je bil kot prva enota vpisan v slovenski Register nesnovne kulturne dediščine, je bil Škofjeloški pasijon konec leta 2016 kot prvi primer slovenske nesnovne dediščine vpisan tudi na Unesco Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. Škofja Loka, rojstno mesto te žive mojstrovine nacionalnega pomena, predstavlja pravo mesto za gostitev seminarja na temo nesnovne kulturne dediščine, s svojo zasnovano interaktivno Romualdovo (Pasijonske) poti pa tudi sama prispeva eno od možnih rešitev in praks digitalizacije nesnovne kulturne dediščine, ki bodo s strani tujih in domačih gostov predstavljene med seminarjem.

V okviru mednarodnega srečanja projekta CD-ETA, ki bo potekal med 17. in 19. oktobrom 2017, vas vabimo, da se nam pridružite na tematskem seminarju »Digitalizacija nesnovne kulturne dediščine«, ki bo v sredo, 18. oktobra 2017, z začetkom ob 9.30 v Sokolskem domu (Mestni trg 16–17) v Škofji Loki.

Romualdova pasijonska pot – interaktivno vodenje z aplikacijo NEXTO

Predstavniki vključenih partnerjev iz sedmih evropskih držav bodo na seminarju predstavili politike in orodja, ki se na področju digitalizacije nesnovne dediščine izvajajo v njihovih regijah in državah, ter primere dobrih praks digitalizacije nesnovne dediščine. S strani Slovenskega etnografskega muzeja bo predstavljen Slovenski register nesnovne kulturne dediščine, s strani studia Proxima bosta predstavljeni interaktivni zgodbi Legende Pirana in Romualdova pot, primera interaktivnega vodenja z mobilno aplikacijo Nexto, kot primer dobre prakse s Hrvaške pa bo na seminarju predstavljen tudi Ekomuzej Batana, ki je uvrščen na Unesco seznam najboljših praks ohranjanja nesnovne kulturne dediščine. V popoldanskem delu bo predstavitev Pasijonskega almanaha, ob 18. uri pa odprtje nove digitalizirane tematske poti »Po Romualdovi poti«.

Na seminarju, ki je za udeležence brezplačen, bo zagotovljen prevod iz slovenskega v angleški jezik in obratno. Prosimo, da svojo udeležbo na seminarju potrdite na elektronski naslov: barbara.rupar@bsc-kranj.si.

Več o projektu CD-ETA: www.interregeurope.eu/cd-eta/

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630
TRST: 27. 10.; **KOPALNI BIOTERME:** 6. 11.; **MARTINOVANJE:** 11. 11.; **BERNARDIN:** 12.–15. 11.; **STRUNJAN:** 3.–6. 12.; **MEDŽU-GORJE z MANDARINAMI:** 23.–25. 10.; **BANJA VRUČICA:** 11.–18. 12..
www.rozmanbus.si.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Krajevni praznik Primskovega
Primskovo – Ob praznovanju krajevnega praznika Primskovega bodo potekale številne prireditve: v nedeljo, 15. oktobra, ob 19. uri bo avtorska komedija Vida Valiča Tvoj bodoči bivši mož; v ponedeljek, 16. oktobra, bo ob 18.30 Literarni klub Monos na obisku; v torek, 17. oktobra, bo ob 19. uri koncert vokalne glasbe; v sredo, 18. oktobra, bo ob 18. uri predavanje: Zdravljenje srčnega popuščanja z matičnimi celicami; v četrtek, 19. oktobra, bo ob 17. uri šahovski turnir; v soboto, 21. oktobra, bo ob 10. uri 3. Pohod po poteh žitnih polj; v nedeljo, 22. oktobra, pa bo od 10. do 12. ure dan odprtih vrat gasilcev Primskovo.

Slovesnost v Stražišču
Stražišče – Več kot tisočletna župnija Kranj Šmartin bo v nedeljo, 15. oktobra, ob 9. uri praznovala 280. obletnico posvetitve sedanje župnijske cerkve sv. Martina. Slovesnost bo vodil nadškof Alojz Uran, ki bo pred sv. mašo blagoslovil številna obnovitvena in restavratorska cela v notranjosti cerkve.

Koline
Lajše – Športno-kulturno-turistično društvo Lajše prireja v nedeljo, 15. oktobra, ob 12. uri v Lajšah etnografsko prireditev Koline. Prikazan bo razrez svinjske polovice in izdelava klobas. Vse dobrote bo možno tudi pokusiti. Za zabavo bo poskrbljeno.

Medgeneracijske prireditve
Kranj, Cerklje, Preddvor, Šenčur – V Medgeneracijskem centru Kranj bo danes, v petek, 13. oktobra, ob 18. uri predavanje Duhovni svet starih kultur, v ponedeljek, 16. oktobra, bo ob 17.30 pogovor na temo Starševstvo – ni panike!, v torek, 17. oktobra, bo ob 17. uri Kulinarično popoldne. V Osnovni šoli Cerklje se bo v ponedeljek, 16. oktobra, ob 16. uri začela Telovadba za vse generacije, ob 19. uri pa bo v knjižnici srečanje Beremo skupaj. V TIC Preddvor bo v torek, 17. oktobra, ob 9. uri Umovadba za starejše, ob 18. uri pa družabni večer z igranjem taroka. V Domu krajanov Šenčur bo v ponedeljek, 16. oktobra, ob 9.30 Umovadba za starejše, v torek, 17. oktobra, pa bo ob 16. uri v Športni dvorani Šenčur vadba za zdravo hrbtenico. Obvezne so prijave za vse prireditve po telefonu 041 724 134 ali na e-naslovu mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Kolesarski izlet
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet v neznano, ki bo v torek, 17. oktobra. Odhod bo ob 9. uri izpred bivše trgovske šole na Župančičevi ulici.

Na Trdinov vrh
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinski izlet na Trdinov vrh (1178 m) v četrtek, 19. oktobra. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 8. uri izpred Creine. Izlet je lažji planinski s tremi urami hoje, primeren je tudi za pohodnike. Obvezen je osebni dokument.

S kolesom do vodne narave
Bobovek pri Kranju, Udin boršt, Bistrica – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi na dogodek S kolesom do

vodne narave osrednje Gorenjske – spoznavanje narave in podeželja okoli treh vodnih točk na širšem območju krajinskega parka Udin boršt. Prisoten bo Tone Trebar, dober poznavalec ptic in narave na tem območju. Dogodek bo v soboto, 21. oktobra, z začetkom ob 10. uri pred vhomom v rezervat Bobovek. Udeležba na dogodku je brezplačna, potrebna pa je prijava do petka, 20. oktobra. Prijave in več informacij po tel. 040 733 344, 040 303 752 ali info@ctrp-kranj.si.

Na Blegoš
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinski izlet na Blegoš, ki bo v četrtek, 26. oktobra, z odhodom posebnega avtobusa ob 8. uri izpred Creine. Izlet je primeren tudi za pohodnike. Prijave z vplačili sprejemajo v pisarni društva do ponedeljka, 23. oktobra.

Martinovanje v zidanici
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na turistični izlet – martinovanje v zidanici Colnar na Trški gori. Izlet bo v torek, 7. novembra, z odhodom posebnega avtobusa ob 10. uri izpred Creine. Prijave z vplačili sprejemajo v pisarni društva do ponedeljka, 30. oktobra.

Pohod okoli Žirov
Žiri – Planinsko društvo Žiri organizira tradicionalni pohod okoli Žirov, ki bo v nedeljo, 22. oktobra. Začetek pohoda bo ob 8. uri izpred zadružnega doma v Žireh. Pohod bo v vsakem vremenu, vodili pa ga bodo izkušeni vodniki, trajal bo pet ur. Ljubitelji kolesarjenja se prireditve lahko udeležijo tudi s kolesi. Štart kolesarjev bo ob 10. uri izpred zadružnega doma v Žireh. Dodatne informacije: pohodniki – Robert Šubic, tel. 051 306 076; kolesarji – Dušan Oblak, tel. 041 320 692.

Ogled Rupnikove linije
Preddvor – Pohodniška skupina Društva upokojencev Preddvor vabi člane, da se pridružijo skupini pri ogledu Rupnikove linije v torek, 17. oktobra. Zbor bo ob 8. uri na grajskem dvorišču v Preddvoru. Prevoz bo z osebnimi avtomobili.

▶ 29. stran

Prebujamo se skupaj

vsak dan od 6.- 10.ure

Narodni glas, RADIO KRANJ, d.o.o., Štebarjeva 6, 41000 KRANJ

Žalosten sem, pojdiva nakupovat

V Prešernovem gledališču so uprizorili že drugo premiero v novi sezoni. Režijo krstne izvedbe drame Tri ženske podpisuje avtor besedila Vinko Möderndorfer.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Če je postavljanje slovenskega besedila praznik za slovensko gledališče, potem v Prešernovem gledališču letos praznujejo že drugič. Ogleдали smo si premiero še ene krstne izvedbe, tokrat na kranjskem odru že preverjenega avtorja in režiserja Vinka Möderndorferja. Za kvaliteto je bilo priznано tudi dramsko besedilo, saj so bile Tri ženske leta 2015 med petimi nominiranimi za nagrado Slavka Gruma.

Zgodba je, kot smo od avtorja vajeni, še kako aktualna in v današnji potrošniški družbi pravzaprav kruta realnost. Nakupovalni duet sestavljata ženski Silva (Vesna Jevnikar) in Barbara (Darja Reichman), ki v mlajši nakupovalki Suzani (Vesna Slapar) prepoznata sorodno dušo in potencialno kandidatko za prijateljico v njunih nakupovalnih pohodih po velikem trgovskem centru, katerega tako rekoč vsakodnevni obiskovalki sta. Ženske treh

generacij, različnih življenjskih izkušenj in premoženjskega statusa v drugo drugi enake družbi fanatična nakupovalna strast. Čeprav povsem različne, so si vsaj v nečem zelo podobne tudi njihove zgodbe – vsem trem so nekakšen razlog, da se hodi jo »crkljat« v nakupovanje. Osebo praznino, ki jo doživljajo v partnerskem odnosu oziroma družinskem okolju, hočejo zapolniti z nakupovalnimi vrečkami in izdelki v njih, ki jih v bistvu sploh ne potrebujejo. Ko enkrat kupiš tri kantice za gorivo, saj nam ponudba trgovca velevala, da če vzameš dve, je tretja zastonj, je oseba izpraznjenost samo še bolj prazna. Ženske se tega ena sicer bolj, druga mogoče manj zavedajo, ampak kaj, ko s tega vlaka ne morejo ali niti nočejo več izskočiti. Razen »shopping« novinke – najmlajše med njimi, ki, vsaj tak imamo občutek, še pravi čas uspe vzeti svoje življenje v svoje roke.

Predstava v štirih dejanjih poteka hitro in tekoče, vsekozi imamo občutek, da

nam je vse jasno, in se zato celo smejimo samim sebi in se poskušamo spomniti, kdaj in zakaj že smo se tudi sami tolažili v katerem od nakupovalnih centrov. Gre za značilno Möderndorferjevo dramsko pisavo: inteligen ten in luciden humor, ki deluje na površju, v globini besedila pa so zgodbe, izpovedi vseh treh nakupovalk, v katerih prepoznamo vso trpkost njihovega življenjskega vsakdana, v širšem pogledu pa aktualnega časa, v katerem živimo. Avtor nas opozarja na pretirano potrošništvo na eni strani in na skorajda sužnjelastniški odnos trgovcev do zaposlenih, ki za minimalno plačilo delajo vselej, kadar lastnik to hoče, torej takrat, ko so kupci. In ti so vedno. To, da režiser dobro pozna Prešernovo gledališče, njegov ustroj in ansambel je še en bonus predstave, saj dobimo občutek, da je dramo pisal prav zanje. Igralke Jevnikarjeva, Reichmanova in Slaparjeva so odlični trio, in če povzamemo trgovski žargon, ne potrebujejo nobenega popusta

Foto: Ubald Trnkoczy

Vesna Jevnikar, Darja Reichman in Vesna Slapar, tri ženske in nakupovalni center

in dodatnih točk zvestobe, saj odigrajo za polno ceno. Scenografija Branka Hojnika odlično sledi ambientu, ženske namreč vseskozi delujejo v lokalnem nakupovalnem centru, ki je osvetljen

s pretirano svetlobo v različnih barvah – pričakovano bleščeče.

Kot nalašč aktualnost besedila podpirajo ponovne razprave o odpiralnem času trgovskih centrov ob

nedeljah, iz glave pa mi ne gre grafit, ki sem ga poleti videl na steni eno od stavb univerzitetnega kampusa: I'm sad, now let's go shopping (Žalosten sem, pojdiva nakupovat).

Pomisli na goloba miru

Slikanica z naslovom Pomisli je prepesnjena pesem Johna Lennona Imagine. Slovensko dušo je legendarni pesmi o miru v prevodu sijajno vtisnil Milan Dekleva. Dobite jo tudi na Gorenjskem glasu.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Kako je že pel John Lennon in še vedno prepevajo številne generacije po vsem svetu v refrenu njegove mirovniške himne Imagine? You may say I'm a dreamer, but I'm not the only one. I hope some day you'll join us, and the world will be as one – in je za slikanico Pomisli prepesnil naš sijajni pesnik Milan Dekleva: Zdi se ti, da sanjač sem, a to je vse, kar imam.

Ko se mi boš pridružil, svet bo eno, nihče sam. Pesem, v kateri sanja o miru in svetu brez vojn in trpljenja, je Lennon napisal leta 1971, v času, ko sta bila z ženo glasbenico Yoko Ono še posebno znana po svojem zavze manju za mir, je skoraj petdeset let po nastanku še vedno aktualna. Človeštvu žal še ni uspelo pustiti za sabo vojn in z njimi povezanega trpljenja. Več, če pogledamo le begunstvo kot eno tragičnih posledic spopadov,

je danes zaradi vojn prisiljenih zbežati z domov več ljudi kot kadarkoli po drugi svetovni vojni. Ena izmed organizacij, ki danes v svoji raznoliki dejavnosti sledi tudi prizadevanjem po enakopravnosti in miru, je vsekakor organizacija Amnesty International.

Ta za svoje raziskave in akcije ne sme prejemati državnih sredstev, zato je odvisna od posameznikov oziroma civilne družbe. Yoko Ono je zato pravico do uporabe

pesmi velikodušno poklonila Amnesty International, kjer so po njej ustvarili slikanico, katere poslanstvo je, da otrokom vsega sveta prinaša misel o miru, ne glede na razlike med njimi. H knjižnemu projektu, ki se že odvija istočasno v številnih državah sveta, sta v Sloveniji pristopila založba Narava in slovenska pisarna Amnesty International. V slikanici – čudovite raznobarvne ilustracije, ki spremljajo besedilo Lennonove pesmi, je ustvaril Jean Jullien – golob pismonoša po svetu nosi vejico miru in jo poklana vsem pticam, ne glede na velikost, barvo perja in obliko kljuna. In ko na večer dolgega poleta izčrpan obstane, ne ostane sam. Kajti, kot pravi pesem, že mogoče, da se komu zdi sanjač, a v tem zagotovo ni sam. Pri kupne in igrive ilustracije tako tudi brez besed pripovedujejo enako zgodbo, kot jo je Lennon in v prevodu Milan Dekleva. Slednji je naslov Imagine prevedel v Pomisli, torej pomisli na ljubezen, tovarištvo ljudi ... Slikanica razvija empatijo do drugačnih in ne le otroci, ampak tudi odrasli z njo pomislimo na mir in prijateljstvo. S podarjanjem slikanice drugim tudi širimo prave vrednote. Naj dodamo, da z nakupom slikanice tudi podprete slovensko Amnesty International.

Triptih v Mergentalerjevi ulični galeriji

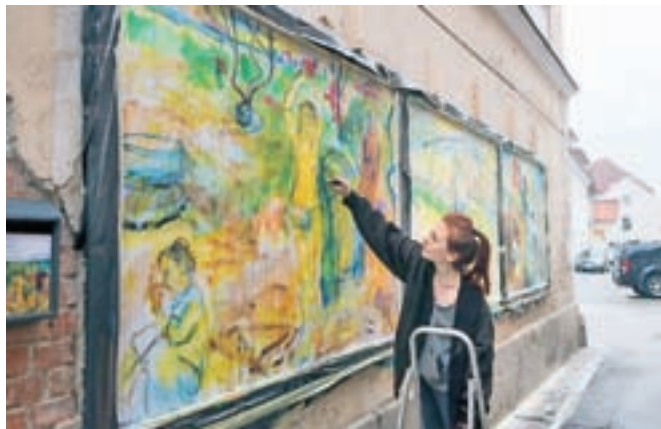
V Mergentalerjevi ulični galeriji se predstavlja študentka kiparstva Maja Bojanić.

IGOR KAVČIČ

Kranj – V okviru šestega Mednarodnega likovnega festivala, ki ta čas poteka v Kranju, v Mergentalerjevi ulični galeriji razstavlja Maja Bojanić, študentka drugega letnika kiparstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. V triptihu z naslovom K nam naj nazaj se vrnejo raziskuje in komentira sodobno družbo, ki je prek kapitalističnega »zeitgeista« razazito asemblialno usmerjena; človeštvo nastaja, živi

in umira na tekočem traku in ob njem. Tej logiki sledi tako politika in ekonomija kot tudi kulturna sfera.

Na dano festivalsko temo Simbol, znak, barva je kurator Matic Ferlan izbral njen likovni koncept, ki temelji na apropiaciji (prevzemanju). V triptihu je uvrstila motive Groharjevega Sejalca, Delacroixove slike Svoboda vodi ljudstvo in Gauguinovega dela Kdo smo, od kod prihajamo in kam gremo?, ter jih na tri velika »platna« predstavila v svoji likovni govorici.

Maja Bojanić med zaključevanjem triptiha v Mergentalerjevi ulični galeriji / Foto: Primož Pičulin

Različnih barv in kljunov. Svet bo eno, nihče sam.

Košarkarji začenjajo ligaške obračune

Ta konec tedna se vendarle začenjajo obračuni v domačem državnem košarkarskem prvenstvu.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ta teden je izvršni odbor Košarkarske zveze Slovenije podprl predlog predstavnikov združenj klubov in Društva košarkarskih sodnikov Slovenije glede višine sodniških stroškov, tako da se bodo vsa ligaška tekmovanja začela ob koncu tega tedna. Da bi klubom olajšali izvedbo tekmovanja, sta komisarja lig na osnovi pooblastila IO KZS sprejela sklep, da se dnevi tekem, določeni z zrebom, ne bodo spremenili, kar pomeni, da bodo tekme potekale, kot so predvidene s koledarjem tekmovanja. Vse odložene tekme v mlajših kategorijah se bodo odigrale po zadnjem, šestem krogu prvega dela tekmovanja, v članskih kategorijah se bodo odložene tekme odigrale v terminih, ki jih bo klubom v

posameznih tekmovanjih sporočil komisar lige.

Tako bo v ligi Nova KBM ekipa Šenčurja Gorenjske gradbene družbe jutri gostovala pri Hopsih na Polzeli, ekipa Helios Suns pa pri Šentjurju.

V torek se je nadaljevalo tekmovanje v pokalu Helios Alpe Adria, v katerem v tej sezoni nastopajo štiri slovenska moštva, med njimi tudi Šenčur Gorenjska gradbena družba. Šenčurjani so na svoji premierni tekmi z 80 : 59 premagali Osijek.

V 1. SKL za ženske bo v Osnovni šoli Venclja Perka jutri ob 18.30 tekma med Domžalami in Triglavom.

V 2. SKL za moške bo LTH Castings v domači dvorani na Podnu jutri ob 18.30 gostil moštvo Portoroža, ECE Triglav pa odhaja na gostovanje k ekipi Plama-pur v Ilirsko Bistrico.

V lov na nove točke

JOŽE MARINČEK

Kranj – Po enotedenskem premoru zaradi tekem reprezentance bodo konec tedna s prvenstvom nadaljevali nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi Telekom. Tako bodo danes in jutri in odigrali tekme 12. kroga. Začelo se bo danes zvečer, ko se bodo v Velenju pomerili nogometaši Rudarja in Maribora, nadaljevalo pa jutri ob 13. uri v Kranju, ko bodo nogometaši Triglava gostili ekipo Krškega, za katere igra sedaj nekdanji branilec in kapetan Triglava Klemen Šturm. Kranjčani so na prijateljski tekmi z nogometaši Borca iz Banjaluke, ki so ga premagali z 1 : 0 dokazali, da znajo igrati nogomet in se lahko kosajo z vsemi. Tako lahko upajo, da bodo osvojili vse tri točke. Jutri ob 17. uri se bo začela tekma na igrišču ob Kamniški Bistrici v Domžalah, kjer bodo Domžalčani gostili ekipo Ankaran Hrvatini.

Nogometaši v 2. SNL bodo odigrali tekme 11. kroga. Jutri ob 15. uri bo Roltek Dob gostil Zarico Kranj, Kalcer Radomlje pa v nedeljo odhaja k Brdom.

V 3. SNL – center bodo jutri in v nedeljo odigrali 9. krog. Pari jutrišnjih tekem, ki se začnejo ob 15.30, so: Arne Tabor 69 – Tinex Šenčur, Sava Kranj – Kolpa, Šobec Lesce – Bled Hirter in SIJ Acroni Jesenice – Bohinj. V nedeljo ob 15.30 bo še tekma Komenda – Zagorje.

V sredo so nogometaši v Gorenjski nogometni ligi odigrali tri zaostale tekme 4. kroga, doseženi pa so bili naslednji rezultati: JuRenta Bitnje – Žiri 0 : 3, Kondor Godešič – Britof 3 : 2 in Royal Sport DLN – Škofja Loka 0 : 3. Jutri bodo odigrali tekme 8. kroga, ki se bodo začele ob 16. uri. Pari so: Velesovo – JuRentA Bitnje, Royal Sport DLN – Niko Železniki, Kondor Godešič – Žiri, Predvdor – Naklo, Zarica Kranj B – Pollet in Britof – Škofja Loka.

#ČasZaTriglav

#BordoBeli

Napolnimo stadion!

1. liga Telekom Slovenije

NK TRIGLAV : NK KRŠKO

Sobota, 14. 10. ob 13h

Četrtnfinale POKALA Slovenije

NK TRIGLAV : ND GORICA

Torek, 17. 10. ob 15h

NOGOMETNI KLUB TRIGLAV KRANJ, PARTIZANSKA 37, KRANJ

Tekli po mamutovih poteh

Več kot devetsto osnovnošolcev od prvega do devetega razreda se je minuli torek pomerilo na devetem Teku po mamutovih poteh, najbolj pa so se izkazali tekači in tekačice z Osnovne šole Bistrica.

VILMA STANOVNIK

Kokrica – Rolkarska proga na Kokrici pri Kranju je bila minuli torek prizorišče šolskega tekmovanja v krosu za osnovne šole Gorenjske. Mladi so se pomerili na tako imenovanem Teku po mamutovih poteh, ki sta ga pripravila Tekški smučarski klub Triglav Kranj in Športna zveza Tržič. »Na današnje tekmovanje se je prijavilo 22 šol z različnih koncev Gorenjske, skupaj pa je v kar 18 kategorijah nastopilo več kot 921 tekmovalcev in tekmovalk,« je povedal predsednik TSK Triglav Kranj Srečo Barbič, ki je skupaj s kranjskim podžupanom Borisom Vehovcem skrbel, da so najboljši v vsaki kategoriji prejeli zasluženo odličja.

Najbolj so se jih seveda razveselili najmlajši. »Pri teku mi je všeč vse, zelo rad pa se ogrevam. Za ogrevanje navadno delam počeppe. Tekel sem tudi že na

Gorenjskega osnovnošolskega krosa se je udeležilo več kot devetsto navdušenih mladih tekačev in tekačic. / Foto: Tina Dokl

občinskem tekmovanju. Današnja proga je bila srednje težka in vesel sem, da sem zmagal,« je povedal prvošolec Urh Jerman z Osnovne šole Bistrica.

Tudi tisti, ki niso stali na zmagovalnem odru, so bili dobre volje, saj so jim

organizatorji pripravili velik napihljiv tobogan, tekmovanje pa je popestrila tudi maskota – mamutka Mici.

»Rada telovadim, tudi tečem rada. Pretekla sem tudi že dva kroga. Danes mi je šlo kar dobro,« je povedala prvošolka Ana Ivančič

iz Predoselj. Prav šolarji z Osnovne šole Predoslje so se najbolj množično udeležili krosa, v skupnem točkovanju pa je zmagala Osnovna šola Bistrica. Drugo mesto je osvojila Osnovna šola Križ, na tretje mesto pa se je uvrstila Osnovna šola Stražišče.

Ločani odlični na Barkovljanki

Letos je na sloviti Barkovljanki nastopilo več kot dva tisoč jadrnic, med njimi se je lepega uspeha veselila tudi škofjeloška ekipa Taia 2 & White Goose s krmarjem Goranom Djordjevičem.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Minuli konec tedna je v Tržaškem zalivu potekala že 49. Barkovljanka, ena najmnogičnejših jadralskih regat na svetu. Letos so postavili nov mejnik, saj je na območju med Debelim rtičem in Trstom nastopila kar 2101 jadrnica. Zmago na regati, poimenovani po stari slovenski ribiški vasi pri Trstu, Barkovljah, je vpisala italijanska jadrnica Spirit of Portopiccino, ki je zmagala s časom ena ura, 17 minut in 12 sekund. Na drugo mesto se je uvrstila slovenska jadrnica Maxi Jena naše ga krmarja Mitje Kosmine. Za zmagovito jadrnico je ob

Na Barkovljanki je uspešno nastopila tudi škofjeloška ekipa Tempo trade z jadrnico Taia 2 & White Goose, ki jo je krmaril Goran Djordjevič.

prečkanju ciljne črte zaostala 11 minut.

Med jadrnicami vseh razredov in velikosti je uspešno nastopil tudi škofjeloški Tempo trade z jadrnico Taia 2 & White Goose. Krmar Goran Djordjevič je ekipo vodil do odličnega skupnega petdesetega mesta, škofjeloška jadrnica pa je bila prvouvrščena med slovenskimi potovalnimi jadrnicami in četrta slovenska jadrnica absolutno, kar je za člane Jadrnega kluba Loka timing nov lep uspeh.

Sicer pa so številni ljubitelji jadrnanja in tudi organizatorji povedali, da je na Barkovljanki, ki si jo je letos ogledalo več kot tristo tisoč ljubiteljev jadrnanja, najpomembneje sodelovati.

Jutri derbi na Jesenicah

JOŽE MARINČEK

Kranj, Jesenice – Hokejisti v internacionalni hokejski ligi (IHL) so v sredo odigrali tekme šestega kroga. Ekipa Triglav je gostovala v Zagrebu in s 3 : 6 premagala hokejiste KHL Medveščak. Hokejisti HK MK Bled so gostovali

pri ekipi ECE Celje in morali priznati premoč gostiteljev, ki so zmagali s 6 : 5. Na lestvici vodi Triglav z 18 točkami, drugi je ECE Celje s 15 točkami, ekipa MK Bled pa je šesta s šestimi točkami. Naslednji, sedmi krog je na sporedu jutri, ko hokejisti Triglava gostujejo v Novem Sadu

pri Vojvodini, hokejisti MK Bled pa bodo v Ledeni dvorani Bled gostili hokejiste Medveščaka.

V sredo pa so pet tekem odigrali hokejisti v Alpski hokejski ligi AHL, v kateri nastopata tudi ekipi HDD SIJ Acroni Jesenice in HK SŽ Olimpija. V sredo so igrali

le Ljubljancani in v Pustertalu osvojili dve točki, ko so po streljanju kazenskih strelav z 2 : 3 premagali ekipo Pustertal Wolfe. Na lestvici vodijo hokejisti ekipe Rittner Buam s 23 točkami, na drugem mestu so hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice z 21 točkami in tekmo manj. Nov izziv pa jeseniške hokejiste čaka že jutri, ko v Dvorani Podmežakla ob 18. uri gostijo ekipo SŽ Olimpija.

zdravje & lepota

Proti raku predvsem s preventivo

Za ohranjanje svojega zdravja smo odgovorni sami, poudarja Mojca Senčar, dolgoletna predsednica združenja Europa Donna.

Mojca Senčar in Gabrijela Petrič Grabnar na predavanju v Lescah

MARJANA AHAČIČ

Tudi na Zgor-njem Gorenj-skem so se letos v številnih obči-nah pridružili projektu Rožnati oktober, pobudi združenja Europa Donna Slovenija, ki v okto-bru še posebno intenzivno ozavešča o raku dojk. Dre-vesa so ovijali v rožnate ple-tenine, kar simbolizira spoštljiv odnos do telesa in narave pa tudi dreves, ki so simbol moči. Prav moč je namreč tisto, kar takrat, ko zbolimo, najbolj potrebuj-e-mo, pravijo v organizaciji Europa Donna. V sklopu rožnatega oktobra so v sredo v organizaciji Ljudske univerze Radovljica pripravili še predavanje nekdanje dolgoletne pred-sednice organizacije Euro-pa Donna upokojene zdrav-nice Mojce Senčar in prav tako upokojene zdravnice Gabrijele Petrič Grabnar. »Dojke si je treba pregledo-vati redno, vse življenje, vsak mesec, od poznih najstniških let naprej,« je poudarila Petrič Grabnarje-

va in opozorila, da pri nas približno polovica žensk poišče zdravniško pomoč šele, ko se rak z dojke že razširi po telesu. Opozorila je na presejalni program Dora; vključenost vanj pomembno zmanjša mož-nost, da raka na dojki odkri-jemo (pre)pozno, ženske po petdesetem pa spodbujala k presejalni mamografiji, ki še vedno velja za najboljšo metodo za zgodnje odkriva-nje raka dojk v tej starostni skupini. »Ko ženska zboli, to ni več le njen problem, temveč problem cele druž-i-ne, družbe,« je povedala Senčarjeva in poudarila, da bi že z upoštevanjem pripo-ročil za zdravo življenje lah-ko preprečili od trideset do celo petdeset odstotkov rakavih obolenj. Med osno-vnimi smernicami za zma-njševanje tveganja za nasta-nek dojk so: redna telesna dejavnost, uživanje zdrave in uravnotežene prehrane z veliko zelenjave in sadja ter omejeno uporabo rdečega mesa, vseh živalskih maščob, sladkorja in alkohola, skrb za telesno težo pa pozi-tivne misli in dobra volja.

V tako imenovanem rožnatem oktobru, mesecu ozaveščanja o raku dojk, so tudi številna drevesa na Gorenjskem ovita v rožnate pletenine. / FOTO: TINA DOKL

Simbioza giba

SUZANA P. KOVAČIČ

Medgeneracijska akcija Simbioza giba se po Sloveni-ji začne danes z otvoritve-nim dogodkom v Ljubljani.

Vse do 21. oktobra bodo na več sto lokacijah potekale aktivnosti zdravega in aktiv-nega življenja, rekreativnega športa, vseživljenjskega uče-nja. Sodelujoči so objavljeni

na spletni strani Simbioze giba, na Gorenjskem se bodo, kot je bilo objavljeno včeraj, pridružili Osnovna šola (OŠ) Poljane s športni-mi igrami ter orientacijskim pohodom, organiziran bo tudi pohod na Kovček. Sode-loval bo Dom upokojencev dr. Franceta Bergelja Jeseni-

ce z druženjem z vrtčevski-mi otroki, v predvdvorski občini Podružnična šola Olševke z izletom pa OŠ Staneta Žagarja Lipnica in OŠ Križe s telovadbo. V OŠ Šenčur bodo imeli medge-neracijsko vadbo, v Podruž-ničnih šolah Voklo in Trboje pa športne igre.

gorenjske lekarne

Farmacevtov nasvet iz Gorenjskih lekarn

Kaj morate vedeti o svojem zdravilu?

Ste se že kdaj vprašali, kako dobro pravzaprav pozna-te svoja zdravila? Kakšen je namen uporabe določene-ga zdravila? Ali lahko zdravi-la vzamete hkrati? Kako hra-na vpliva na pravilno delova-nje vaših zdravil? Ste začeli poleg zdravil jemati prehran-sko dopolnilo, pa se vam je zdravstveno stanje poslabša-lo in niste vedeli, zakaj? Pomembno je, da je bolnik dobro informiran o zdravilu, ki ga bo uporabljal oziroma ga uporablja. Prva navodila in informacije poda zdravnik. O informacijah v zvezi z zdravili naj bolnik vpraša tudi farma-cevta v lekarni ob izdaji zdra-vila ali kasneje, ko se ob upo-rabi zdravila pojavijo more-bitni dvomi ali težave. Ved-no je treba natančno prebra-ti priloženo navodilo za upo-rabo. To navodilo naj se hra-ni do konca uporabe zdra-vila, če bo bolnika kasneje zani-mala še kakšna informacija v zvezi z zdravilom.

Informacije, ki jih morate poznati o svojih zdravilih
Kako se imenuje zdravilo in za kaj ga uporabljate? Kdaj in kako naj uporabim zdravilo? Kako pogosto naj jemljem zdravilo? Ali naj vzamem zdravilo vedno ob enakem času? Kako naj pravilno uporabim farmacevtsko obliko zdravila (na primer: Ali smem tableto razpoloviti ali zdrobiti?) Ali naj zdravilo vzamem na prazen želodec ali s hrano? Kaj naj storim, če pozabim vzeti zdravilo ali če ga vzamem preveč?

Kako dolgo naj jemljem zdravilo? Ali lahko zdravilo povzroči alergijsko reakcijo? Ali lahko pričakujem neželene učinke zdravila? Ali zdravila lahko vplivajo na sposobnost upravljanja vozil in strojev? Ali naj se izogibam sočasnemu pitju alkohola, jemanju drugih zdravil in uživanju hrane ter prehranskih dopolnil? Kakšen je vpliv zdravila na nosečnost in dojenje? Kako naj shranjujem svoja zdravila? Tudi zdravila, izdana brez recepta, je treba pravilno uporabljati. V lekarni poma-gamo pri izbiri ustreznega zdravila za lajšanje in odpra-vo zdravstvenih težav in zna-kov bolezni, ki ne zahtevajo posvetovanja z zdravnikom. Opozorimo tudi na najdalj-ši čas samozdravljenja in v katerih primerih mora bolnik obiskati zdravnika.

Uporabljajte osebno kartico zdravil
Svetujemo vam, da si zapiše-te imena vseh zdravil, ki jih uporabljate. Ta seznam olajša jemanje zdravil v doma-čem okolju, v veliko pomoč pa je tudi pri obisku različnih specialistov oziroma pri spre-jemu v bolnišnico. Lahko je tudi koristen pripomoček za svoje, ki skrbijo za vaše zdra-vljenje. Pregleden seznam zdravil oziroma osebno karti-co zdravil s podatki o predpi-sanem odmerjanju in načinu jemanja posameznih zdravil, namenu uporabe ter doda-tnimi opozorili, na katera mora biti bolnik pozoren ob

jemanju zdravil, vam lahko izdelamo tudi v Gorenjskih lekarnah.

Dogovorite se za osebni posvet s farmacevtom
Da bodo rezultati zdravljenja z vašimi zdravili kar najbolj-ši za vas, se odločite za sto-ritev pregled uporabe zdra-vil. Farmacevt se v dogovor-jenem terminu popolno-ma posveti bolniku in izve-de pogovor v ločenem sve-tovalnem prostoru lekarne. Med posvetom lahko pov-prašate za dodatne infor-macije ter razrešite morebi-tne težave, povezane z upo-rabo zdravil, in se seznanim s predlogi za njihovo uporabo. Za storitev pregled uporabe

zdravil se lahko odloči vsak-do, ki uporablja zdravila, izda-na na recept ali brez recepta, prehranska dopolnila in dru-gje izdelke. Še posebej pa je ta posvet lahko koristen, če ima bolnik vprašanja ali teža-ve, povezane z zdravili, sočas-no uporablja več zdravil, dobi novo zdravilo, je bil pred kra-tkim odpuščen iz bolnišni-ce, ima zdravila predpisana s strani več zdravnikov in na obnovljive recepte. Več o izdelavi osebne karti-ce zdravil in storitvi pregled uporabe zdravil vprašajte v lekarniških enotah Gorenj-skih lekarn.

Mag. Nina Pisk, mag. farm., spec.

www.gorenjske-lekarne.si, info@gorenjske-lekarne.si

Lekarniške enote: Bled Zlatorog, Bohinjska Bistrica, Cerklje, Gorenja vas, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Kropa, Lesce, Planina, Planina II, Podlubnik, Preddvor, Primskovo, Radovljica, Stražišče, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica

Farmakoinformativna služba, Galenski laboratorij, Kontrolno analizni laboratorij

Spletna lekarna: www.lekarnagorenjske.si

Homeopatska zdravila za samozdravljenje - Za svetovanje se predhodno naročite.

ZANIMIVOSTI

Zažgali so predsodke

V torek, ob svetovnem dnevu duševnega zdravja, so se v kamniškem Dnevnom centru Štacion odločili opraviti s predsodki.

JASNA PALADIN

Ljudje s težavami v duševnem zdravju so sami krivi za svojo bolezen, so nevarni, nepredvidljivi in nesposobni. Duševna bolezen ni ozdravljiva. Zgodi se ljudem šibkega značaja in mene ne more doleteti. Za takšne ljudi ne morem narediti ničesar in zaprti bi morali biti v institucijah.« To je le nekaj predsodkov o duševnih boleznih, ki so žal še vedno

prisotni v naši družbi. Da ne držijo ter da duševne bolezni lahko doletijo prav vsakega od nas, so v torek, ob svetovnem dnevu duševnega zdravja, po kamniških ulicah ter pred svojimi prostori na Kolodvorski v središču Kamnika opozarjali uporabniki Dnevnega centra Štacion, ki so pripravili zanimivo akcijo S predsodki na grmado! »Predsodke, napisane na lističih, smo danes dopoldne najprej raznesli med Kamničane in jih nesli na

različne institucije. Današnji dan je namreč namenjen izobraževanju in ozaveščenju o pomenu duševnega zdravja ter zavedanju prisotnosti duševnih bolezni in njihovemu vplivu na življenje vseh, ki se z boleznijo srečujejo. Predsodki, ki so v zvezi s tem prisotni v naši družbi, zelo negativno vplivajo na ljudi, ki imajo težave v duševnem zdravju, in veliko ljudi se prav zato kasneje odloči za zdravljenje, kar pa na sam potek zdravljenja seveda vpliva

slabo. Kamničani so se na našo akcijo odzvali različno – nekateri so naša prizadevanja močno pozdravili, drugi pač ne, to je žal področje, kjer nas vse skupaj čaka še veliko dela,« nam je povedala Tina Širnik, vodja Dnevnega centra Štacion, ki je skupaj z uporabniki in sodelavci v torek po mestu delila tudi zelene pentlje, ki so simbol dneva duševnega zdravja. Za vse obiskovalce centra so ta dan pripravili tudi košarico dobrih misli in

S predsodki o duševnem zdravju so se v Štacionu odločili opraviti zares, zato so jih kar – zažgali.

napotkov, kaj lahko za svoje duševno zdravje in dobro počutje naredimo sami. »Osredotoči se na stvari, ki so ti pomembne« in »Uživaj na sončku« sta le dve takšni misli, ki preverjeno držita.

Višja fizioterapevtka mag. Simona Pavlič Založnik svetuje: Seniorjem priporočam oddih v Termah Zreče

Ob pogovoru s starejšimi pacienti velikokrat opažam, da se za oddihe in dopuste ne odločajo, čeprav imajo dovolj časa in bi radi šli. Ko jih povprašam po njihovih razlogih za to, odgovorijo, da imajo strahove pred težjo dostopnostjo, pred odsotnostjo zdravniške pomoči ipd. Takrat jim vedno svetujem, naj izberejo oddih v Termah Zreče.

Gibanje v termalnih bazenih je blagodejno. Zdravilna akrototermalna voda ima izjemnen vpliv na mišice in sklepe, na starejše ljudi pa izredno dobro vpliva tudi njena prijetna toplota. Je polna magnezija, kalcija in hidrogenkarbonata, zato tudi izrazito pomaga pri rehabilitaciji po raznoraznih poškodbah in operacijah. Pri rehabilitacijah priporočam mirno sproščanje v novem terapevtskem bazenu, bolj

vitalni seniorji pa bodo svoje telo še bolj okrepili na jutranji hidrogimnastiki.

Zdravstvena ekipa je vedno blizu. Ne samo, da je blizu – medico center v Termah Zreče je po novem tudi mednarodno akreditirano zdravilišče po standardih AACI. Ekipa priznanih zdravnikov in drugega zdravstvenega osebja je vedno blizu in pripravljena pomagati. Tudi oddelek fizioterapije je znan daleč naokoli, tako da lahko prijeten oddih vedno združite s koristnimi terapijami.

Raznolikost pohodnih poti in drugih obiskov narave je skoraj neskončna. Seniorjem izredno priporočam, da naravo obiskujejo kar se da pogosto. Gibanje v naravi je nenadomestljivo, saj ne krepile našega telesa, ampak tudi našo možgansko aktivnost, saj se nam med poho-

di in sprehodi vklaplja ogromno receptorjev: za vid, vonj, sluh, otip. Predvsem pa – pogled na pohorsko naravo umirja duha. Poti niso samo za zahtevne športnike – veliko jih je zelo enostavnih in primernih za vsakogar.

Čaka vas nenadomestljivo udobje. Tudi v hladnejših dneh ne boste ujeli kakšnega prehlada, saj vam je iz hotela dostopno vse – toplih prostorov ni treba zapuščati, da pridete do restavracije, bazena, wellnesa ali medico centra. Ne glede na to, katero sobo boste vzeli – dostopna vam bo z dvigalom. Večkrat slišim, da seniorjem zelo ustreza pohorska hrana, saj kuharji pripravljajo tudi veliko zdravih in okusnih jedi s tradicijo, ki se prilagajajo sezonski lokalni ponudbi. Vsekakor lahko rečem – dobrodošli, prijetno vam bo.

Naše roke – naša prihodnost

To je osrednji moto ob svetovnem dnevu umivanja rok 15. oktobra, h kateremu z aktivnostmi pristopa tudi jeseniška bolnišnica.

SUZANA P. KOVAČIČ

Letošnji moto opozarja, da umivanje rok ščiti naše zdravje in da so naše roke naša prihodnost ter prihodnost naše skupnosti. Umivanje rok je cenovno dostopen in učinkovit ukrep, ki lahko letno prepreči 272 milijonov

danesh ob 10. uri postavili stojnico na vhodu v bolnišnico in skupaj z dijaki Srednje šole Jesenice izvajali delavnice higijene rok za zaposlene, paciente in obiskovalce. Vsak si bo lahko razkužil roke in preveril, ali pravilno izvede postopek. V ponedeljek pa bodo obiskali dva jeseniška vrtca in jim skupaj z dijaki Srednje šole

Danes ob 10. uri bodo postavili stojnico na vhodu v jeseniško bolnišnico, potekale bodo delavnice higijene rok za zaposlene v bolnišnici, paciente in obiskovalce.

odsotnosti v šoli zaradi drisk. Vsako leto 1,7 milijona otrok umre zaradi driske in pljučnice. Vsako leto zaradi večkrat odpornih mikroorganizmov umre sedemsto tisoč ljudi. V jeseniški bolnišnici bodo že

Jesenice in študenti Fakultete za zdravstvo Angele Boškin Jesenice predstavili maskote dneva umivanja rok, to so voda, milo in roka. Otrokom bodo na igriv način predstavili, kako pomembne so čiste roke.

Luštna cena

v Termah Zreče

Velja do 27. 10. 2017
in od 5. 11.-1. 12. 2017

- * polpenzion,
- * kopanje v termalnih bazenih, tudi na dan odhoda,
- * vstop v Savna vas z vodenimi programi vrtinčenja zraka (30% ugodneje),
- * wellness voucher v vrednosti 15 € za izbrane storitve v Idili, wellness & spa centru,
- * hotelski in rekreacijski animacijski program.

Cena na osebo na dan v dvoposteljni sobi:	NEDELJA-ČETRTEK	PETEK-NEDELJA
Vile Terme Zreče****	39 €	42 €
Hotel Vital****	46 €	49 €

Najkrajši čas bivanja: 3 dni / 2 noči.

MODRA ŠTEVILKA
080 73 77

www.terme-zrece.eu

Terme Zreče

GRATIS:
1 otrok
do 6 let, v sobi skupaj
z 2 odraslima.

Center Zdravja in Harmonije

althea®

Železniška ulica 5, 4248 Lesce
tel: +386 4 531 69 75, gsm: +386 40 81 85 85
e-pošta: info@althea.si
spletna stran: www.althea.si
FB: https://www.facebook.com/AltheaCenterZdravja/

- VRHUNSKA FIZIOTERAPIJA: manualna, fizikalna, svetovanje (individualna celostna obravnava)
- OLIMPIJSKI REFERENČNI ŠPORTNO-MEDICINSKI CENTER (ORŠMC) za fizioterapevtsko dejavnost
- SPECIALISTIČNI PREGLEDI (ortoped, travmatolog)
- VADBE (kineziolog, Feldenkrais)
- COACHING & MENTALNI TRENING (NLP & IMT)
- MASAŽE
- DELAVNICE
- PROGRAMI PROMOCIJE ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU

OTORINOLARINGOLOGIJA

Bolnikom in zaposlenim prijaznejši prostori

Medicinski center GroMed je petega oktobra še uradno, s priložnostno slovesnostjo odprl vrata prenovljenih zdravstvenih prostorov v Kranju. Strokovni pristop in celostna obravnava bolnikov sta vodilo direktorja podjetja in specialista otorinolaringologije Mateja Svetca, dr. med., ki v ambulanti obravnava tako otroke in mladostnike kot odrasle bolnike.

SUZANA P. KOVAČIČ

Medicinski center GroMed v Kranju je nadaljevanje in dopolnitev dejavnosti otorinolaringološke ambulante, ki jo je v devetdesetih letih prejšnjega stoletja vzpostavil specialist otorinolaringologije Igor Grošelj. Septembra 2015 je po Grošljevi upokojitvi podjetje GroMed in tako tudi specialistično ambulanto ORL prevzel specialist otorinolaringologije Matej Svetec. Nekaj časa je delal še v starih prostorih v stavbi nekdanjega kranjskega zavoda za zdravstveno varstvo. Ker pa Matej Svetec namerava voditi ambulanto ORL na dolgi rok in se z zdravstveno dejavnostjo širiti, se je odločil za večje in delu primernejše prostore

Od leve »desna in leva roka« v ambulanti dipl. medicinska sestra Jolanda Jelovčan, specialist ORL Matej Svetec in specialistka internistka Ana Debevc Prašnikar.

Matej Svetec v pogovoru s stanovskim kolegom, od katerega je prevzel otorinolaringološko ambulanto v Kranju, zdaj že upokojenim Igorjem Grošljem. / FOTO: TINA DOKL

na Bleiweisovi cesti 16 v Kranju (nasproti porodnišnice). Ti po temeljiti prenovi predstavljajo prijaznejše okolje tako za zaposlene kot za bolnike. Svetec dela preko koncesije in preko samoplačniških pregledov, obravnava tako otroke in mladostnike kot splošno populacijo. Kljub temu, da na novi lokaciji že nekaj časa izvaja ORL dejavnost, je Matej Svetec želel zaključek tega zahtevnega projekta s priložnostno slovesnostjo in druženjem podeliti z družino, ki mu ves čas stoji ob

strani, s prijatelji in poslovnimi partnerji. »Veseli me, da ste me podprli pri tej ideji, za naprej bi pa rekel, naj druženje, kot je današnje, ne bo samo na napotnico, ampak tudi prijateljsko,« je nagovoril zbrane na četrtkovo popoldne petega oktobra. Povedal je še, da bodo dejavnost razvijali in širili sproti, sodeluje pa že z otologom asist. Alešem Grošljem in specialistko internistko Ano Debevc Prašnikar, ki se ukvarja tudi s celostnim svetovanjem za zdrav življenjski slog.

Življenje brez tišine – šumenje v ušesih

»Šumenje v ušesih je pogosta težava odraslih, treba je izključiti organski vzrok težav, terapevtske metode pa so zelo omejene,« pravi Matej Svetec, dr. med., specialist otorinolaringologije, ki v ambulanti GroMed v Kranju obravnava tudi bolnike s šumenjem v ušesih.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kaj je šumenje v ušesih? »Šumenje v ušesih ali tinnitus (lat. tinnire – zvoniti) je nenormalen zvok, ki ga slišimo v ušesih ali v glavi brez zunanje zvočne stimulacije. Pogosto se opisuje kot pikanje ali zvonjenje, ni pa izključeno tudi bobnenje. Zvok je lahko nizkofrekvenčen ali visokofrekvenčen ter se pri posameznikih razlikuje tudi po jakosti (tih, glasen). Obstaja več teorij, ki razlagajo nastanek šumenja v ušesih, nobena pa ga natančno ne pojasni. Dejansko gre za prisluhe, ki nas v večini primerov zasvojijo in tako jih vzdržujemo predvsem v tišini. Najpogosteje moramo šumenje v ušesih odmisлити ali se nanj navaditi, kar pa ni vedno lahko.«

Kateri so najpogostejši vzroki za šumenje v ušesih? »Šumenje v ušesih in glavi delimo na objektivno (poleg bolnika ga lahko sliši tudi

npr. zdravnik s stetoskopom) ali subjektivno. Slednje je pogostejše in ga sliši samo bolnik, kar ni bolezen, ampak simptom; v ozadju so lahko različna bolezenska stanja in v več kot dveh tretjinah je povezan s slabšim sluhom kot posledica izpostavljenosti hrupu ali starostnih sprememb v notranjem ušesu. Med ostalimi vzroki so lahko polnost v sluhovodu in srednjem ušesu, vnetja srednjega in notranjega ušesa, otoskleroza, druga obolenja notranjega ušesa, bolezniosmega možganskega živca, poškodba v predelu glave, s starostjo ali nezdravim načinom življenja povezane sistemske bolezni in jemanje določenih zdravil. Po podatkih iz literature ima težave s šumenjem v ušesih 15 odstotkov ljudi, najpogosteje med štiride-

setim in sedemdesetim letom starosti, moški pogosteje kot ženske. Največkrat so težave blage in se jih ljudje navadijo, strokovno pomoč pa poišče le okoli dva odstotka bolnikov.« **Ali obstaja učinkovita terapija, ki so jo deležni vaši pacienti?** »ORL-specialist se z bolnikom natančno pogovori in mu zastavi dodatna vprašanja v zvezi s šumenjem, sledi natančen ORL-pregled. Nato opravimo oceno stanja srednjega ušesa s timpanometrijo in vedno tudi natančno opredelitev sluha s tonosko prazno avdiometrijo (poslušanje tonov znanih frekvenc in jakosti po slušalkah). V primeru potrebe po dodatni diagnostiki lahko bolniku svetujemo še internistično in nevrološko obravnavo ali pa ga sami napoti-

mo v drugo ustanovo na UZ vratnih žil in/ali CTA možganov, na elektrofiziološke preiskave (t. i. APMD) in/ali CT glave/senčnic. Šumenje v ušesih in glavi različno vpliva na posameznika. Pri nekaterih ljudeh povzroča depresivnost, anksioznost ali motnjo koncentracije. V izogib slednjemu je treba ob pojavu šumenja v ušesih bolnika čim prej napotiti k ORL-specialistu. Včasih ugotovimo ozdravljiv vzrok težavam in ga odpravimo. Če vzroka težav ne odkrijemo, usmerjene terapije za šumenje v ušesih ni in takrat zdravimo simptomatsko z zdravili. Večini ljudi na koncu svetujemo, naj si zvočno obogatijo prostor (maskiranje šumenja) in naj poskusijo šumenje odmisлити oz. se nanj navaditi (pogovorna terapija). Dober učinek pri odpravi šumenja v ušesih se lahko doseže tudi s hitro rehabilitacijo naglušnosti s slušnim pripomočkom.«

Težave s šumenjem v ušesih naj bi imelo 15 odstotkov ljudi, pogosteje moški.

GROMED, d. o. o.
OTORINOLARINGOLOŠKA
(ušesa, nos in grlo) in gostujoče specialistične ambulante, Bleiweisova cesta 16, 4000 Kranj
MATEJ SVETEC, dr. med., specialist ORL in gostujoči specialisti

a) Ordinacijski čas za pregled na napotnico:

Dan v tednu	Ordinacijski čas (DOP.)	Ordinacijski čas (POP.)
PONEDELJEK		13.00–21.30
TOREK	6.30–13.30	
SREDA	6.30–13.30	16.00–20.30 (le vsako tretjo sredo v mesecu)
ČETRTEK	6.30–13.30	
PETEK	6.30–11.30 (funkcionalna Dg in KO pregledi)	

Malica: ponedeljek 15.00–15.30, ostale delovne dni v tednu 9.00–9.30 (termin za malico se lahko spremeni ob nepredvidljivih dogodkih – nujne napotitve ...)
Če pri sebi nimate veljavne napotnice, vas bomo obravnavali kot samoplačnika!
NAROČANJE PACIENTOV: v kolikor imate številko eNapotnice, se sami naročite preko portala <https://narocanje.ezdrav.si/> (za ORL pregled pri nas morate med izvajalci poiskati **GroMed, d.o.o.**); možno je tudi osebno naročanje ali zgolj podajanje informacij po telefonu št. **059/054-999** (JOLANDA JELOVČAN, dipl. m. s.) v naslednjih terminih: **PONEDELJEK** – od 13.00 do 15.00, **TOREK, SREDA, ČETRTEK** – od 6.30 do 8.30, **PETEK** – NAROČANJA ALI INFORMACIJ NI!
Čakalna doba za prvi pregled z napotnico v naši **ORL ambulanti** je vidna na portalu <https://cakalnedobe.ezdrav.si/> (izberite vse regije ali gorenjska regija in poiščite **GroMed, d.o.o.**). Dostop do NIJZ: www.nijz.si.
b) Ordinacijski čas za samoplačniške ORL storitve in svetovanje v ambulanti Ana Debevc Prašnikar, dr. med., spec. internistka (NOVO): LE PO PREDHODNEM DOGOVORU osebno ali na telefonski št. 040/770-209 (pošljite sporočilo z željami in poklicali vas bomo v najkrajšem možnem času).
c) Kontakt za cehovske kolege in poslovne partnerje: po telefonu (040/770 209) ali preko e-pošte (gromed.doo@gmail.com).
GROMED, d.o.o., Spodnjevaška pot 30a, 2000 Maribor

Čebelarjem nadomestilo za povzročeno škodo

Čebelarji, ki so letos utrpeli škodo zaradi slabih vremenskih razmer, so upravičeni do podpore v znesku največ šest evrov na čebelji panj.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Vlada je na seji prejšnji četrtek izdala odlok o finančni pomoči za nadomestilo škode v čebelarstvu, ki je bil v petek že objavljen v uradnem listu. Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je vsem čebelarjem, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev finančne pomoči, že poslala delno izpolnjeno vlogo, ki jo morajo do konca izpolniti, jo podpisati in jo najkasneje do 18. oktobra po pošti poslati na agencijo ali jo vložiti neposredno v sprejemni pisarni agencije. Tisti, ki niso prejeli delno izpolnjene vloge, a izpolnjujejo pogoje za pridobitev finančne pomoči, lahko obrazec natisnejo s spletne strani agencije, ga izpolnijo in pošljejo na agencijo. Finančna podpora je namenjena čebelarjem kot

nadomestilo za škodo, ki so jo letos utrpeli zaradi slabih vremenskih razmer in s tem povezanega manjšega medenja. Do pomoči so upravičeni le tisti, ki so imeli na dan 30. junija letos najmanj dvajset čebeljih družin, kar je razvidno iz registra čebelnjakov.

Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja bo odločbe o dodelitvi finančne podpore izdala najkasneje do 15. decembra letos, upravičenim čebelarjem pa jo bo izplačala do konca leta. Podpora bo znašala največ šest evrov na čebeljo družino. Ker se pomoč dodeljuje po pravilu de minimis, kmetijsko gospodarstvo oziroma enotno podjetje lahko pridobi za ta namen v treh letih največ 15 tisoč evrov pomoči. Za izvajanje tega ukrepa je država letos namenila do 665 tisoč evrov.

Tržne cene govejega mesa

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja pripravlja tudi tržno poročilo za goveje meso. Pogledajmo, kakšne so bile cene v tednu med 25. septembrom in 1. oktobrom, ko je bilo zaklanih 365 do dve leti starih bikov, 16 več kot dve leti starih bikov, 111 krav in 154

telic. K ceni so prišteti povprečni prevozni stroški v višini 6,02 evra na sto kilogramov hladne mase. Pri kakovostnih razredih se oznake U, R, O, P nanašajo na vizualno ocenjevanje mesnatosti živali, oznake 2, 3 in 4 pa določajo razvrstitev trupa glede na zamaščenost. Oznaka n. z. pomeni, da v tisti kategoriji ni bilo zakola.

Cene klavnih trupov oz. polovic (v EUR/100 kg)

Kakovostni razred	Biki, stari do 24 mesecev	Biki, stari nad 24 mesecev	Krave	Telice
U2	349,20	-	-	n. z.
U3	351,44	-	-	349,34
R2	337,08	-	-	323,31
R3	348,02	341,75	264,83	334,50
R4	-	-	259,68	330,48
O2	301,70	-	223,49	283,07
O3	325,07	-	246,45	287,67
O4	-	-	271,02	316,02
P2	-	-	196,47	-
P3	-	-	216,08	-

Podelitev priznanj skrbnim lastnikom gozda

Ljubljana – Zavod za gozdove Slovenije bo ob zaključku letošnjega evropskega tedna gozdov podelil priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov. Podelitev bo danes, v petek, v okviru sejma Narava Zdravje na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Priznanje bo prejelo štirinajst skrbnih lastnikov gozda, iz vsake območne enote zavoda po eden. Kot ob tem poudarjajo v zavodu za gozdove, sta ohranitev in razvoj gozdov zelo odvisna od lastnikov gozdov in njihovega skrbnega gospodarjenja z gozdovi, še posebej pa je pomembna njihova vloga pri sanaciji posledic naravnih ujm in pri zatiranju smrekovega lubadarja. Samo lani so lastniki gozdov zaradi lubadarja posekali 2,3 milijona kubičnih metrov lesa smreke, letošnja skupna količina poseka napadenih dreves pa naj bi bila po oceni zavoda od 20 do 30 odstotkov manjša od lanske. »To kaže na to, da se napad lubadarja kljub letošnjemu dodatnemu razmahu zaradi vročega in suhega poletja le umirja,« ugotavljajo v zavodu za gozdove.

Dražba, kakršne še ni bilo

Društvo rejcev ovc jezersko-solčavske pasme je v nedeljo pripravilo na Kovkovi kmetiji na Jezerskem že šestnajsto dražbo plemenskih ovnov, a takšne, kot je bila letos, doslej še ni bilo. Na dražbi so prodali devetnajst od skupno štiriindvajsetih ovnov, a za najboljšega med njimi sta rejca izklicno ceno zvišala z 250 na 435 evrov.

CVETO ZAPLOTNIK

Spodnje Jezersko – V okviru Društva rejcev jezersko-solčavske pasme poteka na alternativni testni postaji na ekološki Kovkovi kmetiji na Spodnjem Jezerskem vzreja plemenskih ovnov po posebnem, od državnih ustanov odobrenem in nadzorovanem rejskem programu.

Ivan Muri

ni bila tako uspešna kot letošnja. Za licitacijo je bilo veliko zanimanja, saj je tablico za licitiranje »dvignilo« kar osemnajst kupcev. Od skupno 24 ovnov so jih v prvem krogu licitiranja prodali petnajst in nato v drugem še štiri. Manj kot polovica ovnov je bila prodana po izklicnih cenah, vsi ostali pa po višji ceni. Za najboljšega

Janez Smrtnik

Ovni so na testni postaji od spomladi do jeseni, ves čas so v naravnih, hribovskih razmerah, kjer so odvisni predvsem od paše, ob koncu rejske sezone pa republiška komisija za priznavanje plemenjakov oceni ovne in izmed njih na podlagi tehtanj, meritev, analiz in drugih podatkov odbere ovne, ki so primerni za nadaljnje razmnoževanje oziroma za oplojevanje ovc. Letos je od 29 ovnov na testni postaji licenco dobilo 24 ovnov, ki jih je komisija glede na kakovost razdelila v pet razredov. Od kakovostnega razreda je bila na dražbi odvisna tudi izklicna cena, ki se je gibala od 130 do 250 evrov.

V društvu so tokrat dražbo pripravili že šestnajstič zapored, a še nobena doslej

ovna, ki je edini prejel ocenno 1A in za katerega je republiška komisija med ugotovitve zapisala »velik, kakovostna volna«, sta se na koncu »udarila« dva kupca in izklicno ceno 250 evrov zvišala na 435 evrov, kolikor je bil zanj pripravljen plačati Ivan Muri z Zgornjega Jezerskega. Drugi najdražji oven je bil prodan za 265 evrov, tretji najdražji za 235 evrov ...

»Na naši kmetiji je glavna živinorejska dejavnost govedoreja, a vseskozi imamo tudi ovce. To je tradicija. Trop ni velik, imamo le šestnajst ovc, a skrbimo za to, da je kvaliteten. Ovna menjamo na vsaki dve leti. Ta, ki ga imamo zdaj, je zelo dober, a da preprečimo parjenje v sorodstvu, ga moramo zamenjati,« je dejal

Filip Matk je tako privedel pred kupce najboljše ocenjenega ovna. Izvorni rejec ovna je Jožef Zupančič iz Prihodov, novi lastnik pa Ivan Muri z Zgornjega Jezerskega.

Edini oven s črno volno na dražbi, iz hleva sta ga na ogled privedla fantiča Pavel Elija Smrtnik in Janez Muri.

Ivan Muri, očitno zadovoljen, da je najboljši oven ostal na Jezerskem. Kot je dejal, ga za nakup niso prepričali le podatki o prirastu, ampak tudi ugotovitev komisije, da ima oven kakovostno volno. »Nekdaj so rejci ovc veliko pozornost posvečali kakovosti volne, zdaj veliko volne konča med odpadki. Tudi pri nas na kmetiji nam

volna ostaja, a vesel sem, da jo snaha in vnukinja poskušata koristno uporabiti s polstenjem.«

Kot je povedal Janez Smrtnik, predsednik Društva rejcev ovc jezersko-solčavske pasme in gospodar na Kovkovi kmetiji, je bil letos prirast ovnov nekoliko manjši kot običajno, saj so se ovni v poletni vročini raje zadrževali v senci, kot bili na paši. Po tem, ko so v društvu že spraševali, da bi z dražbo zaradi majhnega zanimanja kupcev še nadaljevali, jim letošnja daje optimizem tudi za vnaprej. »Rejci ovc so očitno spoznali, da je kakovost tropa zelo odvisna od dobrega plemenjaka,« je dejal Janez, nekdanji predsednik društva Primož Muri, ki je očetu Ivanu tudi pomagal licitirati ovna, pa je dodal, da je bila odločitev društva za uvedbo testne postaje za plemenske ovne na Jezerskem pravilna. »Dražitev najboljšega plemenskega ovna je tudi priznanje Janez Smrtniku, da je vztrajal s testno postajo in tudi z dražbami.«

Kupci s tablicami za licitiranje ... Prvič, drugič tretjič – kupljeno ...

Res ne gre brez nepoštenih praks?

Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano lahko kljub pomanjkanju pooblastil reši marsikatero nepravilnost, če je le pravočasno obveščen, poudarja aktualni varuh dr. Jože Podgoršek.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano bdi nad morebitnimi nepoštenimi praksami in nedovoljenimi ravnanji, a tudi letos zaznava več pozitivnih primerov. Kot primera dobre prakse navaja trgovski verigi Hofer in Mercator. Slednji intenzivno promovira slovenske dobavitelje, vključene v projekt Radi imamo domače. V sodelovanju z Zadružno zvezo Slovenije in posameznimi zadrugami so organizirali tudi akademijo, na kateri so dobavitelje izobraževali na področju dobave in osebne rasti za doseganje boljše konkurenčnosti. Hofer pa je konec maja vse dobavitelje obvestil o skrajšanju osnovnih plačilnih rokov na 33 dni. Prav tako so razvili lasten portal za dobavitelje, prek katerega omogočajo predčasno plačilo računov. Več primerov dobrih

Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano dr. Jože Podgoršek

praks je opaziti tudi v trgovskih verigah Spar in Lidl.

Varuh je lahko učinkovit kljub pomanjkanju pooblastil

»Žal pa so v verigi preskrbe s hrano še vedno prisotne nepoštenne prakse in nedovoljena ravnanja. Nekatere sume nedovoljenih ravnanj

in nepoštenih praks poskušam odpraviti že sam, in to kljub temu da nimam nobenih posebnih pristojnosti,« poudarja Jože Podgoršek, ki je sicer vladi predlagal, da varuhu omogoči vpogled v pogodbe, kar bi mu omogočilo lažje ugotavljanje nepravilnosti. Čeprav nima pooblastil, je precej učinkovit,

zato dobavitelje in preostale udeležence v verigi preskrbe s hrano poziva, da se v primeru težav obrnejo na varuha. »Če smo o nepravilnostih obveščeni dovolj zgodaj, smo lahko uspešni,« pravi Podgoršek, kar se je izkazalo tudi letos, ko so ga dobavitelji obvestili o poskusu trgovske verige, da bi dobavitelji znižali cene nekaterih izdelkov tudi za 20 odstotkov, v primeru nespremenjenih cenikov pa so dobaviteljem zagrozili z umikom izdelkov s polic, a so po posredovanju varuha prišli do dogovora.

Pri istem trgovcu je bil sicer neuspešen pri odpravljanju raznih popustov, dobropisov in drugih praks. Tudi sicer največ nepoštenih praks zaznava predvsem na področju akcij in pritiska trgovcev na dobavitelje s ceno in pogoji poslovanja.

Kot veliko težavo je omenil tudi cene mleka, ki so na

kmetijah še vedno pod ravno, ki je veljala pred mlečno krizo. Cene, ki se sicer danes ponovno gibljejo med 30 in 32 centi za liter, so se namreč pred mlečno krizo gibale med 36 in 38 centi za liter, v času mlečne krize pa padle celo na 22 do 24 centov za liter. A kot ugotavlja aktualni varuh, končne cene v trgovini zaradi tega niso nič nižje. Podobno je pri prodaji mesa, kjer so sicer trgovci nekaterim mesarjem priznali nekajodstotni dvig cene mesa, a precej manj kot bi jo lahko ob 15- do 20-odstotni podražitvi mesa v trgovinah.

Opozoril je tudi na primer trgovske verige, kjer uporabljajo posebna pogajanja z dobavitelji, na katerih jim dokazujejo, da so s prodajo njihovih izdelkov ustvarili izgubo ter nato zahtevajo rešitev za povračilo ustvarjene izgube. Kot pravi Podgoršek, je presenetljivo, da naj bi bila ta izguba enaka pri

številnih dobaviteljih – okoli dvajset tisoč evrov.

Ali dobička ne znamo ustvariti brez nepoštenih praks?

Ob vseh nepravilnostih se Podgoršek sprašuje, ali dobička res ni mogoče ustvariti brez nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj. Pri tem je še toliko bolj kritičen, ker največjo rast indeksov dosega tista trgovska veriga, pri kateri sumi tudi največ primerov tovrstnih praks in ravnanj.

Kot kaže tudi sektorska raziskava Agencije za varstvo konkurence, ki so jo predstavili na avgustovskem sejmu Agra, se tovrstne težave v odnosu med dobaviteljem in trgovcem pogosto pojavljajo, a Agencija kršitve težko dokaže in ukrepa, zato je po Podgorškovih besedah treba razmisliti tudi o določenih spremembah zakonodaje.

Bralna doživetja najbolj prepričljiva

Na tržiškem Startup vikendu je komisijo z idejo in njeno predstavitevijo najbolj prepričala ekipa Bralna doživetja. Podelili so še eno nagrado, ekipo Full Capacity so omenili kot poseben potencial na področju razvoja turistične aplikacije v občini Tržič.

SUZANA P. KOVAČIČ

Bistrica pri Tržiču – Podjetniški maraton je pod okriljem Ljudske univerze (LU) Tržič potekal konec tedna v OŠ Bistrica. »S Startup vikendom smo želeli izstreliti čim več svežih idej mladih ustvarjalcev. V treh dneh so pod vodstvom mentorjev Ustvarjalnika, društva za spodbujanje podjetništva, razvili svojo idejo, izdelali prve poslovne projekte in jih v nedeljo ob zaključku predstavili komisiji z namenom, da ti zaživijo v praksi. Predvsem pa je bil namen, da so udeleženci spoznali proces razvoja ideje od njene kristalizacije,

razumevanja problema, ki ga rešujejo, do končne ga produkta ali storitve,« je povzela dr. Metka Knific Zaletelj, direktorica LU Tržič.

Ekipa, v kateri so bili Gašper Golmajer, brata Jaka in Blaž Ciglič je pod imenom Full Capacity predstavila projekt, s katerim bi vzpostavili mrežo in pomagali komunicirati med ponudniki turističnih storitev – namestitvenih kapacitet v tržiški občini, pri uresničitvi ideje pa si želijo podpore občine Tržič. Kaštrunovi, Robi in Sanja s sinom Ivanom, so predstavili pripomoček za učenje otrok smučarjev začetnikov, ki pomaga pri hitrejšem in

varnejšem učenju smučanja. Prototip sta zakonca testirala na sinu Ninu, s pomočjo novega znanja pa upajo, da bo tudi zaživela. Bralna doživetja sta ponudili Kaja Jurgele in Katarina Meglič. Predstavili sta bralni doživetji za otroke z Muco Copatarico in Obutim mačkom in tri za odrasle. Eno je Po poteh parfuma deloma vzeto iz knjižne uspešnice Parfum. Romantično bralno doživetje je vzeto iz romana Prevzetnost in pristranost, malce provokativno doživetje za pare pa po knjižni predlogi Petdeset odtenkov sive spremenjeno v Petdeset odtenkov zate. Matič Švab, Grega Cuderman in

Žan Kovačevič pa bi na edinstven način, lahko so to modna oblačila pod lastno blagovno znamko širili pozitivna sporočila. »V Sloveniji imamo veliko idej in še več talentov, a se tega premalo zavedamo. Res pa samo ideja v poslu ni dovolj. Mentorji jim lahko damo peskovnik, spodbudo in jih naučimo leteti, naprej pa gredo sami,« je povzel vodja Ustvarjalnika Matija Goljar, navdušen nad potencialom udeležencev.

V komisiji, ki je prisluhnila podjetniškim idejam, so bili tržiški podžupan Dušan Bodlaj, ravnatelj OŠ Bistrica Štefan Žun, podjetnik Tomaž Stritar in poslovni direktor Ustvarjalnika Matic Breznik. Najbolj jih je prepričala ekipa Bralna doživetja. Podelili so še eno nagrado, ekipo Full Capacity so izpostavili kot poseben potencial na področju razvoja turistične aplikacije v občini Tržič. Obe ekipi sta dobili neposreden vstop v Podjetniško akademijo. Novost so v tem šolskem letu podjetniški krožki na vseh treh osnovnih šolah v tržiški občini, za katere sta LU Tržič in Ustvarjalnik podporo dobila pri učencih, ravnateljih in učiteljih.

Udeleženci podjetniškega maratona z mentorji in direktorico LU Tržič dr. Metko Knific Zaletelj

Opozarjajo na tveganje

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Odbor za finančno stabilnost, ki ga sestavljajo članice agencija za trg vrednostnih papirjev, agencija za zavarovalni nadzor, Banka Slovenije in ministrstvo za finance, je ob vse večjem zanimanju javnosti za naložbe v virtualne valute izdal opozorilo, v katerem uporabnike opozarja na tveganja, ki so jim izpostavljeni, če virtualne valute kupujejo, hranijo ali vanje vlagajo. Kot je odbor zapisal v opozorilu, so virtualne valute in med njimi tudi kripto valute, med katerimi je najpogostejše omenjen bitcoin, oblika nereguliranega digitalnega zapisa vrednosti, za katerega tudi ne jamči centralna banka ali drug državni organ. Ker virtualne valute niso zakonito plačilno sredstvo, je

njihova sprejemljivost precej omejena, zaradi njihove cen virtualnih valut pa je precej omejena tudi njihova uporabnost kot sredstva menjave. Za nakup, hranjenje in trgovanje z virtualnimi valutami ni sistemske regulacije in nadzora, enako velja tudi za zbiranje sredstev z izdajo žetonov, katerih nakup je najpogostejše možen s kripto valutami.

Odbor svetuje vlagateljem v virtualne valute in kupcem žetonov, da naj pred odločitvijo pretehtajo, ali tveganja, ki so povezana s tem, ustrezajo njihovim osebnim preferencam in naložbenim ciljem, a tudi če se kot dobro obveščeni potrošniki odločijo za tovrstni posel, jim priporočajo, da vložijo le znesek, zaradi katerega ne bodo preveč izpostavljeni tveganju.

PRODAMO

Poslovni prostor v Kranju

Lokacija: **Jenkova ulica 2, Kranj**

Leto izgradnje: **1700**

Zadnja obnova: **1993**

El: **182 kWh/m²a**

Etažnost: **pritličje**

Neto tlorisna površina: **54 m²**

Cena: **48.500 EUR**

HETA ASSET RESOLUTION

Poslovni prostor z lastnim vhodom se nahaja v pritličju meščanske hiše v središču Kranja in obsega prodajalno, manjše skladišče in toaletne prostore.

031 785 571

polona.prosen@har.si

www.nepremicnine-har.si

Poškodovani mopedist umrl v bolnišnici

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – V ljubljanskem kliničnem centru je ta teden umrl udeleženec prometne nesreče, ki se je v nedeljo zgodila v Škofji Loki. Na Kidričevi cesti so v nedeljo zvečer našli zelo poškodovanega moškega, ki je ležal pod mopedom in so ga odpeljali na urgenco ljubljanskega kliničnega centra.

Pri ogledu kraja nesreče policisti niso ugotovili sumljivih okoliščin, zbrana

obvestila pa kažejo, da je bil moški v prometu udeležen kot mopedist in je med vožnjo v napačno smer ter brez zaščitne čelade zaradi neprilagojene hitrosti vožnje izgubil nadzor nad vozilom in padel, so pojasnili na Policijski upravi Kranj.

Na Gorenjskem je v prometnih nesrečah letos umrlo že sedem oseb (lani v enakem obdobju šest), pet od njih v nesrečah, ki so nastale zaradi neprilagojene hitrosti.

Stopil pred avtomobil

Sora – V sredo dopoldne se je v vasi Sora pri Medvodah zgodila prometna nesreča, v kateri se je hudo ranil štiridesetletni pešec. Kot so ugotovili policisti, je štiridesetletnik pri opravljanju dela prehodil desno smerno vozišče in pri tem potiskal zabojnik za odpadke. Ko je šel mimo tovornjaka za odvoz odpadkov, ki je pravilno stal na desnem smernem vozišču, se ni prepričal, ali lahko varno stopi na levo smerno vozišče, zato je stopil pred osebno vozilo Peugeot, s katerim se je pravilno pripeljal 29-letni voznik. Povzročitelja so zaradi hudih poškodb z reševalnim vozilom odpeljali v ljubljanski klinični center.

Vlomili v dve hiši

Medvode – Nekaj noči nazaj je neznani vlomilec skozi balkonska vrata, ki jih je odprl s silo, vlomil v stanovanjsko v hišo v okolici Medvod. Po skrbnem pregledu njene notranjosti je s seboj odnesel moško uro. Lastnika je nepridiprav oškodoval za nekaj sto evrov. Med zbiranjem obvestil so policisti naknadno ugotovili, da je najbrž isti vlomilec isto noč »obiskal« še sosednjo hišo, iz katere je odnesel več kosov nakita in denar. V tem primeru je lastnika oškodoval za več tisoč evrov.

Prespal pri policistih

Škofja Loka – V Škofji Loki je v ponedeljek zvečer občan kršil javni red in mir, zato so ga v precep vzeli policisti. Obravnavali so ga zaradi nedostojnega vedenja pod vplivom alkohola in zaradi spodbujanja k pretepu, zaradi nadaljevanja ugotovljenih kršitev pa so ga po neuspehli opozorili pridržali do streznitve.

Neposlušnemu vozniku zasegli avtomobil

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so v ta teden obravnavali voznika osebnega vozila, ki je vozil pod vplivom alkohola (0,54 mg/l) in so ga zato izločili iz prometa. Kljub prepovedi nadaljnje vožnje se je kršitelj po končanem policijskem postopku odpeljal naprej, zato so ga znova ustavili in mu zasegli vozilo. Vozniku so policisti izrekli denarno globo zaradi vožnje pod vplivom alkohola, zaradi vožnje vozila v cestnem prometu v času začasnega odvzema vozniškega dovoljenja pa so ga kaznovali še s tisoč evri globe in mu izrekli osemnajst kazenskih točk.

Mlajši brat priznal krivdo

Danijel Krupljanin, mlajši brat soobtoženega Duška, je na predobravnavnem naroku priznal, da je v Tržiču napadel policista, ki je zatem opozorilno streljal, čeprav se z obtožnico povsem ne strinja.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so v sredo nadaljevali predobravnavni narok za brata Duška in Danijela Krupljanina, ki ju je kranjsko tožilstvo obdolžilo, da sta 17. aprila v Tržiču napadla policista med izvajanjem policijskih nalog, ki je zatem opozorilno streljal. Po odločitvi predsednice sodišča Janje Roblek kazenski postopek še vedno vodi sodnica Andrija Ahačič, čeprav je obramba predlagala njeno izločitev. Medtem ko Duško Krupljanin krivde ni priznal, je njegov mlajši brat Danijel kljub nestrinjanju z vsemi podrobnostmi v obtožnici napad na policista priznal, višja državnica tožilka Helga Dobrin pa je zato predlagala, naj mu izrečejo pol leta zapor, kar je zakonski minimum. Tožilka za starejšega brata, ki krivde ne priznava, kaznovalnega predloga ni podala. Oba obdolžena sta sicer še vedno v hišnem priporu.

Narok za izrek kazenske sankcije Danijelu Krupljaninu je napovedan za ponedeljek, ko naj bi poleg obdolženca na predlog zagovornika Željka Batiniča zaslišali tudi njegovega osebnega zdravnika, ki naj bi potrdil, da se je Danijel v preteklosti že zdravil zaradi psihičnih obolenj in da se razburi že ob

Danijel Krupljanin (levo) je priznal, da je aprila v Tržiču napadel policista, čeprav se tako kot starejši brat Duško (desno) ne strinja v celoti z opisom dogodkov, kot ga je v obtožnici podalo tožilstvo. / Foto: Simon Šubic (arhiv)

najmanjši stvari. Obramba verjetno želi s tem še zmanjšati višino izrečene kazni.

Morebitno krivdo Duška Krupljanina pa bo tožilstvo moralo dokazati na glavni obravnavi, ki bo po njegovi želji potekala pred sodnim senatom. »Več glav več ve,« je komentiral svojo odločitev. Na sojenju bodo kot prič na predlog tožilstva zaslišali tudi brata Danijela, seveda ko bo sodba zoper njega postala pravnomočna. Zaslišali bodo tudi oba policista, ki sta bila

udeležena v obravnavanem dogodku, in več očitcev, med njimi tudi zdravnico in reševalca, ki sta prišla oskrbet napadenega policista.

Zagovornik Jaka Šarabon je v spis vložil tudi videoposnetke nadzornih kamer v centru Tržiča, ki jih je pridobil na občini, in ob tem pojasnil, da je nekaj posnetkov sicer sodišču posredovala že policija, a so bili izrezani. Obdolženi Duško je predlagal, da policija zasliši več policistov, ki so ga v preteklosti

že obravnavali v različnih postopkih. Potrdili naj bi, da je bil njegov odnos do policistov vedno korekten, enega od njih pa naj bi Duško celo branil pred drugimi napadalci, kar naj bi služilo za dokaz, da obdolženi do policistov ni imel odklonilnega odnosa, temveč naj bi ravnanje in postopanje oškodovanega policista pripeljalo do obravnavanih dogodkov. Starejši od bratov Krupljanin je sodnici še predlagal, naj zasliši tudi tri mladeniče z Jesenic, ki naj bi jih isti policist nepravilno napadel, s čimer želi obramba dokazovati, da naj bi policist že večkrat prekorajčil svoja pooblastila na podoban način kot aprila v Tržiču. Duško namreč trdi, da je opis obravnavanega dogodka v obtožnici prirejen v korist policistu, ki je brez pravega povoda s solzivcem poškropil njega in štiriletnega nečaka, Danijelovega sina, opozorilnega strela pa da ni sprožil v varno smer, ampak proti bratu Danijelu.

Policija in tožilstvo pa trdita, da je policist zaradi zaščite svojega življenja pred nasilnima bratoma opozorilno ustrelil v edino možno varno smer. Pred tem naj bi se Duško uprl v rutinskem postopku ugotavljanja identitete in napadel enega od dveh prisotnih policistov, ki sta zato uporabila plinski razpršilec.

Oprostilna sodba zdaj pravnomočna

Višje sodišče je potrdilo sodbo kranjskega sodišča, ki je strojevodjo Andreja Ponikvarja oprostilo krivde za železniško nesrečo na Jesenicah.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Višje sodišče v Ljubljani je potrdilo sodbo Okrožnega sodišča v Kranju, ki je pred dobrimi trinajstimi meseci strojevodjo Andreja Ponikvarja zaradi pomanjkanja dokazov v celoti oprostilo očitkov, da je 26. avgusta 2011 iz malomarnosti povzročil železniško nesrečo na Jesenicah, kar so potrdili tudi na kranjskem sodišču. Sodba je s tem postala pravnomočna.

V trčenju potniškega in tovornega vlaka na železniški postaji Jesenice se je sedem ljudi težje poškodovalo, 27 pa lažje. Obtožnica je Ponikvarja bremenila, da je iz malomarnosti spregledal signal, ki je njegovemu potniškemu vlaku prepovedoval nadaljnjo vožnjo, in

Po šestih letih še vedno ni znano, kaj ali kdo je povzročil trčenje potniškega in tovornega vlaka na Jesenicah.

odpeljal s postaje v trenutku, ko je nanjo z nasprotne strani pripeljal tovorni vlak, zato je prišlo do trčenja. Ponikvar je krivdo ves čas zanikal in trdil, da je ravnal v skladu z vsemi veljavnimi predpisi. Njegov zagovornik

Franc Rojko pa je v končni besedi opozoril na nenavadno dejstvo, da tistega dne edinkrat v letu 2011 nista delovala tiskalnik, ki beleži manipulacije, in snemalna naprava, ki snema pogovore prometnikov, s katerima bi

lahko nedvoumno ugotovili, kakšne vozne poti so bile postavljene v času nesreče. Za nameček je bil neberljiv tudi trak registrirne naprave na potniškem vlaku. »Glede na podatke o okvarah signalno-varnostne naprave lahko domnevamo, da je prišlo do neznane tehnične napake,« je poudaril.

Vodja kranjskega tožilstva Marinka Marija Jeraj, ki je za obdolženega zahtevala dve leti in pol zaporne kazni, pa je ocenila, da številni materialni dokazi nedvoumno kažejo, da je Ponikvar prevozil rdečo luč na semaforju: »Po signalno-varnostni napravi prometnik ne more postaviti dveh voznih poti preko iste kretnice. Če bi v tem primeru prometnik postavil izredno manipulacijo, pa bi jo za beležil števec manipulacij, a

se to ni zgodilo.« Dejstvo, da najverjetneje ni prišlo do aktiviranja avtostop naprave, je pospremila z razlago, da je obtoženi uporabil tipko za vožnjo po nalogu in deaktiviral napravo.

Sodnica Andrija Ahačič je v dvomu razsodila v korist obdolženega. Na sodbo, ki je bila razglašena natančno pet let po hudi železniški nesreči, se je pritožila tožilka, ki je ob njeni napovedi ocenila, da je sodišče sprejelo zmotni zaključek. »Sodnica ni podrobneje pojasnila vzrokov za oprostilno sodbo, vendar ocenjujem, da imam zadosti dokazov, da bom lahko tudi pojasnila vzrok za pritožbo,« je dejala. Pritožbo je višje sodišče obravnavalo septembra, nato pa izdalo pisno oprostilno sodbo.

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Biokemik, navdušen nad gorami

Janko Kos je doktor znanosti, ki se lahko pohvali z zavidljivim seznamom akademskih uspehov, a od vseh življenjskih vlog je najdlje alpinist in prav gore so tiste, ki ga medse vabijo že vse njegovo življenje.

JASNA PALADIN

Janko Kos je oče treh odraslih otrok, ki z ženo živi v Prelogu pri Domžalah. Zaposlen pa je kot redni profesor na Katedri za farmaceutsko biologijo Fakultete za farmacijo Univerze v Ljubljani in vodja Odseka za biotehnologijo Instituta Jožef Stefan. Biokemik po izobrazbi je doktor znanosti postal pri svojih triintridesetih letih, od leta 2015 pa je tudi član Evropske

akademije znanosti in umetnosti. Ukvarja se s farmaceutsko biotehnologijo in biokemijo (čeprav priznava, da je dolgo razmišljal o študiju geografije in zgodovine, ki ga še vedno močno zanimata) ali natančneje z encimi, ki omogočajo, da v naših celicah pride do razgradnje proteinov, in z njihovo vlogo pri rakastih obolenjih. »Želimo spoznati, kako delujejo in kakšni so mehanizmi, ki bi zavrli njihovo kvarno delovanje pri raku

ali imunskih boleznih,« nam predstavi precej poenostavljeno, čeprav je področje, ki se mu znanstveno posveča, vse prej kot preprosto.

Prejemnik najvišje raziskovalne nagrade pri nas

Je avtor ali soavtor številnih znanstvenih in strokovnih publikacij, avtor več kot 350 znanstvenih, strokovnih in poljudnih člankov, soavtor petnajstih patentov in

patentnih aplikacij ter član različnih domačih in tujih strokovnih združenj. Njegovo raziskovalno delo se tesno prepleta s pedagoškim in tako je bil mentor pri več kot 80 diplomskih, magistrskih in doktorskih delih. Za svoje raziskovalno delo je prejel številne nagrade, med drugim Zoisovo priznanje za pomembne raziskovalne dosežke (2002), nagrado mentor leta (2009) in Zoisovo nagrado za izredne dosežke v znanosti na področju proteolize (2013).

Spomini na Grenlandijo so še zelo živi

A čeprav se biokemiji posveča že vse svoje poklicno življenje, ga še dlje kot znanost navdušujejo gore. Že od malih nog je član Planinskega društva Domžale, od leta 1977 alpinist, dve leti manjalpinistični inštruktor, ki ima za seboj več kot sto plezalnih vzponov, med njimi tudi nekaj prvenstvenih. »V hribe sem začel hoditi že zelo zgodaj. Najprej na Stari grad, na Veliko planino, nato pa že višje, na Rzenik in Konja, kjer sem se dokončno zaljubil v gore in si želel doživeti še marsikaj. V tretjem razredu sem bil prvič na Triglavu, proti koncu osnovne šole in predvsem v gimnaziji pa sem v gore že zahajal

Zadnja leta je tudi navdušen turni smučar. Na fotografiji Rauchkofel v Karnijskih Alpah. / Foto: osebni arhiv

Tasiusaq, idilična vasica v južni Grenlandiji, ki jo je z ženo znova obiskal pred štirimi leti. / Foto: osebni arhiv

sam ali s prijatelji, in to tudi pozimi, takrat še brez prave pohodniške opreme, ko smo dostikrat morali imeti tudi precej sreče. Prave izkušnje in številno koristno znanje pa sem nato dobil v alpinistični šoli,« nam opiše svoje pohodniške in plezalne začetke, nato pa se vrne nazaj v leto 1981, ko je bil del domžalske odprave na Grenlandijo, ki jo je poleg številnih prvenstvenih smeri in na novo osvojenih več kot dvajsetih vrhov, ki še danes nosijo imena po Domžalah, Trzinu in Mengšu, zaznamovalo tudi negotovo, kar devetdnevno čakanje na helikopter.

Ko se je vrhunskemu alpinizmu odpovedal, so v življenju sledile »majhne Anapurne«, kot pravi šaljivo. V hribe zdaj najraje zahaja z ženo, še vedno se rad povzpne tudi na kakšnega štiritisočaka, veselje pa najde tudi v potovanjih po svetu. »Zadnja leta pa sem zasvojen s turnim smučanjem,« priznava in zaključí z mislijo: »Alpinizem me je naučil vztrajnosti, da preprosto ne moreš odnehati pred ciljem. Naučil me je tudi hitrega sprejemanja odločitev in ocene nevarnosti, kar mi vsekakor koristi na vseh področjih življenja.«

Janko Kos / Foto: Gorazd Kavčič

Osebnosti

Ddr. Jože Hlebš se v svojih delih največ ukvarja z vprašanjem izvora človeka. **Stran 20**

Zgodbe

Mojca Furlan iz Medvod – učiteljica, ki dan zaključí kot prostovoljka ... **Stran 21**

Obletnice

Letos bo minilo petindvajset let od konstituiranja prvega državnega zbora. **Stran 22**

Od petka do petka

Prokurist podjetja Rotis Ivan Črnkovič zaradi nezakonitega odvzema prostosti v zadevi Patria od države zahteva 13,4 milijona evrov odškodnine. / Foto: Gorazd Kavčič

Vili Kovačič ni uspel s pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti odloka o razpisu zakonodajnega referendumu o zakonu o drugem tiru. / Foto: Gorazd Kavčič

Skoraj šestdeset odstotkov Slovencev, starih od 65 do 74 let, še nikoli ni uporabljalo interneta.

Terjajo petnajst milijonov

Janez Janša, Ivan Črnkovič in Tone Krkovič so na državno pravobranilstvo naslovili odškodninske zahtevke za skupaj 15 milijonov evrov zaradi nezakonitega odvzema prostosti v zadevi Patria.

SIMON ŠUBIC

Terjajo petnajst milijonov evrov odškodnine

Predsednik SDS Janez Janša, prokurist podjetja Rotis Ivan Črnkovič in upokojeni brigadir Tone Krkovič zaradi nezakonitega zapora od države terjajo skupno več kot 15 milijonov evrov. Največ, kar 13,4 milijona evrov, predvsem zaradi povzročenih poslovnih škod, zahteva Črnkovič, ki je v zaporu preživel 184 dni, Janša, ki je bil nezakonito zaprt 145 dni, terja 900 tisoč evrov odškodnine, Krkovič pa za 259 dni nezakonitega zapora 600 tisoč evrov odškodnine. Prve poravnalne ponudbe državnega pravobranilstva so vsi trije zavrnil, saj so bile precej nižje od zahtevanih zneskov, po besedah Krkovičevega zagovornika Jožeta Hribernika celo smešno nizke. Njegovemu klientu so na primer ponudili 35.280 evrov.

Zavrnil Kovačičevo ustavno pobudo

Ustavno sodišče je zavrnilo pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti odloka o razpisu zakonodajnega referendumu o zakonu o drugem tiru, ki jo je vložil pobudnik referendumu Vili Kovačič. Pobudo je Kovačič

vložil zaradi dopisa ministrstva za obrambo Sindikatu vojakov Slovenije, s katerim mu je prepovedalo izražanje podpore referendumu o zakonu in sodelovanje v referendumski kampanji, zaradi česar naj bi prišlo do izpada več tisoč državljanek in državljanov, ki naj bi bili pripravljeni aktivno sodelovati v referendumski kampanji, in do kršitve več členov ustave. Po soglasni oceni ustavnih sodnikov Kovačičeva pobuda ne odpira pomembnih ustavnopravnih vprašanj.

Poslanci podprli vlado

Državnozborski odbor za zunanjo politiko je v sredo podprl delovanje vlade v zvezi z implementacijo arbitražnega sporazuma s Hrvaško, sta po zaprti seji odbora sporočila predsednik vlade Miro Cerar in zunanji minister Karl Erjavec ter ocenila, da se je s tem znova izkazala enotnost slovenske politike v parlamentu. Vlada je prejela tudi pooblastilo, da nadaljuje dialog s Hrvaško glede implementacije arbitražne odločbe. Predsednik odbora Jožef Horvat je še razložil, da je odbor med drugim ugotovil, da hrvaško zavračanje razsodbe arbitražnega sodišča ter hkratno ponujanje bilateralnega dogovora ni verodostojno, saj je Hrvaška od takšnega bilateralnega

sporazuma Drnovšek-Račan enostransko odstopila.

Delež debelih otrok se pri nas znižuje

Delež prekomerno prehranjenih in debelih otrok in mladostnikov se v Sloveniji od leta 2011 znižuje, vendar pa je pot do želenega uspeha še dolga, so ob sredinem svetovnem dnevu debelosti navedli raziskovalci ekipe SLOfit z ljubljanske fakultete za šport, ki so sodelovali v mednarodni študiji, objavljeni v znanstveni reviji The Lancet. Ta je pokazala, da se je v zadnjih 40 letih po vsem svetu število debelih otrok in mladostnikov, starih od pet do 19 let, povečalo za desetkrat. Pojavnost debelosti med otroki in mladino se povečuje predvsem v nerazvitih državah in državah v razvoju, medtem ko je v razvitih državah zaznati umiritev trenda. Primerjava prekomerne prehranjenosti v dvesto državah kaže, da so slovenski fantje na 91. mestu po pojavnosti debelosti (10,6 odstotka populacije) in na 64. mestu po deležu prekomerno prehranjenih (30,9 odstotka). Slovenska dekleta so na 94. mestu po pojavnosti debelosti (7,4 odstotka) in 102. mestu po deležu prekomerno prehranjenih (23,2 odstotka). Soavtor študije in član delovne

skupine Svetovne zdravstvene organizacije za boj proti debelosti otrok Gregor Starc sicer opozarja, da je dejansko prekomerno prehranjenih in debelih otrok in mladostnikov v Sloveniji precej manj, kot kažejo študije, ker so kriteriji indeksa telesne mase Svetovne zdravstvene organizacije za današnje generacije precej nenatančni in velik delež otrok neustrezno razvrščajo med prekomerno prehranjene.

Na internetu vedno več starejših

V prvem četrtletju je v Sloveniji po podatkih državne statistične urada internet uporabljalo 79 odstotkov oseb v starosti med 16 in 74 let. Med njimi je bilo 68 odstotkov takšnih, ki so internet uporabljali vsak ali skoraj vsak dan, še nikoli pa ga ni uporabilo 18 odstotkov oseb. Delež uporabnikov interneta je še vedno najnižji med starejšimi, vendar se povečuje. Internet je redno uporabljalo 39 odstotkov oseb v starosti med 65 in 74 let, deset odstotkov več kot pred letom dni. V tej starostni skupini je bil tudi najvišji odstotek takih, ki interneta niso še nikoli uporabili (57 odstotkov). Največji delež uporabnikov interneta je v starostni skupini 25 do 34 let (99 odstotkov).

Slovenci v zamejstvu (581)

Mirnejši plebiscitni oktober

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Še leta nazaj je bil koroški oktober – še posebej pa dnevi okrog 10. oktobra, ko dežela slavi obletnico plebiscita – hladen, nemiren in na trenutke poln sovražstva dela nemške večine do slovenske manjšine. Za večino plebiscit ni bil le določitev južne meje, ampak predvsem zmaga te večine nad manjšino ter uveljavitev prepričanja, da je dežela Koroška zgolj nemška in v nobenem primeru slovenska. Leta in leta so v takšnem sovražnem, hladnem vzdušju potekale tudi osrednje plebiscitne proslave v Celovcu.

Najsilovitejši izbruh do vsega, kar je bilo slovenskega, se je zgodil konec septembra in v začetku oktobra leta 1972, torej pred 45 leti, ko sta se tedanja avstrijska

zvezna vlada, ki jo je vodil kancler Bruno Kreisky, in koroška deželna vlada z glavarjem Hansom Simo na čelu (oba sta bila socialista) na osnovi ljudskega štetja odločili postaviti 205 dvojezičnih krajevnih napisov v 36 koroških občinah. Pod vodstvom

koroškega Heimatdiensta in nemškemu obrazu Koroške zvesti narodnjaki so zagrešili silovito nasilje zoper vse, kar je bilo slovenskega, in zoper vsakogar, tudi najvišje predstavnike države in dežele, ki so bili razumevaljoči za pravice Slovencev. Pod

Takole so septembra 1972 v silovitem »Ortstafelsturm« podrl dvojezično krajevno tablo v Žamanju pri Škocjanu.

Na starem velikovškem pokopališču skupaj počivajo branitelji nemške Koroške, Maistrovi borci in vojniki Kraljevine SHS.

geslom »Naj vstane narod, začnimo z napadi« so podirali komaj postavljene krajevne dvojezične table, jih mazali s kljukastimi križi in protislovenskimi gesli, grozili z bombami in fizično obračunavali s Slovenci. To je bil »Ortstafelsturm«, eden največjih madežev v zgodovini odnosov med obema narodoma na Koroškem. »Koroška

je bila na robu državljanske vojne,« je o tem času zapisal koroški novinar in publicist Hellwig Valentin.

Trideset let je moralo preteči, da je Koroška sprejela dvojezične krajevne napise. Marsikoga boli, da je v novi deželni ustavi za jezik dežele določena nemščina in bi morala imeti na uradnem dvojezičnem ozemlju tak položaj tudi slovensščina. Vendar so zadnja leta koroški plebiscitni oktobri toplejši. Deželni glavar dr. Peter Kaiser je za moto letošnjega proslavljanja obletnice plebiscita izbral geslo Kaernten – Heimat verbundet/Koroška – domovina povezuje. Na osrednji torkovi proslavi v Celovcu je bila slišana slovenska beseda, na velikovškem pokopališču pa so se spominu na padle koroške brambovce, Maistrove borce in jugoslovanske vojaške v letih 1918 in 1919 skupaj poklonili predstavniki obeh, pred plebiscitom vojskujočih se strani.

Posebnost Katalonije

Pogoste so primerjave med Slovenijo 1991 in Katalonijo 2017. A so v osnovi zgrešene. Slovenska in katalonska pot v neodvisnost se močno razlikujeta. O tem priča tudi Simona Škrabec, ki že od 1992 živi v Barceloni ...

MIHA NAGLIČ

Gibanje iz ljudstva

Simona Škrabec (rojena v Ljubljani, 1968) je prevajalka. Čeprav je sama književnica, brž pove, da kulturniki v katalonskem gibanju za neodvisnost nimajo tako velike vloge, kot so jo imeli v slovenskem. Posebnost katalonske poti v zadnjih letih pa razloži, kakor sledi. »Mislim, da je res treba razumeti to gibanje v zadnjih sedmih letih kot nekaj, kar se ni začelo od zgoraj, pri političnih in intelektualnih elitah, ampak med ljudmi. Iz civilne družbe so izšli pritiski na špansko vlado v zvezi z nerazrešenimi vprašanji. In zaradi tega je tudi vloga posebej literatov veliko bolj omejena, kot bi smeli pričakovati na neki začetni ravni boja za samostojnost, kjer gre za ozaveščanje ljudi, za ustvarjanje kulture, grajenje narodne identitete. Treba se je zavedati, da je katalonska narodna identiteta kot taka popolnoma zgrajena. To je dežela, ki je popolnoma zgrajena in ki ne potrebuje pesnikov, ki bi jo šele definirali. In tudi v političnem pogledu je Katalonija zelo dobro organizirana. To je parlamentarna demokracija z različnimi političnimi opcijami. Gre za zelo

zapleten sistem, zaradi katerega te kulturne sile ne morejo delovati s takšnim vplivom, kot je bilo to v našem primeru.« Katalonsko gibanje torej ne temelji v deklaracijah intelektualne elite, ampak izhaja dobesedno iz ljudstva. »Manifestov je bilo toliko, da se jih ne da povzeti. Ampak veste, Katalonci pravijo: imaš dva Katalonca in imaš klub. Saj jih vidite, vsak dan so na cesti. Če potrebuješ dva milijona ljudi na cestah, jih dobiš. Skratka teh manifestov, izjav, debat, javnih miz je bilo ogromno. Ogromno je ljudi, ki zares verjamejo v to, da je treba nekaj spremeniti, ki se res angažirajo v oblikovanju idej, kako naj bi ta nova država ali družba – tu je tudi zanimiva meja – delovala. Seveda so bili nekateri manifesti bolj vplivni, drugi manj. Vendar pa je pomembno, za kaj gre pri tej obnovi, za katero si katalonsko nacionalno gibanje prizadeva. Bistvena je zahteva, da bi lahko ljudje neposredno vplivali na politiko, na odločitve vlade, da bi bila ta povezava med politiko in civilno družbo neposredna. To pa pomeni, da ne samo umetnost, ampak da se vsak navaden človek čuti poklicanega za to, da izrazi mnenje. In res so organizirali kanale, ki so to omogočili. 'Assemblea nacional catalana' ima

mrežo razpredeno do zadnje vasice po vsej deželi in tako omogoča, da se lahko glasovi ljudi in skupin slišijo. Zato se mi to ne zdi primerljivo z našim položajem, saj smo v slovenskem primeru izšli iz enopartijskega sistema, ki ni spodbujal te posameznikove vloge v političnem sistemu, in so si potem morali pisatelji nekako oprtati ta koš, da bodo oni ta glas ljudstva, ampak tu pa ta glas ljudstva ni več potreben. Pisatelji so danes bolj glas vesti in opozarjajo na vse tisto, na kar ljudje v svojem navdušenju tudi pozabljajo, in tu imamo nekaj izjemnih primerov ...«

Zrela in odprta družba

»Kar je značilno za celoten proces, je to, da je Katalonija zrela kot družba; da ne potrebuje neke nacionalne definiranosti v smislu izključevanja drugih: mi smo taki, če ti nisi tak, pa pojdi drugam. Katalonija je izjemno vključujoča družba v najbolj političnem smislu, kot si ga lahko predstavljamo. In tu je imele povojna katalonska književnost izjemno vlogo, ker se zelo zgodaj pojavijo zgodbe imigrantov. Veste, po državljanski vojni je bila Katalonija najbolj gospodarsko stabilen in najbolj demokratičen prostor v frankistični

Španiji in zato se je ogromno ljudi iz južne Španije, iz Estremadure, Andaluzije in nekaterih drugih pokrajin naselilo v okolici Barcelone. To so bili ljudje brez vsake ekonomske moči in nastale so prave favele: ljudje živijo na plažah, v barakah po deset let ali pa še več in milijone teh ljudi je Katalonija posrkala vase in jih spremenila v državljane, ki danes verjamejo v to, kar so skupaj zgradili. In ta zgodba je tudi povedana v književnosti. Če torej obstaja katalonski nacionalni program, je to program o tem, kako je treba verjeti v nekoga, ki je od tebe drugačen, ki ti lahko nekaj prinese, te bogati. Skratka, glede tega je katalonski nacionalizem zelo drugačen od tega, kar smo vajeni v Srednji Evropi.« Tako naša književnica. Njene razlage so prav dragocene, prihodnosti pa si ne upa napovedovati. Odprte so vse možnosti, tudi hude ... (Vir: Polona Balantič, MMC RTV SLO)

Potovanje važnejše od poti

»Življenje ni cesta niti cilj, ampak potovanje.« Avtor tega stavka je sloviti katalonski pisatelj Jaume Cabré (1947). In zna biti, da bo katalonsko potovanje v samostojnost še dolgo ...

Katalonska vlada, izvoljena 2016. V sredini predsednik Carles Puigdemont (1962, z očali). Bo ta vlada preživela konflikt, ki ga je izzvala? / Foto: Wikipedia

Barcelona in cela Katalonija sta nacionalno, jezikovno in kulturno zelo pomešani. Bo ta mešanica vzdržala napetosti, ki se stopnjujejo?

Katalonski pisatelj Jaume Cabré (1947) je uspešni glasnik svojega naroda in jezika v svetovni književnosti. / Foto: Wikipedia

Sedemdeset let Gorenjskega glasa

Trikrat rojena Snovanja

JOŽE KOŠNJEK

Naš Gorenjski glas je vztrajno, včasih manj, včasih pa bolj uspešno iskal nove oblike in možnosti časnikarskega in tudi zahtevnejšega publicističnega izražanja. Že s prilogama, kot sta bili Naši problemi in še posebej Glasova panorama, je časopisu dodajal nove, zahtevnejše in bolj poglobljene vsebine s področja kulture, umetnosti, zgodovine pa tudi politike. S tem se je širil krog bralstva, hkrati pa ostril kritični pogled na dogajanja v družbi, v prvi vrsti na Gorenjskem.

Snovanja, priloga za kulturna in umetniška vprašanja, ima med prilogami častno mesto. Prva številka s podnaslovom Glasovi pogovori o kulturi je zagledala beli dan pred pol stoletja,

4. februarja leta 1967, njeni glavni botri pa so bili Klub kulturnih delavcev v Kranju, Izdajateljski svet časopisa Glas (tako se je namreč takrat časopis imenoval) in Svet za kulturo občine Kranj. Zapisali so, da bodo Snovanja izhajala šestkrat letno, da bodo pisala zlasti o dogajanjih v gorenjski kulturi in umetnosti in da bodo

središče in zbirališče gorenjskih kulturnih delavcev. V uredniški odbor so bili izbrani: Milan Batista, Slavko Beznik, Dušan Ogrizek, Bojan Pisk, Andrej Triler, Črtomir Zorec in Olga Zupan. Naloge odgovornega urednika je prevzel Bojan Pisk. Leta 1979 so prenehala izhajati. Februarja leta 1989 se je zgodilo drugo rojstvo

Snovanja niso bila vsem pogodu. Eden od takratnih gorenjskih vzhajajočih kulturnih ustvarjalcev je v tedanji Tribuni celo zapisal, da so Snovanja in njihov program že na začetku »crknjena stvar«. Prav neverjetno je bilo, da je časopis republiškega ranga namenil toliko prostora regionalnemu dogodku. Novinar Glasa in član uredništva Snovanj Andrej Triler je očitno užaljenemu piscu napisal oster in argumentiran odgovor, ki ga je v Glasu z dne 25. februarja leta 1967 z užitkom prebrati še danes.

Snovanj. Urejanje je prevzela dolgoletna novinarka, moja spoštovana, danes že upokojena sodelavka Lea Mencinger. Izjemno vestno in odgovorno jih je urejevala in premagovala najrazličnejše težave. Leta 2000 so Snovanja ugasnila. Že drugič.

Snovanja so se leta 2005 rodila še tretjič. Izhajajo še danes, torej že dvanajsto leto. Urednik Miha Naglič jih zna vsa leta umeščati v gorenjska in tudi slovenska kulturna in umetniška dogajanja, izbirati prave teme in pisce in odpirati prostor najrazličnejšim, še zlasti zahtevnejšim novinarskim zvrstem. Snovanja so v eliti slovenskih časopisnih prilog s kulturno in umetniško vsebino! Mor-da bo nekoč uresničena tudi

Prva stran prvih Snovanj, ki so izšla 4. februarja 1967, pred dobrimi petdesetimi leti. Zanimivo je, da so se Snovanja vselej rojevala februarja, za slovenski kulturni praznik.

Mihova želja, ki jo je zapisal ob desetletnici tretjih Snovanj: da bo priloga kdaj samostojni snopič v časopisu

ali bo morda izšla celo v revialni obliki in tako prerasla v gorenjsko književno in kulturno-umetniško revijo.

Osebnosti

Od nekdanj ga zanima človek

Ddr. Jože Hlebš

Ddr. Jože Hlebš se je rodil leta 1938 staršem iz Tržiča. Med Tržičem in Salzburgom, kjer živi in dela, mu teče življenje od leta 1970. Velja za očeta filozofije narave. Je pisec številnih člankov in razprav s področja filozofije narave in monografij, tudi esejev in razprav o znanih domačih in tujih filozofih. Njegovo najnovejše delo je Darwin, evolucija in/ali stvarjenje.

SUZANA P. KOVAČIČ

So vprašanja, s katerimi se slej ko prej sreča vsakdo od nas; kaj življenje je, zakaj smo tu in kje je njegovo bistvo. Nič kaj drugače ni bilo z Jožetom Hlebšem. Njegova biografija fascinira. V Ljubljani je študiral kemijo, študij je na prvi stopnji zaključil na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo. Iz biološke antropologije je leta 1967 diplomiral na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Kar pa zanj ni bilo dovolj, saj je želel postati antropolog v pravem pomenu besede. Zato je štiri semestre študiral pri paleoantropologu prof. dr. Srečku Brodarju kulture pračloveka, pri prof. dr. Vilku Novaku pa etnologijo. In ker se mu je zdelo, da to še vedno ni dovolj, se je pri prof. dr. Antonu Trstenjaku pozanimal o psihi človeka, ker je hotel imeti primerjalno študijo med živalskim in človeškim svetom. Pravzaprav je prof. Trstenjaka spoznal že prej, bi tvegali in rekli, da celo obratno. Prof. Trstenjak je bil tisti, ki je opazil in spremljal diplomsko delo Jožeta Hlebša s področja biološke antropologije.

Prva, kratkotrajnega roka je bila služba Jožeta Hlebša v koprski osnovni šoli. Šolski učbeniki so se – in enako žal ugotavlja, da je še danes – nekritično opirali na darvinistično dojetje evolucije. Ko je leta 1968 Nuklearni institut Jožef Stefan v Ljubljani razpisal mesto za asistenco in podiplomski študij, je zamenjal delovno mesto in se tam naslednji dve leti ukvarjal z biokeemijo, predvsem pa s fiziologijo. Njegova sopotnica ves čas je bila filozofija, ki se jo je sprva loteval avtodidaktično. Tržiški župnik mu je podaril knjige Aleša Ušeničnika Uvod v filozofijo, potem je bral Avguštinove izpovedi, in ko je odkril še zbrana dela nemškega psihiatra in filozofa Karla Jaspersa, sta s prof. Trstenjakom hitro našla skupno temo za filozofsko razpravo. »Ravno prof. Trstenjak mi je svetoval, naj se s filozofijo začnem ukvarjati sistematično. Vpisal sem študij filozofije na Teološki fakulteti v Ljubljani in ne na Filozofski fakulteti, ki je bila tista leta zame preveč okužena z marksizmom in leninizmom. Trstenjak je v meni videl kompetentnega človeka, ki bi lahko nasledil profesuro po njegovi

upokojitvi.« Hlebš je tudi na priporočilo prof. Trstenjaka izbral študij filozofije na pontifikalnem inštitutu v Salzburgu, ki so ga ustanovili Benediktinci, v Salzburgu pa je bila njihova rimska podružnica. Ima torej rimski doktorat iz leta 1981, njegova doktorska disertacija pa je dobila svoje mesto na vsaj petdesetih naslovih univerz po svetu, tudi na Japonskem. In če rečemo, da je šel v Salzburg zgolj zaradi filozofije, smo nekoliko prehiteli čas. Iz zoologije je tam doktoriral že leta 1973. Nekdanja skupna Jugoslavija mu je omogočila, da je doktoriral iz biologije človeške ribice s posebnim aspektom preučitve njenih medmožganov in hipofize. Ddr. Jože Hlebš je ostal v Salzburgu, želja prof. Trstenjaka o nasledstvu se ni uresničila, sta pa prijateljevala. Vse do upokojitve leta 2000 je Hlebš na salzburški univerzi na Filozofskem inštitutu delal kot profesor za filozofijo narave (kozmozologije) in filozofije naravoslovnih ved. Pa ne, da se ne bi želel vrniti v Slovenijo ...

Darvinist nisem bil nikoli

Jože Hlebš se v svojih delih največ ukvarja z vprašanjem o izvoru človeka ter o razmerju med znanostjo in Bogom. Njegovo prvo delo v slovenskem jeziku ima naslov Izvor človeka, v slovenščini je izšla tudi Filozofija narave in pa najnovejše delo Darwin, evolucija in/ali stvarjenje, ki je izšlo pri Mohorjevi družbi v Celovcu. »Darvinist nisem bil nikoli, kajti življenja ustanovitelj nauka zame nikoli ni razložil. To pa je bilo vprašanje, ki me je že od otroških let zanimalo. Že nekako v starosti sedmih let sem se začel spraševati, kdo pa sem pravzaprav.«

Takole je teologe, profesorje, učitelje in vse, ki jih zanimajo bistvena vprašanja človekove biti, izzval k poglobljenemu razmišljanju: »Filozofi, ki se sklicujejo na Darwina, ne govorijo več o dostojanstvu človeka, saj je to dano samo človeku kot božjemu stvarjenju, ampak samo še o interesih, ki jih poskuša človek uveljaviti nasproti sočloveku v boju za obstanek. Medtem ko so razsvetljenci še uveljavljali etiko, človekovo naravo oz. svobodo, dano od Boga, je sedaj nastala predstava, da

Ddr. Jože Hlebš je svoje najnovejše delo v slovenščini Darwin, evolucija in/ali stvarjenje pred kratkim predstavil v tržiški knjižnici. / Foto: Tina Dokl

je človek absolutno avtonomen in si sam postavlja vse zakone svojega bivanja ter za svoja dejanja ni odgovoren nikomur nad seboj. Njegova svoboda je neomejena, iz praktičnih razlogov pa je smiselno postavil norme družbenega življenja.«

Darwin, evolucija in/ali stvarjenje je obširno in zahtevno filozofsko delo, izhodišče razprave je, kot že nakazano, razvojna misel Charlesa Darwina (1809–1882), študenta teologije, ki pa je vse, kar je imel prej za stvaritev Boga, proglasil za proizvod izbora in selekcije. Hlebš mu sicer priznava delavnost, zagnanost, a ga kritično ocenjuje, kajti nadaljevanje Darwinovega razmišljanja po drugih je vodilo v svetovnonazorski evolucionizem. Pri tem pa je pomembno najti jasno razlikovanje med naravoslovnim naukom o evoluciji in filozofskim evolucionizmom, opozarja Hlebš: »Ravno filozofski evolucionizem, ki absolutizira pojem evolucije, četudi mu do neke mere delno resnico lahko priznamo, je danes najbolj razširjen pod pojmom darvinizem, kar pa je sporno. Ne moreš naravoslovnega nauka o razvoju živih bitij porabiti v ideološkem smislu. Treba je biti pozoren na končnico -izem, ki je miselni konstrukt, ki ni več krit v znanosti. Vsi -izmi so taki – nacizem, fašizem, komunizem ...« Kar mora skrbeti družbo, je, da danes ni področja, kjer ne bi bil prisoten

evolucionizem, dodaja Hlebš. Celotno umetnost – kot primer navede Wagnerjeve opere, navdahnjene z evolucionizmom.

Slovenija, se bojim, v duhovnem smislu zaostaja

Jože Hlebš izhaja iz filozofije perenis, vekotrajne filozofije, tiste, ki izhaja od starih grških mislecev do današnjih dni, ki se je vedno znova izpopolnjevala. »Aristotel je bil zame največji mislec v zgodovini, tista oseba, ki jo najbolj občudujem.« Kritično razmišljanje je v letih profesure pričakoval tudi od študentov, kot je dejal: »Vedno sem jim rekel, ne učite se na pamet, ampak razmišljajte, vsako reč postavite pod vprašaj in potem iščite odgovore.«

Že po doktoratu iz zoologije se je želel vrniti v Tržič, kjer si je že ustvaril družino. Na Pedagoški akademiji v Ljubljani je bilo prostot delovno mesto. Ni ga dobil, verjetno zaradi bojazni, da ne bi prinesel iz tujine samo znanja, ampak tudi svobodnega duha; prostot mesto je dobila partijka, zvesta marksizmu in leninizmu. Ko gleda nazaj, pravi, da je bila samo božja milost, da ni dobil tiste službe, so se pa soproga in sinova leta 1980 preselili k njemu v Salzburg. »Hvaležen sem Avstriji, da sem lahko razvil svoje zmožnosti. Kar nisem se mogel najesti svobode, ki sem jo imel. O vsem sem lahko govoril, razpravljal.«

Kaj pa danes, se Slovenija temu približuje, postaja odprt prostor? »Slovenija, se bojim, da v duhovnem smislu zelo zaostaja. Mi je žal, da to rečem, bi si želel drugače. Kako zelo smo bili navdušeni, ko se je Slovenija osamosvojila, v Avstriji smo demonstrirali za njeno priznanje, s kolegom sva z željo po priznanju osebno nagovorila deželnega glavarja.« In še na nekaj opozarja Hlebš v slovenski družbi – na že pravo sovraštvo do krščanstva. To pripisuje omejenosti.

In kaj je tisto, kar ga v tem trenutku žene naprej? »V sodobnem mišljenju je postalo skoraj samoumevno, da neko bitje velja za razumljeno, če lahko pokažemo, od kod prihaja in kako se je razvijalo. Tudi pri vprašanju o izvoru človeka nehote pomislimo samo na njegov biološki izvor. A vendarle so principi v naravi, ki jih lahko ugotovimo – da torej življenje ni enostavno produkt materije, ampak da zanj zahtevamo nov življenjski princip, počelo. Kar pomeni, da je človek od vsega začetka, od oplojenega jajčeca naprej človeško bitje. Duh je v človeku ustvarjen, to hočem poudariti.« In stvarno zaključí: »Pišem zato, ker želim ljudem dati nekaj v roko. Vedno sem čutil potrebo poučevanja, človeku prikazati pota. Če bi pisal za denar, se ne bi splačalo, to bi bil tisti idealizem, tisti -izem, o katerem sem vam že govoril.«

»Filozofi, ki se sklicujejo na Darwina, ne govorijo več o dostojanstvu človeka, saj je to dano samo človeku kot božjemu stvarjenju, ampak samo še o interesih, ki jih poskuša človek uveljaviti nasproti sočloveku v boju za obstanek.«

Zgodbe

Učiteljica in prostovoljka

V začetku oktobra smo obeležili dan živali in dan učiteljev. Z obema tematikama lahko povežemo Medvoščanko Mojco Furlan. Dopoldneve preživlja na delovnem mestu v šoli, popoldneve in večere pa največkrat kot prostovoljka po različnih lokacijah v občini Medvode. S kolegi oskrbuje živali, ki nimajo doma, in piše strokovne prispevke s področja trajnosti in varovanja okolja.

MAJA BERTONCELI

Mojca Furlan je učiteljica razrednega pouka, mentorica mladim raziskovalcem, predavateljica za učitelje in ravnatelje s področja trajnostnega razvoja, predvsem pa prostovoljka, ki kot predsednica Društva Reks in Mila vodi dejavnosti za ohranjanje okolja in dobrobit živali v stiski.

Doma ima mačka, ki ji že navsezgodaj zjutraj z mijavkanjem prikliče nasmeh na obraz. Dopoldneve preživi kot učiteljica v šoli. Poklic ji pomeni poslanstvo in način življenja. Popoldan pa prosti čas dnevno namenja skrbi za živali. »Preveč živali živi brez lastnikov ali zanje ne skrbijo pravilno. Približno sto jih dnevno oskrbujemo. Naše prostovoljstvo se pogosto razvleče v nočne ure,« pojasni Mojca Furlan. Njeno razmišljanje ob dnevu živali gre v smeri odnosa do živali: »Skozi odnos do živali

lahko prepoznamo veličino naroda in moralno noto ljudi, kar je znana misel Mahatme Gandija. Zagotovo je tako. Skozi odnos in dejanja do živali se razbere svetovni nazor človeka in njegova čustvena inteligenca. Skozi dejanja do šibkejših in ranljivejših bitij pokažemo dostojanstvo, svojo pravo moč, srčnost in znanje. Živali imajo mnogo pozitivnih vplivov na ljudi v vseh obdobjih življenja, od majhnih otrok do starostnikov.«

Furlanova si je zelo prizadevala, da je Občina Medvode pred dvema letoma pristopila k akciji sofinanciranja sterilizacij/kastracij mačk in letos tudi psov. Kot pravi, je to prava rešitev, saj »ogromno mladičev konča kot zavržene živali«. Pojasnjuje, da je imeti domačo žival velika odgovornost, o čemer kot učiteljica skuša ozavestiti že otroke. »Šolski izobraževalni sistem ne uči vsebin, kako ravnati z živalmi.

Je pa mnogo priložnosti, ki jih učitelji lahko samoiniciativno izkoristimo ali pripravimo v okviru rednega pouka in dnevov dejavnosti, da v otrocih in mladih razvijamo empatijo, spoštovanje do okolja in živali. Pridobiti si je treba znanja, kako pravilno skrbeti za žival in zakaj tako. Okolje in bitja morajo biti vrednota.« Z učiteljico prostovoljko Romano Frankovič sta pred kratkim izvedli že drugi tabor prostovoljcev za živali. Osnovnošolce so skušali navdušiti za prostovoljstvo tudi na področju skrbi za živali. Furlanova pravi, da jim v društvu prostovoljcev manjka, sploh, ko je zvečer treba na teren, ne glede na vreme.

Sama je naravo in živali najbolj vzljubila v času študijskih let in v kasnejšem obdobju, ko je, kot pravi, imela priložnost sodelovanja z izjemnimi ljudmi, njeni učitelji, ki so ji še vedno vzgled. Omeni prof. Dušana

Mojca Furlan na stojnici Društva Reks in Mila v Medvodah

Mlinška, svetovno znane ga gozdarja, prof. Barico Požarnik in njenega moža Huberta Požarnika. »Menim, da bi bilo lepo, da bi učitelji v vrtcih in šolah vzgajali in poučevali za življenje tukaj in zdaj. Poleg klasičnega

znanja, ki je v knjigah in na spletu, je vsaj tako pomembno tudi in predvsem razvijanje empatije do ljudi, do okolja, do živih bitij. Mladim in prek njih tudi staršem moramo predstaviti pomen trajnostnih korakov,

s katerimi se moramo oddaljiti od potrošniške miselnosti, prepoznavanja nerealnosti propagandnih sporočil, prepoznavanja pomena fizične aktivnosti in psihičnega zdravja, zdravega okolja,« še pravi Furlanova.

Razstava ohranjanja pasijon živ

Na Loškem gradu so v torek odprli stalno zbirko o Škofjeloškem pasijonu. Nova intermedijska postavitve je preplet kulturne dediščine s sedanjim trenutkom.

IGOR KAVČIČ

Škofjeloški pasijon, ki je bil pred slabim letom vpisan na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva, je odslej tudi ena od stalnih zbirk Loškega muzeja, ki so na Loškem gradu. »Zbirka o Škofjeloškem pasijonu je le ena od stalnih zbirk, o katerih v muzeju razmišljamo v zadnjih letih, njegov vpis na Unescov seznam in celoten trud, ki ga je v nominacijo vložil naš muzejski svetovalec Jože Štukl, pa sta nas spodbudila, da ga obravnavamo prednostno,« ob najnovejši stalni postavitvi razmišlja njena soavtorica direktorica Loškega muzeja Saša Nabergoj. Potem ko je Štukl kot raziskovalec in odličen poznavalec tematike pasijona, avtor teoretskega dela ter osrednjih besedil na razstavi, pa je Nabergojeva poskrbela za uporabo sodobnih intermedijskih praks, saj snovnega gradiva skorajda ni na voljo – in s tem tudi umestitve razstave v sam prostor. V torek odprti prvi del zbirke je namreč posvečen predvsem

Na odprtju nove postavitve Škofjeloškega pasijona pred križem iz Standreža: (z leve) kustosinja Barbara Sterle Vurnik, soavtorica postavitve Saša Nabergoj, Ksenija Kovačec Naglič z ministrstva za kulturo in škofjeloški župan Miha Ješe / Foto: Arhiv Loškega muzeja

predstavitvi umetniškega in zgodovinskega potenciala Škofjeloškega pasijona, drugi del, ki bo postavljen leta 2020, pa bo obravnaval pasijon v današnjem času. Soavtorja razstave sta k sodelovanju povabila kiparja Damjana Kracina in tehničnega svetovalca Gregorja Bečana, ki sta pripomogla k realizaciji

ambientalne predstavitve, ki je sestavljena iz različnih medijev.

Stalna zbirka je umeščena v pred leti prenovljene kletne prostore, iz katerih je bil nekoč izhod na dvizni most, s hodnikom pa je bil grad povezan tudi z Uršulin-skro cerkvijo in samostanom. Ambientalna postavitve na

obiskovalca deluje, kot da je stopil v pasijon. Ko se spustimo po stopnicah, se najprej seznanimo z nekaj ključnimi podatki na temo Škofjeloškega pasijona: da je to najstarejše slovensko dramsko besedilo, da gre za prvi slovenski vpis na seznam nesnovne dediščine Unesca ... V nadaljevanju se zaustavimo ob

lesenem križu, ki je zanimiv predvsem zato, ker je darilo Občine Štandrež Škofji Loki, to je kraja, od koder izhaja avtor Škofjeloškega pasijona pater Romuald Marušič. Nasproti v delu hodnika, ki vodi v samostan, so postavljene plapolajoče pasijonske zastave, ki jih je podarila občina, ki je tudi dodatno prispevala sredstva za postavitev.

V postavitev so umestili tri umetniške fotografije lani preminulega fotografa Tomaža Lundra, ki je tik pred smrtjo muzeju podaril njegov fotografski opus na temo uprizoritev pasijona. Združenih v filmu je predstavljenih tudi petnajst digitaliziranih fotografij iz uprizoritve, ki je bila v Škofji Loki leta 1936. Na steno so namestili tablični računalnik, na katerem si je moč ogledati digitalizirani originalni rokopisni kodeks Škofjeloškega pasijona, ki ga sicer hranijo v kapucinskem samostanu, eden zanimivih elementov razstave je tudi tako imenovana svetlobna škatla s prezentacijo oljne slike pasijona iz šestdesetih let prejšnjega stoletja. »Vse

te elemente zaokroža pasijonski film domačina Marjana Cerarja, pravzaprav gre za petnajstminutni video esej, v katerega so zajeti ključni prizori iz tega filma, še posebno pomembno pa je to, da gre s posnetki v prostor tudi zvok. S tem lahko začutimo celoto doživetja te procesije,« razloži Nabergojeva, da ne želi hraniti pepela, ampak pasijonski ogenj, torej njegovo živo predstavo.

Leta 2020, torej leto pred novo uprizoritvijo, sledil še drugi del, v katerem pa bodo predstavili aktualno pasijonsko dogajanje, uprizoritve in vse, kar sodi v tak kontekst, od angažmaja številnih prostovoljcev, ki pri tem sodelujejo, do ljudi, ki se s pasijonom ukvarjajo po strokovni plati. »Tokrat želim k sodelovanju povabiti širšo avtorsko ekipo, zanimivo pa je, da je nova postavitve tudi vzgib za ljudi, ki v muzej prinašajo različne materiale, povezane s pasijonom,« je še povedala Saša Nabergoj, ki zbirko v njeni postavitvi vidi kot preplet naše kulturne dediščine in sedanjega trenutka.

Obletnice

Državni zbor srebrni jubilant

Letos bo minilo 25 let od konstituiranja prvega Državnega zbora Republike Slovenije. Srebrni jubilej slovenski parlament zaznamuje z več dogodki od oktobra do decembra, ko bodo proslavili s slavnostno sejo.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Na konstitutivni seji Državnega zbora se je 23. decembra 1992 zbralo 90 poslank in poslancev, izvoljenih na volitvah 6. decembra. Temelje parlamentarni ureditvi države z delitvijo oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno oblast, ki je določila Državni zbor kot osrednji predstavniški in zakonodajni organ, je 23. decembra 1991 sprejela Skupščina Republike Slovenije. Kot vemo, je bil njen predsednik gorenjski rojak dr. France Bučar. Slednji je kot najstarejši član vodil tudi konstitutivno sejo Državnega zbora, nato je bil na mesto prvega moža parlamenta izvoljen Herman Rigelnik. Pred Državnim zborom je prisegel tudi takratni predsednik države Milan Kučan.

V 25 letih se je zvrstilo sedem mandatov Državnega zbora, dvastasekončala predčasno. Zbor je vodilo enajst predsednikov, med njimi je bil tudi sedanjí predsednik

države Borut Pahor, ki je parlamentu predsedoval od leta 2000 do 2004. Med predsedniki smo imeli tudi Gorenjca, Pavel Gantar je državni zbor vodil od leta 2008 do 2011. Ob srebrnem jubileju je izšla brošura, v kateri besedno in grafično prikazuje 25 podatkov iz 25 let državnega zbora. Tako med drugim najdemo podatek, da je v 25 letih poslansko funkcijo opravljalo 462 poslancev, od tega 357 moških in 105 žensk, nekateri tudi v več mandatih. Delali so v 68 poslanskih skupinah, 36 poslancev pa je doslej to nalogo opravljal kot nepovezani poslanci. V teh letih je bilo 596 sej, od tega 229 rednih in 366 izrednih, ki so skupaj trajale 2125 dni oziroma 12.522 ur in obravnavale 7957 točk dnevnega reda. Tu niso štete seje delovnih teles, ki so se sestala na 9567 sejah in obravnavala 30.461 točk. Državni zbor je v četrto stoletja sprejel 3690 zakonov, sprememb zakonov in ratifikacij. Sprejetih je bilo tudi dvanajst sprememb ustave.

Poslanci so zastavili 18.838 poslanskih vprašanj in pobud. Bilo je tudi veliko pobud in zahtev za referendum, teh pa doslej izvedenih 22. Vloženih je bilo 43 interpelacij, državni zbor je odredil 31 parlamentarnih preiskav. Vloženih je bilo 5278 peticij, od katerih jih 504 še ostaja nerešenih. Poslanci so predlagali 72.079 amandmajev: sprejetih je bilo 42.278 in zavrnjenih 29.801. Poslanci so se udeležili 1518 dogodkov v okviru mednarodne dejavnosti, opravili 534 obiskov v tujini in gostili 734 obiskov tujih poslancev.

Kako je v državnem zboru zastopana Gorenjska? V gorenjski volilni enoti je v vsakem mandatu izvoljenih enajst poslancev, nekateri kandidirajo tudi drugje. V tem mandatu z Gorenjskega prihajajo: Irena Kotnik, Andreja Potočnik, Maruša Škopac, Branko Zorman (vsi SMC), Branko Grims, Marko Pogačnik, Žan Mahnič (SDS), Julijana Bizjak Mlakar (DeSUS), Miha Kordiš,

Poslanke in poslanke Državnega zbora je na enem od zasedanj leta 2010 nagovoril prvi predsednik slovenske skupščine dr. France Bučar. Državnemu zboru je takrat predsedoval Gorenjec dr. Pavel Gantar. / Foto: Tina Dokl, Arhiv Gorenjskega glasa

Luka Mesec (Levica), Matej Tonin, Ljudmila Novak (NSi) in Alenka Bratušek (Zavezništvo AB). Najdaljši poslanski staž ima med njimi Branko Grims.

Državni zbor pa razen poslancem odpira svoja vrata tudi običajnim državljanom. Vsako drugo soboto v

mesecu je namreč dan odprtih vrat. V 25 letih se je v hramu demokracije zvrstilo več kot 219 tisoč obiskovalcev. Ravno jutri, 14. oktobra, bodo vrata znova odprta, dan pa bo v znamenju Plečnikovega leta s predavanjem dr. Petra Krečiča o velikem slovenskem arhitektu Jožetu

Plečniku in njegovih snovanjih in načrtih slovenskega parlamenta. Ob jubileju Državnega zbora je na ogled razstava njegovih publikacij, ob 50-letnici zgradbe Državnega zbora pa je nastal tudi film. Palačo Ljudske skupščine so začeli graditi leta 1954 in končali pet let pozneje.

Evropi pisal, da Kalifornija ni otok

Novembra bo minilo tristo let od smrti v Kamni Gorici rojenega jezuita Marka Antona Kappusa, ki je pet desetletij preživel kot misijonar med Indijanci v novem svetu.

MARJANA AHAČIČ

»S svojimi Indijanci živim kar dobro, in potem ko sem se jih zdaj že navadil, sam na zgornji ali stari svet skoraj tako pozabil, da se mi zdi kot stvar, o kateri se mi je predavnimi časi le sanjalo; k temu nemalo prispeva velika razlika med enim in drugim svetom,« je v pismu bratu Janezu na Kranjsko napisal jezuit Marko Anton Kappus, rojen leta 1657 v Kamni Gorici. Od leta 1699 do smrti leta 1717 deloval med Indijanci na severozahodu Mehike in velja za prvega misijonar s slovenskega ozemlja v Novem svetu. Letos se spominjamo tristote obletnice njegove smrti.

Pripadal je premožni in ugledni rodbini, ki je posedovala železarsko topilnico in rudnik železa, pomembna pa je bila tudi v družbenem in kulturnem življenju na Kranjskem, je na okrogli mizi, ki so jo ob obletnici njegove smrti pripravili v

Profesorica Maja Šabec je na okrogli mizi, ki so jo ob tristoti obletnici smrti misijonarja Marka Antona Kappusa pripravili v Radovljici, predstavila nekaj odlomkov iz pisem, ki jih je misijonar Kappus iz novega sveta pošiljal v Evropo.

Radovljici, povedala Kaja Beton, urednica zbornika Vigenc, v katerem je bila predstavljena rodbina Kappus.

Leta 1687 je odšel v »indijske misijone«, to je v Ameriko, najprej v Ciudad de

Mexico in nato v Sonoro, kjer je do smrti deloval skoraj izključno med ljudstvom Opata.

»Vsi Indijanci, ki so mi podrejeni, so krščeni in hodijo naokrog oblečeni,

ampak moji sosede, ki živijo proti zahodu, pa so vsi pogani in govorijo najtežji jezik, kar jih je v Indijah, da, celo na vsem svetu, zakaj njihovo govorjenje je, kakor bi stalno kašljali in bi se hoteli izkašljati,« je zapisano v enem od njegovih ohranjenih pisem, ki ga je aprila leta 1689 pisal svoji teti Frančiški Adelmann, tedaj opatinji samostana v Škofji Loki. »To ljudstvo je imenovano Seri in Tapoke, živijo brez vedenja o našem Stvarniku, niti ne molijo kakšnega malika, sploh nič ne delajo, ne obdelujejo polj, živijo v najbolj nerodovitni pokrajini, njihovo življenje se skoraj v ničemer ne razlikuje od živali, vendar pa so zelo prijazni, ne naredijo nobenega zla mojim Indijancem, med katerimi preživijo najboljši del leta; pred štirinajstimi dnevi smo jim dali kos zemlje, saj želijo ostati med nami, sprejeti pravo vero in biti krščeni.«

Kappusova pisma je na nedavni okrogli mizi, ki jo

je ob obletnici njegove smrti pripravilo kulturno društvo La Casa de Kamna, prebirla in interpretirala profesorica Maja Šabec z ljubljanske filozofske fakultete. Domačim, je povedala dr. Maja Šabec, je pisal v nemščini, bratom jezuitom v latinščini, doma so se verjetno pogovarjali v slovenščini, v misijonu pa se je sporazumeval v španščini, ob tem, da se je naučil tudi jezikov tamkajšnjih domorodcev.

Kot v zgibanki, ki so jo pripravili pred desetimi leti ob 350. obletnici Kappusovega rojstva, ugotavlja zgodovinar Tomaž Nabergoj iz Narodnega muzeja Slovenije, je misijonar Kappus zapustil razmeroma veliko dokumentarnega gradiva, ki se je ohranilo večinoma v tujih arhivih in knjižnicah, posebej v Mehiki, ZDA in Italiji, nekaj malega pa tudi v Sloveniji. Doslej vemo za 59 ali 50 dokumentov, ki ji je Kappus napisal v španščini, latinščini oziroma nemščini; od teh je 44 ohranjenih v celoti, 15

ali 16 pa le omenjenih ali delno citiranih, še navaja Nabergoj.

Najbolj izstopajoče med pošto, ki jo je Kappus iz novega sveta poslal v Evropo, pa je prav gotovo pismo, ki ga je leta 1707 poslal na Dunaj. Pismu je bil namreč priložen zemljevid Kalifornije, ki ga je izdelal njegov sodelavec, tirolski jezuit E. F. Kino. Kino je v več raziskovalnih odpravah dokazal, da je Baja California polotok in ne otok, kot so mislili dotlej, Kappus pa je bil prvi, ki je o tem odkritju poslal poročilo na Srednjo Evropo. »Kinov zemljevid Sonore in Kalifornijskega zaliva iz leta 1701, posvečen Kappusu, ki ga je slednji poslal na Dunaj, je bil namreč leta 1707 skupaj s Kappusovim pismom objavljen v neki nemški reviji v Hamburgu in Leipzigu,« še pojasnjuje Nabergoj.

Marko Anton Kappus je umrl 30. novembra leta 1717, okoliščine njegove smrti pa niso znane.

Na robu

Francka, 2. del

Vojaški otrok

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Če je babica želela kaj povedati dedu, je naročila mojemu očetu: "Daj, povej mu to in to. Spomni ga na to in to." Bilo je, kot da ne bi imela medsebojne komunikacije. Včasih je naročila tudi meni: "Pojdi ga vprašat, ali bo jedel ričet s fižolom!" Pa je ded sedel za pečjo, komaj kakšen meter stran. Čudna sta bila, a po drugi strani sta bili njuni duši tesno povezani med seboj. Po babičini smrti sem se želela preseliti v njeno kamro, pa mi ded ni dovolil. Sem in tja se je zaprl vanjo, kaj je počel za zapahnjenimi vrati, nismo vedeli.«

Ko je Francka videla, da me odnosi med moškimi in ženskami jako zanimajo, se ji je odvezal jezik.

»Tudi teta je znala oviti možakarje okoli prsta! Kot kaže, smo nekatere to imele v rodu. Doma je bila z idrijskih koncev, "gobčna", glasna, tudi malo domišljava. Pogosto mi je pripovedovala, kako je morala kot deklet pred žandarji skrivati vžigalnik na bencin. V času, ko je bila mlada, so bili ti strogo prepovedani. Ona pa je kadila kot Turek in ga je nujno potrebovala. Povedala je še, da je imel vsak legalen vžigalnik poseben žig, njeni pa so bili vsi po vrsti "prešverceni" iz Italije. Nekoč, ko jih je imela v vseh žepih polno, jo je ustavil financar Albin. Menda je bil tako strog in dosleden, da so se ga vsi tihotapci bali. Teta ni vedela, kako bi se izmotala, pa dvigne kriolo in mu pokaže noge. "To je vse, kar je na meni vrednega," je dodala. Albin jo je brez odvečnih besed izpusstil. Naslednji dan je potrkal pri njej doma. Bil je v delovni uniformi, zato se ga je oče, ki mu je odprl, zelo ustrašil. Kmalu se je v veži prikazala še sama. Zapeljivo se mu je nasmehnila in ga povabila v hišo na kozarec mošta. Albin je potegnil iz žepa škatlico, v kateri je bila zlata verižica s križcem. "Pa si jo nadeni,

da bo na tebi vsaj nekaj vrednega," ji je resno in dostojanstveno predlagal. Teti se je vse skupaj zdelo smešno, pa se je začela na ves glas smejati. "Tudi prav," je ostal Albin neomajen, "ali jo vzameš ali te pa dam zapreti zaradi vžigalnikov."

"Lahko se tudi poročim s teboj," se je pošalila teta. "Tudi prav. Bom zelo zadovoljen," se je glasil odgovor. Ko se je oglašil naslednjič, je imel pod pazduho belo štruco (njegov oče je bil zelo znan ljubljanski pek), v roki pa je držal zaročni prstan. Nataknil ji ga je na prst, ji gledal v oči in naznanil, da sta sedaj zvezana v dobrem in slabem. "Kaj pa, če bom kdaj trmasta in se boš jezil name? jo je zanimalo, ker ga še zmeraj ni jemala resno. "Te bom pač kaznoval. Dal te bom čez koleno in našeškal." In to se je res od časa do časa zgodilo. Vsi so vedeli, kdaj jo je tepel, kajti vreščala je kot "jesihar", Albin pa jo je trdno držal na kolenu.«

Nekaj časa sva se zelo od srca smejala. Ponavadi so bile ljubezenske zgodbe iz njenega časa zelo resne, če že ne tudi žalostne.

»Tudi moja druga hčerka ima zanimivega očeta. Vojska JLA. Na naše konce so prišli na enotedenske vadbe vojaki. Iz avtobusa so stopali v popolni opremi, kar se je

nam, ki smo stali tam okoli in firbcali, zdelo zelo smešno. Dva, ki sta šla mimo nas, sta sicer gledala v tla, a smo ju zelo dobro slišali, ko sta dejala: "Poglej jih, koliko jih je, ki čakajo na našega k****." Ker sem bila predrzna, sem mu siknila nazaj: "Ga vam vsaj ne bo treba drkati pred Titovo sliko!" Sovaščanke so me mirile, naj se ugriznem v jezik, da me ne bodo slišala napačna ušesa, a sem še kar naprej jezikala. Pa mi je padla na pamet ideja. Četudi so okoli šotorov postavili ograjo, sem pod večer nabrala nekaj ježev in jih spustila skozi mrežo. Na karton od škaltle za čevlje pa sem napisala, da si lahko pomagajo z ježi, če bodo že imeli potrebe. Vidite, takšna žlehtnoba sem bila! Ker smo bili najbližji njihovemu taboru, so nas prišli prositi, ali imamo kaj viška krompirja in repe. Ne bodi vrag, po gajbice je prišel tudi vojak, ki sem mu prvi dan jezikala. Zdelo se je, da ne zna besedice slovensko, a se je kasneje izkazalo, da se je le toliko poturčil v JLA, da je na materni jezik kar pozabil. Na stopnicah, ki so vodile iz kleti, me je poskušal nagnati stran, češ da jim nadrejeni ne dovolijo, da se pogovarjajo s civilji. "Prav, potem pa še našega krompirja ne boste jedli, če ne poveš, kako ti je ime!" sem se vztrajala. Izječljal je, da je Jože in da je doma iz Prlekije. "Naj se ti jezik posuši, če te vpričo mene še enkrat slišim, da govoriš po turško!" zakličem na ves glas, saj se mi je zdelo, kot da bi bežal pred menoj. A je bil kar dober človek. Ko je

prišel po krompir naslednjič, mi je na samem zaupal, da je moral zato podkupiti glavnega kuharja eno klobaso. A te seveda še ni imel. Pričakovale je, da mu jo bom jaz uredila. Žal izhodov niso imeli, ker so bili na vajah. Prosil me je, naj ga pridem obiskat v kasarno. Nič mu nisem obljubila, bila sem prepričana, da me bo pozabil. Pa mi je pisal skoraj vsak dan, jaz pa nisem imela časa, da bi mu odgovarjala. V enem od pisem me je prosil, naj mu vseeno povem, na kateri dan bi lahko prišla v Tolmin. Dejal je, da se mora za izhod vsaj nekaj dni prej najaviti, pa še to lahko ne bo imel sreče, če bo kvota vojakov, ki bo takrat zapustila kasarno, presežena.

No, pa sem šla. Tolmin je bil takrat na koncu sveta. Od doma sem šla ob pol šestih, na cilj sem prispela okoli enajste ure, vmes sem se morala trikrat prestesti. Ko me je zagledal, me je radostno objel. V srcu sem bila tega vesela, saj sem vedela, da je na moje nagajanje in jezikanje že pozabil. Prosil me je, ali lahko greva nekam, v kakšno od sob, ki so jih oddajali v Tolminu za vojakove žene in dekleta, da se bo lahko oprhal. Malo sem bila v dvomih, če je to pravi razlog, ampak izgubiti nisem imela nič. Tudi jaz se nisem celo dopoldne cijazila preko tistih ovinkov za prazen nič! Zunaj je sijalo sonce, midva pa sva spustila rolete, se ulegla v posteljo in se imela lepo. Ves dan sva imela čas, ker sem imela avtobus šele ob pol šestih zvečer. Ni bil samo on lačen tega, kar sva počela, tudi

mene je lakota že dodobra načela. Vmes sva si privoščila ocvrta bedra in domač kruh. Delu sledi tudi plačilo! O, s kakšnim tekom se je lotil tudi hrane! Prav zasmišljal se mi je. Vojaki, močni in zdravi, kot so bili, so pa res veliko pretrpeli! Po tistem sem ga še večkrat obiskala. Vsakokrat mi je zatrdil, da bi se mu brez mene v vojski zmešalo. Potem pa so ga poslali v prekomando. Tudi on ni vedel, da se bo to zgodilo. Ko mi je sporočil, da so najina srečanja padla v vodo, sem se od bridkosti zjokala. Pisma so nekaj časa še krožila sem in tja, potem pa se je zgodilo neizogibno: stran od oči, stran od srca. Ko sem izvedela, da sem noseča, nisem vedela, kaj naj naredim. Vseeno sem mu sporočila veselo novico, a mi ni odpisal. Nekaj časa me je še bolelo, a takšna, kot sem bila, ne dolgo. Vedela sem, da sem čisto sama kriva, kaj sem mu pa hodila nastavljal. Sprva sem otroku nameravala dati ime po očetu, potem pa sem si premislila. Nisem želela, da bi se vsakič, ko bi jo poklicala, spomnila nanj. Moja druga hčerka je bila pravi biser: zelo pridna, tudi zelo lepa in pametna. Takšna je še danes.

Hčerkam nisem nikoli branila, da so se zabavale, tudi takrat ne, ko sem ugotovila, da imajo moške rade vsaj toliko, kot sem jih imela rada jaz. Ha ha, sem pa tega Joclina srečala še enkrat. V toplicah. Čakaj, čakaj, preden ti povem, kako sem dobila tretjo hčer, ti povem še nekaj besed o tem srečanju, ha ha.«

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Luka Porenta in nova doba čebelarstva

PETER COLNAR

V Pevnem pri Stari Loki se je 12. oktobra 1882 rodil čebelar duhovnik Luka Porenta. Pravijo, da se je z njim začela nova doba slovenskega čebelarstva.

Gimnazijo je obiskoval v letih 1835–1841 v Ljubljani. Vpisal je filozofijo, a je v prvem semestru dobil iz filozofije slabo oceno, iz matematike in filologije pa ostal celo neocenjen. Seveda se z ocenami ni strinjal, saj je slovel kot bister in iznajdljiv fant. Ker ga v Ljubljani niso pravilno dojemali, je v drugem semestru izstopil. Odšel je v Gorico, kjer je bil v obeh semestrih odličan. Ko se je tako izkazal, se je vrnil v Ljubljano, kjer je v letih 1844–1848 študiral bogoslovje.

Leta 1849 je bil imenovan za kaplana v Srednji vasi v Bohinju, kjer je bil župnik njegov stric Anton Porenta.

Ko je ta leta 1861 umrl, ga je Luka nasledil in ostal župnik v Srednji vasi do svoje smrti leta 1882. Po svojih načrtih je pozidal župnišče, oskrbel zvonove in mnogo notranje cerkvene oprave, med drugim tudi orgle. Zelo se je zavzemal za zidavo nove šole in ureditev vzornega šolskega vrta.

Čebelariti je začel takoj, ko je prišel v Srednjo vas. Leta 1857 je iz neke knjige izvedel za panje s premakljivimi satniki, iznajdbo župnika Dzierzona v Karlsmarktu v Pruski Šleziji. Spoznal je, da so ti panji za naše, zlasti za gorenjske kraje, preveliki, pretežki, predragi, za prevažanje nepripravi, ker jemljejo preveč prostora. Sistem premakljivih satnikov je nato uporabil pri starem kranjskem panju in ga leta 1875 tudi opisal v Novicah: »Čebelar, ki nove Kranjske

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- V Trstu je 9. 10. 1780 umrl pravnik Anton Gogola pl. Leesthal. Rodil se okoli leta 1780 v Lescah kot mlajši polbrat poznejšega goriškega nadškofa Jožefa Balanta. Leta 1809 se je prostovoljno uvrstil med domobrance in se na čelu domobranske stotnije boril proti Francozom.
- V Kamniku se je 9. 10. 1895 rodila glasbenica, slikarka in uradnica Fani Kratnar. Bila aktivna pri organizaciji in ustanovitvi kamniškega muzeja, ki mu je podarila tudi prve umetnine.
- V Fužinah, župnija Kamnik, se je 10. 10. 1830 rodil trgovec in narodni delavec Franc Kapus. Bil je ustanovitelj celjske posojilnice in soustanovitelj čitalnice.
- V Velesovem pri Cerkljah na Gorenjskem se je 13. 10. 1832 rodil misijonar Janez Čebulj.
- V Novi vasi pri Lescah se je 15. 10. 1829 rodil duhovnik in pisatelj Janez Božič. Med drugim je bil tudi urednik Slovenca.

panjeve ima, mu ni drugega treba, kakor samo to, da takrat, ko čebele trga, satnike ali romčke s praznim, ali pa le malo z medom nasmetenim satovjem iz panjev pobere, čebele proč omete, in satove v prazne panjeve obesi. Potem pa, kedar čas za to pride, ali v škatlje ali pa čebelam v

panjeve poklada. Tako čebelam veliko truda in dela, sebi pa veliko medli prihrani, zakaj čebele ne nosijo voska naravnost iz rož ali cvetlic, ampak ga delajo iz povžitega medu ...Vsak lahko spozna, kolikošno škodo tisti čebelarji sami sebi delajo, kateri še mlado in dobro

ohranjeno satje prodajajo ali v vosek pokuhajo!«

Pripisal je še, da ima že dolge dobre izkušnje s kranjskim panjem in da njegove panje v Ljubljani prodaja trgovec Mihael Pakič. S tem se je začela nova doba slovenskega čebelarstva. S čebelarjenjem in morda tudi z reklamo?

Kipnik halloween

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

James Joyce, irski pisatelj (1882 Dublin–1941 Zürich), ki sem ga omenila prejšnjič, je neprekosljivi mojster modernega romana. Ulikses. Kljub svoji veličini ni nikoli dobil Nobelove nagrade. Zanj je rojstni Dublin že zelo zgodaj postal mesto sivine in nevzdržnosti in prostovoljni izgnanec je iskal kraje, kjer bi lahko živel in pisal ... 1904 ga je življenje pripeljalo v Trst.

Če greste čez Ponte Rosso, ki vodi čez Canal Grande, ga srečate v bronu. Na hiši, kjer je stanoval, je

spominska plošča ... La mia anima è a Trieste/Moja duša je v Trstu ... citat iz dela Pisma Nori, 27. oktobra 1909 ... S tri leta mlajšo rdečelaslo soprogo iz Galwaya sta preživela skupaj sedemintrideset strastnih in zelo burnih let. Od Trsta, kjer je Joyce poučeval na Berlitzovi šoli za tuje jezike in sta se tu rodila tudi njegova otroka, sta se poslovila 1920. Po Joyceu se v Trstu imenuje kar nekaj ustanov in lokalov, ima svojo ulico pa tudi muzej na Vii Madonna di Mare 13.

Njegovo prvo delo, zbirko petnajstih kratkih zgodb »Dublinčan«, kakor tudi »Pisma Nori« imamo v slovenščini v mojstrskem prevodu Tine Mahkota. Seveda je Joyce prisoten tudi v Dublinu. Tu 16. junija vsako leto na veliko praznujejo tako imenovani Bloomsday, Bloomov dan. Bloom, akviziter za oglase, je poglavitna oseba v romanu Ulikses, v katerem se zgodba razvije in konča v enem dnevu. Za Joycea je bil pomemben, saj je ta dan prvičkrat peljal Noro na zmenek. Med prijatelji je Nora menila rekla: »To je dan, ko sem iz Jima naredila moža!« Nekateri skeptiki pa govorijo le o sramežljivem poljubu ... Posebno priljubljeni so za Joyceove bralce in nebralce »realni sprehodi« mimo krajev fiktivnega dogajanja, čeprav nekaterih stavb in četrti rdečih luči ni več ... Žeje ne trpi nihče, saj so vsepovsod posterji, na njih pa piše Guinness time

... pa če se ure ujemajo ali pa tudi ne ... Velika, malce srhljiva in zelo norčava so tudi praznovanja halloweena, noči čarovnic, 30. oktobra, ki je irskega izvora. Skuhajo okusen kipnik, ki je vide ti kot potička iz prsti!!

Kipnik halloween

Za 1 kipnik potrebujemo: 60 g bele moke, 100 g masla, zrezanega na majhne koščke, 110 g polnozrnatih drobtin, 1,5 žličke pecilnega praška, 1 žličko mešanice začimb za medenjake, pol žličke soli, 60 g rjavega sladkorja, 225 g mešanega suhega sadja, brusnice, rozine, papaja, ananas ..., 1 žlico sladkornega ali agavinnega sirupa, pol stroka vanilje, 175 ml kislega mleka, 1 model za kuhanje kipnikov v sopari s pokrovom (trgovina z gospodinjstvi pripomočki – naše babice so v njem kuhale zamorca v srajci).

Moko presejemo v skledo in jo zmešamo z maslom, da dobimo mešanico, ki spominja na drobtine. Izpraskamo sredico vanilje. Skupaj presejemo pecilni prašek, začimbe, sol in dodamo moknati mešanici. Dodamo vse druge sestavine in gladko zmešamo s kislim mlekom. Testo naj bo voljno, a ne moko. Dobro namastimo posodo za kipnik in ga potresemo z drobtinami. Testo vlijemo v lonček, ga dobro zapremo in kuhamo na srednjem ognju v sopari približno 3 ure. Ponudimo toplo z vaniljevo kremo ali sladoledom.

Pa dober tek!

Kranj nekoč in danes

Razstaviščna hala Gorenjskega sejma na Savskem otoku je bila zgrajena leta 1971 po načrtih arh. Savina Severja. Služila je za razstaviščne prostore za potrebe Gorenjskega sejma ter za razne druge prireditve. Savski oz. Majdičev otok, kot se je prvotno imenoval, je bil pred drugo svetovno vojno in nekaj časa po njej nedostopen za prebivalce Kranja. Po nacionalizaciji sta bila v petdesetih letih zgrajena lesena mostova, eden čez savski kanal, drugi čez Savo. Svojemu namenu sta služila vse do izgradnje obvoznice. Površine na otoku so bile namenjene predvsem rekreaciji. V ta sklop namembnosti spada tudi tedanja postavitev zimskega bazena in pa drsališčne hale ob razstaviščnih objektih Gorenjskega sejma. Ko je padla odločitev, da se v tem delu Kranja zgradi nov trgovski center, so vse zgradbe razen zimskega bazena v devetdesetih letih prejšnjega stoletja porušili. Tudi zimski bazen ni več služil svojemu namenu in so sedaj v njem prostori za gostinsko in kulturno dejavnost. / Avtor: Alojz Premrov

Nove knjige (403)

Transverzala

MIHA NAGLIČ

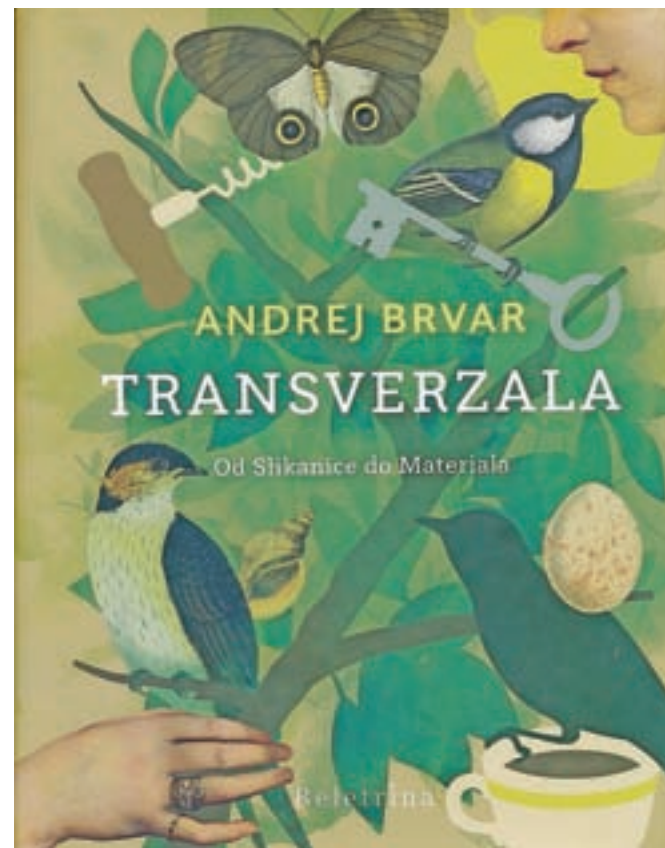
»Znova, ah, znova, ti v očeh cvetijo metulji, pazduhe ti dišijo po sadovnjakih, vonj tvojih ust mi prihaja naproti kot vonj neke vrtnice, temno rdeče razprte, blesk, ki priteka skoz okno, ti svetlo rdeče preseva ušesa, ušesa in mečice, predrte za uhane, pod poljubom na vratu razbijanje žile, vidim ti obraz od strani, vidim nosnice, ki se širijo, priprte trepalnice, mokre od znoja, senco nosu, ki pada na ustnice, suhe v vse bolj pospešenem dihanju, obližneš jih in navlažiš, našobiš jih in si odpihnesh lase s čela, tvoji lasje mi curkoma lijejo skoz zareze med prsti, prsti na tvojih

nogah, zloženi v vrsti, dlačice na goleni se svetijo, svetijo in ježijo, koleno se drgne, trkata drugo ob drugo, tvoja levica gre dol, na moja ledja, moja desnica kroži pod tvojimi boki, vse bolj sem pri tebi, vse manj pri sebi, tvoji boki sijejo in se prevračajo, jezik za zobmi ti gori in se vrtinči, hlata in vsrkava, slišim šepet v desnem ušesu, privzdigneš se na komolce, se zrušiš nazaj, zadržuješ dih, valoviš s panonsko ravnico trebuha, z useknjenim popkom, z majhnim belim kopalnim trikotom na opečnati koži, lepljivi in gladki od znoja, lepljivi in gladki od znoja, kje si? si še? kje sem? sem še? ne vidim, ne slišim te več, ljubljena, draga,

razpadam, odtekam, izstopam iz samega sebe, izstopam, kot bom izstopil nekoč, brez vrnitve, za zmeraj, za zmeraj v to mirno svetlobo, za zmeraj v ta svetli mir, v ta mir in tišino brez konca in kraja ... Znova, ah, znova ti v očeh cvetijo metulji ...« (Str. 652)

Na »transverzalo«, ki nas vodi po dolgi pesniški poti Andreja Brvarja (1945), nismo stopili na začetku, ampak s pesmijo »Znova, ah, znova« iz zbirke Naplavin (2004). Pesem je zelo erotična, večina Brvarjevih pesmi pa je zlahtno ironičnih. Po formi prevladujejo pesmi v prozi, skoraj vse pa so v svobodnem verz. Transverzala se začne z zbirko Slikanica (1969)

in sklene z zbirko Material (2013). Pesnik je na svoji poti prišel do točke, ko si upravičeno privoščijo tisto, kar si tudi vsi veliki slikarji – retrospektivo – slikarji kot razstavo, pesnik kot knjigo, v kateri so zbrane vse zbirke. »Moje zbirke si sledijo v tako samoumevnem zaporedju, kot bi mi bile že od nekdaj določene – ja, določene z mojo naravo, ki tudi lastno poezijo motri z nenehnim, narcisoidno analitičnim zanimanjem.« Veseli nas, da je pesnik ves čas vztrajal v domačem Mariboru in se tako izkazal kot eden tistih slovenskih umetnikov, ki so zmogli vrhunskega opusa tudi, če ta ne nastaja na ljubljanskem Olimpu ...

Andrej Brvar, Transverzala, Od slikanice do Materiala, Beletrina, 2017, 940 strani

razvedrilo GG

PO POTEH SOŠKE FRONTE

Bi lahko rekli na izletu, na katerem smo spoznavali, kako so se tu borili pred sto leti.

 Grega Flajnik

Pot nas je vodila čez prelaz Predel, preko katerega je že v času Rimljanov potekala pomembna trgovska pot. Nadaljevali smo po dolini reke Koritnice do vznožja gora Svinjak in Rombon, tik pred Bovcem, kjer smo prvič prečkali mejo fronte. Najprej smo si ogledali Kobarški muzej, kjer so nam pokazali in strokovno povedali, kako so v Posočju potekali boji. Muzej prikazuje dogajanje med prvo svetovno vojno na soški fronti ter še posebej 12. soško bitko, ki je znana kot bitka pri

Kobaridu in se je odvijala ravno pred sto leti. Bila je eden največjih spopadov v gorati pokrajini v zgodovini in največji vojaški spopad na slovenskih tleh, najuspešnejša prebojna operacija v prvi svetovni vojni in ena prvih bitk z elementi bliskovite vojne. Avstrijci so s pomočjo Nemcev v tej bitki čudežno premagali Italijane in jih pregnali vse do reke Piava v Italiji. Fantje so bili na obeh straneh po dveh letih in pol precej izmučeni in sestradani. Borili so se v enajstih ofenzivah in včasih so potekali boji tudi po deset in več dni, življenje je izgubilo veliko mladih fantov, frontno linijo po so premaknili komaj

za deset metrov enkrat v italijansko enkrat v avstrijsko stran,« nam je povedal naš vodnik Jožef Stric, ki je bil sicer oficir slovenske vojske, danes pa ga zanima predvsem, kako so se odvijali boji v Posočju. Z vodnikom Stricem smo se nato odpeljali na Kolovrat in si ogledali Italijanske rove in utrdbe. Italijani so imeli precej boljše pogoje za vojskovanje, saj je bil dostop do frontne linije s furlanske strani precej lažji. Zato so lahko uporabljali boljše materiale in skopali kvalitetne jarke. S Kolovrata smo lahko v lepem sončnem dnevu uživali v lepih razgledih na dolino Soče.

Pot nas je nato vodila nazaj proti Bovcu in v Čezsoči smo imeli okusno kosilo. Po kosilu smo si v muzeju na prostem Ravelnik, ogledali še avstrijske rove in za konec v Logu pod Mangartom še vhod v rov, ki je povezoval Soško z Rajbljem, kjer je bil do leta 1989 rudnik. V Logu je tudi pokopališče vojakov, predvsem Bošnjakov, ki so se tudi borili na soški fronti, in ker so bili dobri borci, so povzročali velike preglavice italijanskim vojakom. Na izletu smo tako spoznali, kako strašno je bilo življenje v času pred sto leti, predvsem pa, kakšen nesmisel je prva svetovna in tudi vsaka naslednja vojna.

Vodnik Jožef Stric nam je pred rovom v Logu pod Mangartom povedal veliko zanimivega.

MOZARTOVA SIMFONIJA

Tako kot je Mozart ustvarjal glasbo, harmonijo med toni in zvoki in je na koncu nastalo glasbeno delo, tako barman Tomaž Fartek povezuje okuse. Koktajl, s katerim konec tedna odhaja na Dansko, je poimenoval Mozartova simfonija.

 Alenka Brun

O d 15. do 19. oktobra bo na Danskem, v Kopenhagenu, potekalo svetovno prvenstvo v mešanju pijač. Slovenijo bo zastopal Mengšan Tomaž Fartek, tekmoval pa bo v kategoriji imenovani barman's choice, kjer lahko vsak barman sam izbere, kaj bo pripravil in predstavil. V omenjeni kategoriji so se letos ob Sloveniji znašle še Francija, Hrvaška, Ciper, Nizozemska, Slovaška, Tajvan, Južna Koreja, Ekvador, Madžarska ... – pisana družba, a v barmanskem svetu lahko moč na konkurenca.

Tomaž je letos spomladi zmagal na državnem prvenstvu s koktajlom Pravljica, na svetovnega pa odhaja s prijetno, sladko Mozartovo simfonijo. Koktajl sestavljajo

vodka z okusom čokolade, vaniljev liker, liker blue curacao, karamelni sirup, limonin in ananasov sok. Koktajl spremlja tudi zgodba, ki pripoveduje o prepletanju okusov karamela, čokolade in vanilje. Kot je Mozart povezoval note, Tomaž povezuje okuse. Zgodbo bo predstavil v minuti pred samim nastopom, 15 minut ima tudi za pripravo dekoracije, v kateri je še posebno zanimiv element majhen violinski ključ na (kandirani) koktajl češnji s pecljem, in potem sedem, da pripravi pet koktajlov – vse seveda pod budnim očesom svetovne komisije. Tomaž je letos junija že nastopal na Češkem, ker se je uvrstil v finale svetovnega prvenstva Mattoni Grand Drink v pripravi brezalkoholnega koktajla; na Dansko ga bo pospremil brat Jože, fanta pa tja odhajata z močno željo po lenti svetovnega prvaka.

Zakonca Kepec med žigovanjem razglednice

Zakonca Bratun pred rovi na Kolovratu

Naša skupina pred muzejem v Kobaridu / Vse fotografije: Grega Flajnik

Jože in Tomaž Fartek / Foto: A. B.

HOROSKOP, ZANIMIVOSTI

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Vaša najboljša dneva bosta torek in sredo. Seveda je s tem mišljena ljubezen in z njo povezani dogodki, ki se bodo vrstili brez določenega reda, eden za drugim. Niti slučajno ne boste imeli časa, da bi se spraševali razne neumnosti.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Obremenjevali se boste z malenkostmi, ki so vam bile še pred kratkim čisto vsakdanje, a bodite brez skrbi, panika bo odveč, saj bo to le prehodno obdobje. Neki dogodek vas bo malce zmedel in o tem boste veliko razmišljali.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Sreča je, le vedno je niste sposobni videti in ne občutiti. Izkušnja, ki je pred vami, vas bo naučila uživati v vsakodnevnih drobnih stvarih. Kar pa se tiče uradnih zadev, vas bo najprej presenetilo pismo, nato pa še denar, ki sledi.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Na vse načine se boste izogibali različnim skrajnostim in se skušali obdržati v zlati sredini. Večinoma vam bo to uspevalo, zato boste še kar zadovoljni sami s sabo. Poslovno se vam približujejo pozitivne spremembe, ki jih boste zelo veseli.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Kmalu se boste veselili večjega zaslužka. Glejte le, da vam denar prekmalu ne spolzi iz rok. Veliko boste razmišljali o vam ljubih osebah. Vse, kar boste storili, bo prav, zato se takoj prenehajte obremenjevati. Čaka vas presenečenje.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Uživali boste z zavestjo, da je življenje prekratko, da bi se obremenjevali z nepomembnimi zadevami. V celem tednu boste skušali čim več storiti zase, tako na duhovni ravni kot tudi drugače. Zakasnelo darilo vas bo presenetilo bolj, kot si mislite.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Če boste pokazali malo več energije in nekaj prostega časa posvetili rekreaciji, bo vaše počutje znova odlično. Tudi dober domač čaj bi vam dobro del. Vse drugo vam bo teklo po ustaljenem redu, a čustveno boste presenečeni.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Ljudi v bližnji okolici boste imeli preveč pod nadzorom, zato se vam lahko zgodi, da se vam nekdo upre in dokončno postavi po robu. Presenečeni? Niti ne, kajne? Saj drugega tudi ni mogoče pričakovati. Umirite se.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Občutek, da ljubljena oseba pripada samo vam in da ni nobene druge možnosti, je lahko varljiv. Begalo vas bo več stvari in v svojem strahu zavrnitve ne boste takoj imeli moči, da bi začeli reševati, kar se še da. Vseeno pa se potrudite.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Tako se boste predali novi ambiciji, da za vas nekaj časa nihče ne bo obstajal. Privlačilo vas bo delo samo pa tudi določeni sodelavci, ki bodo kar hiteli z raznimi pohvalami. Le pri domačih opravilih se boste malce polenili.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Predvsem v sredini tedna boste doživeli vzpon na poslovnem področju. Novice, ki jih boste prejeli, vam bodo za nekaj časa vzele sapo. Odločitev, ki bo sledila, bo drzna, a na koncu boste spoznali, da ste se pravilno usmerili.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Bližnja oseba bo od vas pričakovala, da boste pri neki sicer skupni odločitvi popustili. Nekaj časa boste vseeno vztrajali pri svojem in morda še celo malo obrnili, a na koncu se boste le vdali. Nič hudega, naslednja zmaga bo vaša.

ŽIVITE Z NAVDIHOM IN KUHAJTE Z OTROKI

Alenka Brun

V Celju je Srednja šola za gostinstvo in turizem konec tedna gostila tradicionalno, že 23. tekmovanje ljubiteljskih kuharjev, ki ga sicer organizirata dve slovenski reviji. Letošnja tema je bila Živite z navdihom – kuhajte z otroki, prijavi pa so se lahko starši z otroki, strici in tete z nečaki ali stari starši z vnuki.

V strokovni komisiji, ki je ocenjevala kuharske pare, je bil tudi znani slovenski kuharski chef Tomaž

Kavčič, med tekmovalci Tekmovanja kuharjev amaterjev 2017 pa smo zasledili tudi gorenjsko navezo. Tako so se v kuharskem znanju pomerili: Petra Čelifoga in Julija Pečanec iz Miklavža na Dravskem polju, Bernarda Slodnjak Pernek in Karolina Pernek iz Spodnjega Dupleka, Boštjan in Tomaž Pernek iz Spodnjega Dupleka, Melita Močnik Okorn in Klara Okorn iz Šmartnega pri Ljubljani, Slavica Zbičajnik iz Slovenj Gradca in Karolina Zbičajnik iz Kamnika, Milena in Eva Rak iz Velenja, Ana Vučina Vršnak in Benjamin Vršnak iz Kranja, Maja Lilija in Mia Štukelj

Zmagovalna domača lazanja s solato

Ljubiteljski kuharji v družbi strokovne komisije in dijakov SŠGT Celje / Foto: arhiv organizatorja (Marjana Romanović)

s Frankolovega ter Martina Gregorič in Larisa Kramar iz Ribnice.

Na koncu sta odtehtala preprostost jedi in čistost okusov. Tako sta zmagala oče in sin Boštjan in Tomaž Pernek, ki sta pripravila domačo lazanko in zeleno solato. Drugo mesto

sta osvojila piščančji zrezek z zelenjavo v listnatem testu in solata babice in vnukinje, Milene in Eve Rak; tretji pa sta bili mamica in hči Maja Lilija in Mia Štukelj, ki sta pripravili domače testenine z zelenjavno omako in mešano solato iz jesenske zelenjave.

TA JE DOBRA

Blond perutninarka

Blondinka je podedovala kmetijo in se odločila, da bo redila piščance. Ni vedela, kako začeti, dobri sosed ji je za začetek dal sto komaj izvaljenih piščančkov, da bi lažje začela. Čez nekaj dni jo je vprašal, kako ji gre, in ona mu je povedala: »Žal mi je že prvi dan vseh sto piščančkov poginilo.« Sosed: »Evo, dal ti bom še sto piščančkov.« Čez nekaj dni mu je na vprašanje izpred dni spet sporočila: »Spet so vsi poginili.« »Ne razumem, kako to,« pravi sosed. »Jaz tudi ne,« pravi ona, »verjetno sem jih posadila preblizu skupaj ali pa pregloboko.«

Neškodljivost čokolade

Fant v taksiju je čokolado, ko mu taksist reče: »Dečko, tole ti bo uničilo zobe!« Fant nazaj: »Moj dedek je doživel 102 leti.« »A zato, ker je jedel čokolado?« »Ne, zato ker se je brigal zase!«

Kar iz steklenice

Ribič ulovi zlato ribico in ta mu reče, da mu izpolni eno željo, če jo izpusti. Ribič je ribico izpustil in si zaželel, da bi lulal šampanjec. Želja se mu uresniči, ves vesel pride domov in ženi pove, kaj se je zgodilo. Žena reče: »Super, takoj grem po dva kozarca.« Mož pa: »Ne, samo enega prinesi, ti boš pila kar iz steklenice.«

Katoliški modrček

Moja žena vedno nosi katoliški modrček. »Kakšen modrček pa je to?« »Ko ga zadaj odpneš, padeta dve na kolena.«

LAŽJI SUDOKU

Rešitev:

2	4	9	5	6	7	8	1
5	7	1	8	2	3	6	9
8	6	1	7	2	5	3	4
9	8	5	7	1	2	3	6
7	1	2	6	9	5	4	8
6	9	2	3	1	7	8	5
8	6	9	2	5	1	7	3
1	5	7	1	8	9	6	2

TEŽJI SUDOKU

Rešitev:

7	8	7	6	2	5	1	9
5	7	2	5	9	7	6	8
5	9	8	6	1	2	7	5
7	2	5	1	6	9	8	3
9	6	2	1	7	6	5	4
6	1	9	5	8	2	7	3
2	5	6	7	9	1	8	4
8	7	1	2	5	9	6	3
1	9	5	6	8	7	2	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Priprava P. F.

Volkswagen

SESTAVIL: F. KALAN	SMUČARSKI SKAKALEC PREVC	AGAVI PODOBNA RASTLINA	RAČUNAL- NIŠKI POM- NILNIK	STARO MESTO V EGIPTU	DAVID OJSTRAH	MORSKA RIBA	MONGOLSKI VLADAR	SPOJ	GORENJSKI GLAS	LESNI PREMOG	PULZ, BILO	GL. MESTO IRANA RIMSKI HIŠNI BOG
PROTI- SLOVJE								15	PREMIČNA GLEDALIŠKA STENA			
NATANČEN PISMENI IZDELEK				3					PRISTOJ- BINA ZA START			
									NAŠA REKA			
GLASBENIK MEGLIČ					BARSKA HOSTESA							
					KOŠARKAR FOURNIER							
EVGEN JURIC			STARI OCE			KEMIČNI SVINČNIK (ZARG.)						DRŽAVA POD HIMA- LAJO
			ZAKLJUČNI DEL SKOKA			ZG. DEL STOPALA						SANJE
SKLA- DATELJ GOBEC	6							OLJNA REPIKA				
								VELIKO BRENKALO				
ABIDOS ANIMIRKA SELAK VERAS VIKUNJA	OBER	NADLEŽNA ŽUŽELKA				POLDRAG KAMEN					REŽISER KUSTURICA	
		TOKOVNI POSREDNIK				POKRAJINA V INDIJI					MODEL VO- ZILA OPEL	
UMETNOST				STARA JAP. PRE- STOLNICA					KRALJEVIČ IZ MAHAB- HARATE	JANEŽ (LAT.)		
				STAR SLOVAN						NEMŠKI FILOZOF (GEORG)		
KOŽICA, KI POKRIVA OKO				17	PTICA PEVKA						1	DRŽAVNIK CASTRO
					ŽIGA UDIR							DENIS AVDIČ
PRILEPEK NA MENICI							PROČELJE HIŠE					
DANKA (ANAT.)		20					AMERIŠKI REZISER (ROBERT)					

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	

DRUŽABNA KRONIKA

METLIŠKA ČRNINA IZ BOVCA

Po dolenski premieri v ponedeljek so dan kasneje tudi v ljubljanskem Koloseju prvič zavrteli film Milice 2 legendarne filmske ekipe, zbrane okrog Francija Keka in Saše Đukića.

I. Kavčič, A. Brun

Glavna akterja novega slovenskega nizko-proračunskega filma Milice 2 Franci Kek in Sašo Đukić sta ljubljansko premiero pričakala v polni »milicijski« opremi. Pred dvorano sta se pripeljala s čudovito zastavo »tavžent tristo«, kakršne je v bivši državi vozila ljudska milica, tako rekoč v film, z odprto sireno pod filmsko platno, pa je oba uniformirana heroja popeljal fičo iz tistega starega »milicajskega« voznega parka. Milicista, tako je namreč filmsko imenovanje za organe pregona,

Sašo je Franci, Franci pa Janez, sta osrednja lika zgodbe, v kateri se izključno po golem naključju poganjata za češko mafijo, ki na slovenski trg namerava plasirati sumljive sandale, ali »plastičke sandaličke šnolovane«, ki jih v odlični češčini v filmu predstavlja mafijec Franta, ki ga igra jezika spretni radijec z Gorenjskega Petja Kogovšek.

Drugo nadaljevanje Milic po dvajsetih letih nima tako rekoč nič s prvotno zgodbo, razen nekaj glavnih likov, in sicer prislovične, v filmu pa tudi z letala vidne beavosti policajev, pardon, milicistov. Ob Matjažu Javšniku se v filmu pojavi še plejada znanih Slovencev, od glasbenikov

Irene Yebuah Tiran v vlogi angela, Jožeta Potrebuješa kot prodajalca na bencinskem servisu in mimoidočega Jana Plestenjaka, v službi se pojavi voditelj na Pop TV Jani Muhič, iz avta z 2,4 promila pade Artur Štern, filmsko legendo Demetera Bitenca ter športnega reporterja in zdravnika Andreja Stareta srečamo v nekem lokalu v Benetkah, Denis Avdič odigra ležečega policaja, Sašo Hribar in Jonas Žnidaršič na koncu razkrijeta manjka-joči člen z začetka zgodbe ... Film bo po slovenskih kinematografih startal v prihodnjih dneh, če pa želite izvedeti, ali je metliška črnina res iz Bovca, je njegov ogled seveda neizbežen.

V Cineplexu se obe- ta pestra sezona prenosov vrhunskih opernih predstav slovite newyorške Metropolitanke opere, začena pa se tudi sezona prenosov in posnetkov baleta Bolšoj teatra. V Kranju pa jutri Cineplex pripravlja družinski dan, ko si boste lahko ogledali sinhronizirano animirano pustolovščino Moj mali poni. Med 15. in 17. uro bodo poskrbeli za simpatičen spremljevalni program za otroke. Napovedujejo tudi že prihod filma, kjer se prepletajo pustolovščina, fantazija in akcija – Thor: Ragnarok. Premiero bomo gostili Gorenjci, in sicer 23. oktobra ob 20. uri kranjski Cineplex.

Milicista Janez (Franci Kek) in Franci (Sašo Đukić) sta vedno v akciji. / Foto Igor Kavčič

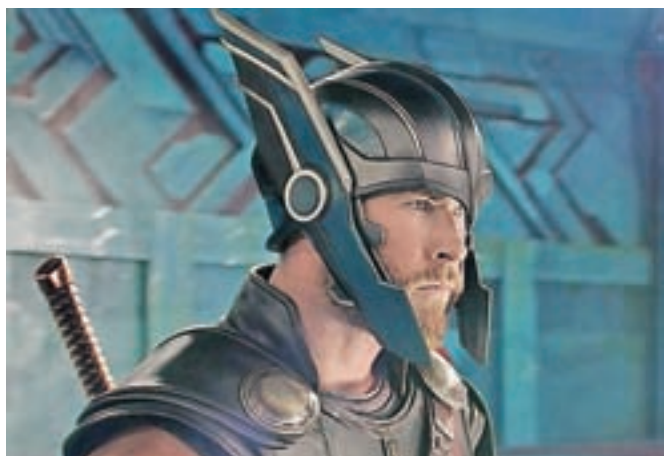
Spomin na dolensko »štoserja« bodo imeli tudi v družini Čuka Jožeta Potrebuješa. / Foto: Igor Kavčič

Legendarni Demeter Bitenc se pojavi v nekem lokalu v Benetkah. Kot »švaba« seveda. / Foto: Igor Kavčič

Poniji se v filmu prvič odpravijo onstran meja svojega domovanja ... / Foto: arhiv Cineplex (Blitz film & video distribution)

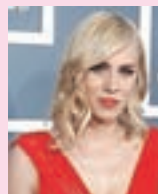
Thoru (Chris Hemsworth) njegovo kladivo uniči Hela, boginja smrti ... / Foto: arhiv Cineplex (2i Film)

V vlogi Lokija bomo v Thor: Ragnarok videli Toma Hiddlestona. / Foto: arhiv Cineplex (2i Film)

VRTIMO GLOBUS

Natasha Bedingfield bo mamica

Britanska pevkica in avtorica besedil **Natasha Bedingfield (35)** z možem Matthewom Robinsonom pričakuje prvega otroka. »Navdušena sporočava, da bova svet obogatila z novim življenjem. Komaj čakava, da se začne to naše skupno potovanje,« je veselo novico oznanila pevkica, znana po uspešnici Love Like This, in z oboževalci delila prvo nosečniško fotografijo, na kateri jo mož objema okoli že kar precej zaobljenega trebuščka.

Serena Williams napovedala vrnitev

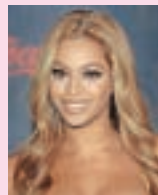
Serena Williams (36) je le pet tednov po rojstvu hčerke Alexis Olympije napovedala vrnitev na teniška igrišča. Kot pravi, bo že januarja prihodnje leto branila naslov najboljša na turnirju Australia open, kjer je že noseča v finalu premagala sestro Venus. »Nameravam se vrniti, nisem še zaključila in vem, da zmorem. Hčerka me bo spremljala in upam, da navijala zame,« je povedala Serena. Novico je potrdil tudi direktor turnirja Craig Tiley.

Igralka prestala operacijo

Igralka **Christina Applegate (45)** si je dala preventivno odstraniti jajčnike, da bi se v prihodnosti izognila novim bitkam z rakom. Igralki so že leta 2008 diagnosticirali raka na prsih, ko je prestala tudi dvojno mastektomijo. Igralki so odkrili prisotnost gena, ki povzroča bolezen in je deden. Za rakom jajčnikov je preminila tudi njena sestrična, sedaj pa se, kot pravi, boji le še za svojo šestletno hčerko, ki je lahko podedovala ta gen.

Beyonce za pomoč deklicam

Pevka **Beyonce (36)** je ob svetovnem dnevu deklic izdala nov videospot za pesem Freedom, s katerim želi pomagati deklicam po svetu in jih opogumiti. V njem so prikazani celo statistični podatki, ki kažejo na to, da se deklice lažje okužijo z virusom HIV in so večkrat žrtve trgovanja z ljudmi. Prav tako jih več kot sto trideset milijonov nikoli ne doseže izobrazbe. Ob koncu videospota pevkica pozove k pomoči preko strani globalgoals.org.

Petra Lotrič (25) in **Mojca Bavdek (41)** sta članici PGD Besnica in doma iz Zgornje Besnice. Gasilki sta že skoraj deset let. Na prvo nedeljo od dveh sta na besniškem Kostanovem pikniku skrbeli za stojnico, s katere so se obiskovalcem smehljale klobase pa tudi domače sladice, ki so jih gasilke napekle same. Namreč, PGD Besnica ima v svojih vrstah kar lepo število deklet. / Foto: A. B.

► 8. strani

PREDAVANJA

Štirinajstkrat na vrhu osemtisočakov

Breznica – Društvo upokojencev Žirovnica, sekcija za kulturo in izobraževanje, in Zavod za turizem Žirovnica vabita člane in simpatizerje v ponedeljek, 16. oktobra, ob 18. uri v kulturno dvorano na Breznico na predavanje pod naslovom Zakonca Nives in Roman štirinajstkrat na vrhu osemtisočakov. Predaval bo Roman Benet.

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi v soboto, 14. oktobra, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Svetopisemski pojem strahu. Pogovor bo povezoval Slobodan Šunjevarič.

Mehika – polotok Jukatan

Žiri – Danes, v petek, 13. oktobra, bo ob 18. uri v knjižnici popotpisno predavanje Igorja Fabjana Mehika – polotok Jukatan.

Galapagos

Škofja Loka – V torek, 17. oktobra, se bo ob 19. uri v Kašči na Spodnjem trgu začelo potopisno predavanje Matija Križnarja z naslovom Galapagos, življenje na ugaslih vulkanih.

OBVESTILA

Brezplačna pomoč invalidom

Kranj – Humana, združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje, obvešča, da je vsak ponedeljek od 10. do 12. ure na Oldhamski 14 (pri Vodovodnem stolpu) odprta Pisarna za invalide, ki invalidom, njihovim svojcem, prijateljem in delodajalcem nudi brezplačno pomoč pri urejanju uradnih postopkov ob uveljavljanju invalidskih pravic in izvajanju aktivnosti za vključitev v delo in družbo.

Meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja

Žirovnica – Društvo upokojencev in Rdeči križ Žirovnica obveščata, da bodo preventivne meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja v krvi v mesecu oktobru potekale v torek, 17. oktobra, od 8. ure do 10.30 v Čopovi rojstni hiši v Žirovnici. Po možnosti ne zajtrkujte.

Vpliv čustev in misli na telo in namestitev atlasa

Kranj – Humana, združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje, vabi v sredo, 18. oktobra, ob 16. uri na brezplačno delavnico Vpliv čustev in misli na telo. Delavnico bo vodil Gregor Šikman, intuitivni zdravilec, atlasolog in učitelj metod samopomoči v prostorih Humane na Oldhamski 14 (pri Vodovodnem stolpu). V drugem delu delavnice ob 18. uri pa bodo brezplačni pregledi, kontrole namestitve atlasa.

Klepet staršev z Zinko Ručigaj

Jesenice – Mladinski center Jesenice vabi na Klepet staršev z Zinko Ručigaj, dolgoletno pedagoško delavko, ki bo s konkretnimi primeri in odgovori na vprašanja razkrila skrivnosti uspešne vzgoje otrok s t. i. spodbudno vzgojo. Klepet bo v ponedeljek, 16. oktobra, ob 17. uri v Mladinskem centru Jesenice na Kejžarjevi 22. Starši lahko s seboj prepeljete tudi otroke, saj bo zanje organizirano aktivno varstvo.

Vabilo stripovskim ustvarjalcem

Kranj – Layerjeva hiša in TAM-TAM vabita stripovske ustvarjalce k sodelovanju pri razstavnem programu ulične galerije Mergentalerjeva v letu 2018. V prijavnem besedilu, ki naj šteje največ šeststo besed ter po želji tudi kakšno skico, naj se avtorji opredelijo do vsebine in koncepta, k prijavi pa naj dodajo še svoj opisni CV s kontaktnimi podatki. Prijave naj do 1. decembra avtorji pošljejo na elektronski naslov info@

PETKOVA PRIREDITEV
Izvaj: Lutkovno gledališče Tri
POLŽ VLADIMIR GRE NA ŠTOP
Petek, 13. oktober 2017, ob 17.30 uri
OKC Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvaj: Kulturni zavod KULT
BUTALCI
Sobota, 14. oktober 2017, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

Gorenjski Glas

layer.si z zadevo STRIPTIH_PRIJAVA (v telo besedila pa prilepijo povezavo na wetransfer ali google.drive).

Folklorniki vabijo k sodelovanju

Cerklje – Kulturno društvo Folklor Cerklje vabi k sodelovanju godce (harmonika, violina, kontrabas, klarinet) ljudskih viž in ple-salce. Vaje so vsak torek ob 19. uri v prostorih Kulturnega doma v Cerkljah. Več informacij lahko dobite po tel.: 031 791 870 – Irena.

KONCERTI

Otrokom

Radovljica – Slovensko društvo hospic – Gorenjska v sodelovanju z Osnovno šolo Antona T. Linharta vabi na dobrodelni otroški koncert z naslovom Otrokom, ki bo danes, v petek, 13. oktobra, ob 18. uri v avli OŠ Antona T. Linharta. Nastopili bodo mladi pevci in pevski zbori, gostja večera bo klovnesa Eva Škofic Maurer z organizacije Rdeči noski. Zbrana denarna sredstva – vaši prostovoljni prispevki – bodo namenjeni Taboru ljvesrčnih za žalujoče otroke in mladostnike.

Jubilejni koncert MPZ Anton Tomaž Linhart

Radovljica – Mešani pevski zbor Anton Tomaž Linhart iz Radovljice z gosti vabi na jubilejni koncert ob 25-letnici delovanja zbora, ki bo v nedeljo, 15. oktobra, ob 19. uri v Baročni dvorani Radovljiške graščine. Vstop bo prost.

RAZSTAVE

Leto 1917 na soški fronti in v zaledju Gorenjske

Kranj – Gorenjski muzej vabi na odprtje letošnje osrednje muzejske razstave, edine na Gorenjskem, ki je letos posvečena obletnici soške fronte. Naslov razstave, ki jo bodo odprli v četrtek, 19. oktobra, ob 18. uri v gradu Khislstein, Tomšičeva 42, je V roki puštica, doma pa ljubica – leto 1917 na soški fronti in v zaledju Gorenjske. V kulturnem programu bo nastopil Moški pevski zbor Gorščaki.

PREDSTAVE

Gledališka matineja za otroke Škratovanje

Breznica – Dramska skupina Julke Dovžan vabi v nedeljo, 15. oktobra, ob 17. uri v kulturni dom na Breznici, kjer bo gledališka matineja za otroke Škratovanje. Tokrat v goste k škratom prihaja Lutkovno gledališče Rado Mužan iz Ribnega s predstavo Korenčkova sonata.

Damski orkester

Visoko – KUD Visoko vabi jutri, v soboto, 14. oktobra, ob 19.30 v Dom krajanov Visoko na ogled abonmajske predstave za abonma in izven, grenko-sladke komedije Damski orkester v izvedbi Mladinskega gledališča Tržič.

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasii@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:

ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, srede od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

STANOVANJE urejeni, starejši osebi za daljše obdobje, tel.: 031/292-060

HIŠE

KUPIM

MANJŠO hišo – Radovljica, Bled, Žirovnica z okolico. Plačam takoj, tel.: 031/489-477

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

K3 KERN
NEPREMIČNINE

Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
Tel.: 04/202 13 53, Fax: 04/202 17 85
GSM 051/320 700,
E-pošta: info@k3-kern.si

VIKENDI, APARTMAJI

ODDAM

APARTMA v Termah Olimije, posezonska cena 27 EUR/dan za 5 vstopnic, tel.: 030/619-628

domplan

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljivo in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: **www.domplan.si**

POSESTI

NAJAMEM

NJIVO ali travnik na relaciji Kranj–Šenčur–Moste–Vodice–Komenda, tel.: 030/697-317

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

PROSTOR za prikolico ali avtodom, ob hiši, oddam, tel.: 031/253-231

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO ob Zoisovi ulici (za pošto) v Kranju, tel.: 031/654-533

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

FORD KA, lepo ohranjen, letnik 1997, registracija do 22. 7. 2018, cena 300 EUR, tel.: 041/996-789

OPEL Vivario 2.0, disel, letnik 2008, odlično ohranjen, 6 sedežev, svetlo modre barve, 6.700 EUR, tel.: 031/374-706

OPEL Corsa 1.4 16 V, 3 vrata, srebrna, letnik 2008, enjoy oprema, 228.000 km, 3.350 EUR, tel.: 040/567-544

OPEL Insignia 2.0 CDTi, letnik 2014, active, 60.000 km, 4 vrata, kov. siva, 14.290 EUR, tel.: 040/567-544

VW Golf, 1.2 TSi, 63 kw, letnik 6/2011, 55.000 km, 2. lastnik, metalne barve, 8.800 EUR, tel.: 040/684-092

KUPIM

OHRANJEN Suzuki Jimmny, letnik od 2005 do 2009, tel.: 031/532-567

DRUGA VOZILA

PRODAM

TOVORNO avto prikolico, registrirano do leta 2022 – 4 leta, tel.: 040/857-812

MOTORNA KOLESA

PRODAM

VESPO 50, 1983, za 750 EUR; Tomos automatic 50, 1985, za 150 EUR, oba neregistrirana; Pony express 50/70, restavriran, registriran, za 450 EUR, tel.: 041/640-314

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

GUME Sava M+S, 165/65-15, komplet s platišči, cena 80 EUR, pri prodaji tudi stojalo, tel.: 031/520-004

NOVE gume na platiščih, za Mitsubishi Pajero, Nokian 235/75 RWR SuV3 105 T, 100 EUR/kom., tel.: 041/641-142

PEUGEOT 206, 4 gume s platišči, 165/65 14, zimske, odlične, skupaj 70 EUR, tel.: 051/423-322

RABLJENA jeklena platišča za R Laguna, z ventili, 16 col, tel.: 041/758-924

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

2 M³ smrekovih plohov, 5 cm, in VW Polo, letnik 2000, tel.: 030/368-447

KUPIM

HLODOVINO hrasta in bukke, v gozdu na panju ali ob kamionski cesti. Dobro plačilo, tel.: 041/344-289

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

13 LESENIH polken Jelovica z okovjem, so že rabljena, ugodno prodam, tel.: 031/653-181

RABLJENA, dobro ohranjena notranja krila, 9 kosov, furnirana, in kočo za psa, izolirana, velikosti 1240 x 1100 x 1000, tel.: 041/686-985

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019

BRIKETE

hrastove butare, krajniki, žamanje, tel.: 041/366-664

DRVA, suha, bukev ali mešana, razrezana in možnost prevoza, tel.: 04/25-60-224, 051/696-492

SUHA bukova in hrastova drva, z dostavo, tel.: 031/585-345

SUHA mešana drva, povezana v bale, po 1m³, cena 38 EUR, okolica Preddvora, tel.: 030/931-658

SUHE bukovne butare, ročno izdelane, tel.: 04/25-03-702, 041/530-874

UGODNO prodam lesne brikete in pelete za kurjavo, tel.: 040/887-425

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

KOMBINIRAN bojler, 100-litrski, levi in desni priklp, cena po dogovoru, tel.: 04/23-32-347, 041/564-366

GLASBILA

PRODAM

DIATONIČNO harmoniko CFB, odlično ohranjeno in B.Es.As. harmoniko Poličar, tel.: 040/739-512

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

OTROŠKO smučarsko čelado, črnordeče barve, št. S/56 + očala Alpina, tel.: 041/780-732

KOTALKE, št. 39, cena po dogovoru, tel.: 040/232-490

KOŠARKARSKE superge Adidas, št. 38 2/3, rdeče-črne barve, rabljene pol leta, odlično ohranjene, tel.: 041/780-732

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

RAFF-ove knjige, videokasete, DVD-je, pripomočke, tel.: 041/995-813

STARINE

PRODAM

ŠIVALNI stroj Singer, star 200 let, še delujoč, primeren za muzej, tel.: 031/292-060, Britof

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

ADIDAS perform, nove, št. 42 in 45, cena po dogovoru, tel.: 040/232-490

NOVE moške jeans hlače, velikost 34, cena 5 EUR, tel.: 040/232-490

LOTO

Rezultati 82. kroga – 11. oktobra 2017
14, 15, 18, 20, 22, 24, 38 in 39

Loto PLUS: **20, 21, 22, 26, 27, 32, 36 in 35**
Lotko: **4 8 8 5 3 4**

Sklad 83. kroga za Sedmico: **920.000 EUR**
Sklad 83. kroga za PLUS: **180.000 EUR**
Sklad 83. kroga za Lotka: **330.000 EUR**

SRAJCO vojaško Labod, vel. 43, cena po dogovoru, tel.: 040/232-490

17003368

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

AVTOSEDEŽ, od 15 do 36 kg, tel.: 041/780-732

17003095

POSTELJICO z jogijem in stolček z mizico za hranjenje, tel.: 04/23-28-351, 031/236-312

17003384

UGODNO prodam otroški poganjavec, trikolesnik in avtosedez, tel.: 031/583-269

17003382

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PRODAM

ELEKTRIČNO negovalno posteljo z ograjo in trapezom, kot nova, ugodno, tel.: 040/130-314, Urška

17003393

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

KIVI, sadike, ženske, večletne, tel.: 040/883-417

17003344

UGODNO prodam sadike – maline, jagode, ki 2-krat obrodijo, hibiskuse, razne trajnice, tel.: 070/280-706

17003308

PODARIM

MLADE mucke, tel.: 04/51-01-674

17003377

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

1-REDNI kombajn Mengele, 2-redno sejalnico koruze in cepilec za drva na sveder, tel.: 031/585-345

17003298

AGROIZBIRA Prosen Čirče nudi ugodno vse vrste rezervnih delov za program SIP, BCS, sedeže, olja, filtre, kose, itd. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smledniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802

17003041

CIRKULAR za žaganje drv, z mizo in koritom, tel.: 031/812-210

17003354

SKORAJ novo električno ročno žago McCulloch 1900, tel.: 040/913-375

17003363

TRAKTORSKI kopač Mazoti, 3 zajemalke, pomična brana, trosilec hlevskega gnoja Sip, tel.: 041/547-994

17003346

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah ugodno: akumulatorji Topla, Krpan, Duracell, 12 V 75 Ah, 100 Ah in 150 Ah. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smledniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802

17003042

KUPIM

DEUTZ, Zetor, Ursus, IMT ali podobno, tel.: 031/851-485

17003315

PRIDELKI

PRODAM

DEBELI jedilni krompir, Polče 7, tel.: 04/53-33-237

17003373

JEDILNI krompir, tel.: 04/59-23-780, 051/411-742

17003306

JEDILNI in krmni krompir, tel.: 031/511-045

17003340

KRMNI in jedilni krompir, tel.: 051/601-795

17003376

KRMNI in jedilni krompir, tel.: 041/416-241

17003385

MANJŠO količino belega in rdečega krompirja za ozimnico, tel.: 031/301-919

17003374

MOŠT, jabolčni, sveže stisnjen, ugodno prodajamo. Kmetija PRINC, Hudo 1 pri Kovorju, 4290 Tržič, tel.: 041/747-623

17003401

REPO in krmno peso, tel.: 040/750-993

17003345

SENO, otavo in slamo v okroglih balah, tel.: 041/675-453

17003323

VINO cviček, možna dostava, tel.: 031/206-874, Tone

17003351

ZELJE v glavah za kisanje ali solato, tel.: 041/852-077

17003316

ZELJE za ribanje – sarme in čebulo. Sp. Brnik 40, tel.: 031/604-918

17003375

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM ali zamenjam kožo sanske pasme, tel.: 051/203-255

17003329

PRODAM

BIKCA simentalca, starega 10 dni, tel.: 041/955-080

17003328

BIKCE ČB in LS, tel.: 031/871-659

17003327

BREJE ovce in jagenjčke za meso, tel.: 041/652-301

17003378

JEDILNI in krmni krompir, tel.: 041/369-086, 051/342-716

17003310

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo, pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113

17003224

KUNCE, stare 18 tednov, krmljene z mrvo in ječmenom, za meso ali rejo, v Križah, tel.: 051/819-044

17003353

KUNCE orjaški lisec, stari 4 in 5 mesecev, lahko tudi starejše, tel.: 030/268-162

17003392

NESNICE – rjave, grahaste, črne pred nesnostjo. Brezplačna dostava na dom. Vzreja nesnic Svatina Tibaot Vanja, Babinci 49, Ljutomer, tel.: 02/58-21-401

17002437

NUJNO prodam 2 mladi kravi ter 2 telički oika in cika/lim., stari 8 mesecev, vajene paše, ter iščem pomoč na manjši kmetiji v Bohinju, tel.: 04/57-21-786, 031/473-340

17003324

TELIČKO simentalco, staro 21 dni, tel.: 031/250-114

17003333

TELIČKO, staro 6 mesecev, vajeno paše, tel.: 04/57-44-432, 031/309-714

17003343

TELIČKO, ČB, staro 14 dni, tel.: 04/25-03-043, 031/210-494

17003358

TEŽKEGA ovna, tel.: 04/23-12-103

17003349

VEČ ČB bikcev, starih 14 dni, tel.: 040/887-335

17003319

KUPIM

2 ČB bikca, stara 10–20 dni, tel.: 031/432-299

17003338

BIKA za zakol, tel.: 031/726-527

17003307

BIKCA simentalca, starega od 2 do 4 mesece, tel.: 041/216-135

17003387

KRAVO z mlekom iz ekološke reje, tel.: 04/53-31-286, 031/505-087

17003400

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačano v nekaj dneh – nove, višje cene. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081

17003257

PODARIM

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-678

17003296

OSTALO

PRODAM

2 BIKCA simentalca, pašna, težka 250 kg, tel.: 04/25-21-868, 040/324-742

17003326

SLAMO v big kockah, letnik 2017, skladiščene so na suhem, okolica Kranja, tel.: 040/641-660

17003350

ULEŽAN hlevski gnoj, tel.: 041/901-888

17003339

KUPIM

SENO in prodam pašni simentalci, ekološka reja, tel.: 04/25-51-928

17003395

ZAPOSLOTVE (m/ž)

NUDIM

IŠČEMO mizar-monter, pomočnik-monter, kot okrepitev za našo ekipo, redna zaposlitev, delo v Avstriji in Nemčiji. Veselimo se vašega klica +436764601702, g. Grlic, Diaplan Stahl + Holz GmbH, Bahnhof str. 9, Klagenfurt/Celovec, Avstrija

17003225

IŠČEMO osebo za pripravo in strežbo pijač, ki rada dela z ljudmi. Delo je ob koncih tedna v popoldanskem času. Obvezen lasten prevoz. Panter bar, d.o.o., Hrastje 52, Kranj, tel.: 040/244-335

17003253

MEGALES, d.o.o., Strahinj 120, Naklo - zaposlimo prevzemnika-odkupovalca lesa s poznavanjem gozdno lesnih sortimentov. Ponudbo pošljite na e-naslov info@megales.si.

17003237

ZAPOSILIMO voznika tov. vozila z dvigalom (C, E kategorije). Prijave pošljite na: zaposlitev@komteks.si. Kompekts, d.o.o., Loka 119, Tržič

17003322

IŠČEM

IŠČEM DELO – varstvo vašega otroka, sem ljubeča in zanesljiva in sem iz Radovljice, tel.: 031/575-703

17003335

DUO Rolo išče delo na zabavah, obletnicah z domačo in zabavno glasbo, tel.: 041/741-355

17003320

IŠČEM DELO – pomoč starejšim osebam, s posebnimi potrebami, in oddam sobo, tel.: 040/849-800

17003309

IMATE željo po dodatnem zaslužku? K sodelovanju vabimo upokojence/-ke, za delo v klicnem centru v Kranju. Nudimo prilagodljiv delovni čas in odličen zaslužek. Španovina, d.o.o., Savska Loka 21, Kranj, tel.: 040/130-054

17003232

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zaves, plise zaves, komarniki, markize, www.asteriks.net

17003250

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela – z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741

17003216

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, no-tranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Stružovo 7, Kranj, tel.: 041/561-838

17003226

AKCIJA V OKTOBRU – barvanje napušcev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali – možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166

17003258

EKOCLEAN, d.o.o., Podljubelj 259, Tržič nudi čiščenje in razrez cistern ter filtracijo olja! Pleskanje stanovanj in stopnišč, tel.: 041/989-987

17003251

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871

17003215

POLAGANJE vseh vrst keramike, kompletna adaptacija kopalnic, Pečarstvo Železnik, Stanislav Železnik, s.p., Vinharje 14, Poljane nad Šk. Loko, tel.: 031/505-468

17003357

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246

17001950

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-14

17003248

ZAHVALA

V 99. letu nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, praprababica

MILKA LOTRIČ
z Lancovega

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, vsem, ki ste jo obiskovali na njenem domu v času njene bolezni. Zahvaljujemo se gospodu župniku, pogrebni službi Akris za opravljeni obred, pevcem za zapete žalostinke, zastavonošem, ZB in Društvu upokojencev Lancovo za zadnje besede ob grobu, vsem, ki ste darovali cvetje in sveče, in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat hvala.

Vsi njeni
Lancovo, 13. oktobra 2017

ZAHVALA

V 72. letu starosti je k večnemu počitku odšel naš dragi mož, oče, ded, brat, stric in tast

BENJAMIN JERUC
s Kokrice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in nekdanjim sodelavcem za izrečena sožalja, podarjene sveče in svete maše v njegov spomin. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Zahvaljujemo se praporščakom in pogrebni službi Navček. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V 73. letu se je od nas za vedno poslovil dragi mož in oče

JAKOB POLAK
z Bleda, Gregorčičeva ulica 29

Od njega smo se poslovili 6. oktobra 2017 na Bledu. Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za izrečena sožalja in besede tolažbe. Hvala za darovano cvetje in sveče. Hvala g. župniku Francišku Jerantu za lepo opravljen obred, pevcem okteta Lip Bled za poslovilne pesmi, trobentaču. Zahvala g. Zvonetu Šolarju za poslovilne besede. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani, Oddelku za urologijo Kliničnega centra v Ljubljani, dr. Štrusu. Zahvaliti se moramo zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma na Bledu, dr. Pangrcu, dr. Žnidaršičevi, patronažni službi Zdravstvenega doma na Bledu in negovalnemu osebju Doma dr. Janka Benedika za nego na domu. Hvala nosačem žare in cvetja ter pogrebni službi Novak. Hvala vsem, ki ste našega atija poznali, ga pospremili k mirnemu počitku in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: žena Meta, hči Melita, sin Rudi
Bled, oktober 2017

Te nepozabne knjige, ki je nastala v sodelovanju z organizacijo Amnesty International in sloni na nesmrtni pesmi Johna Lennona, ni strah pomisliti, da bo svetu zavladal mir.

»Pesem Pomisli vsebuje močno spoznanje, izvirajoče v brezmejni ljubezni do človečnosti in skupne prihodnosti.«

Yoko Ono Lennon

32 strani, 240 x 275 mm, trda vezava

12⁹⁰ EUR

* poštšina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če jo naročite po pošti, se poštšina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Je zate minil ta zemeljski čas,
naprej boš živel v spominu vseh nas.

ZAHVALA

Nepričakovano se je v 67. letu starosti od nas poslovil dragi brat, stric, svak, nečak in bratranec

FRANC BERGANT
14. 10. 1950

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovane svete maše in sveče. Posebna zahvala velja osebju SB Jesenice za strokovno in požrtvovalno oskrbo, župniku Jerneju Marenku, cerkvenemu pevskemu zboru za lepo zapete žalostinke na predvečer slovesa, moškemu pevskemu zboru pod vodstvom Ignaca Gorjanca za ganljivo petje na pogrebu ter pogrebni službi Jerič. Hvala tudi nečakom, ki so namesto cvetja darovali za obnovo župnijske dvorane. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi
Dvorje, Trata, Cerklje, september 2017

Ena sama ljubezen.
Vsesilen vzmah kril.
Nedoseženi cilji.
Pretrgana pesem.
(Tone Pavček)

Sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prezgodaj zapustil

JURE BERNIK
dijak 2. letnika Srednje šole za strojništvo

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Prijatelji, dijaki, učitelji in zaposleni
Šolskega centra Škofja Loka
Oktober 2017

Solza, žalost, bolečina,
te zbudila ni,
tiha, nema je gomila,
kjer počivaš ti.

ZAHVALA

Tam, kjer si ti,
ni sonca ne luči.
Le tvoj nasmeh
nam v srcih še živi
in nihče ne ve,
kako zelo, zelo boli.

PETER OJSTERŠEK
iz Britofa pri Kranju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja ter za darovano cvetje in sveče. Posebej lepa hvala sosedom. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi, bili del njegovega življenja in se od njega poslovili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi

Vsi bližnji, ki smo jih ljubili,
nas s smrtjo niso zapustili.
V ljubezen so se spremenili,
z njo naša srca napolnili.

V SPOMIN

Danes, 13. oktobra 2017, mineva deset let, odkar se je poslovil od nas naš dragi ata

ANTON BELOVIČ

Čprav si odšel, v naših srcih boš živel večno!

Sveta maša bo v petek, 13. oktobra, ob 19. uri v cerkvi sv. Modesta na Zlatem polju v Kranju.

Erika, Dušan in Zdenka z družinami

Čudno, kako prazen je svet,
ko umre en sam človek.
(Dante)

ZAHVALA

V 90. letu starosti je svojo življenjsko pot sklenil naš dragi mož, atek, ata, brat in stric

PETER KUHAR
po domače Petrov Peter iz Zadrage

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter za darovane svete maše. Posebna zahvala je namenjena gasilcem PGD Duplje, g. Ivanu Megliču za tople besede slovesa, g. župniku Davidu Jensterletu za lepo opravljen obred in vsem, ki ste se od njega poslovili in ga pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V sredo, 27. septembra, smo se še zadnjič poslovili od naše drage mame, sestre in tete

ANGELE GALJOT
roj. Fajfar s Sp. Brnika 72

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sovaščanom, znancem in prijateljem za pomoč in tolažbo v težkih trenutkih ter izrečena sožalja. Zahvaljujemo se vsem, ki ste se poklonili njene-mu spominu, jo pospremili k zadnjemu počitku, darovali sveče, cvetje in svete maše. Zahvala dr. Beleharju in sestri Bernardi za dolgoletno zdravljenje. Zahvala tudi domu starejših občanov Tabor v Šmartnem, gospodu Jeriču za organizacijo pogreba ter gospodu župniku za lepo opravljen cerkveni obred. Posebna zahvala Brniškemu cerkvenemu zboru za prečudovito petje. Hvala tudi nečakinji Miri za ganljiv govor ob grobu.

Žalujoči vsi njeni, ki smo jo imeli radi
27. septembra 2017

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi

DR. VOJTEH WALTER
JELACIN

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, 16. oktobra 2017, ob 13. uri na pokopališču v Stožicah v Ljubljani. Žara bo na dan pogreba od 11. ure dalje v tamkajšnji mrliški vežici.

Njegovi domači

ZAHVALA

V 85. letu se je od nas poslovil dragi mož, oče, stari oče in praded

VINKO STRNIŠA

p. d. Fekov Vinko s Kokrice pri Kranju, dolgoletni organist in zborovodja župnije sv. Lovrenca na Kokrici

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, molitve, darovane svete maše in darove za cerkev. Hvala g. Jožetu Klunu in sobratoma duhovnikoma za lepo opravljen pogrebni obred. Iskrena zahvala cerkvenemu pevskemu zboru Župnije sv. Lovrenca na Kokrici in ostalim prijateljem pevcem za ganljivo petje. Zahvala tudi pogrebni službi Navček. Posebna hvala osebni zdravnici dr. Tatjani Primožič za dolgoletno spremljanje, patronažni službi Kranj ter dr. Tomažu Šavliju in internistični službi SB Jesenice za srčnost v očetovih zadnjih urah. Bog povrni vsem.

Žalujoči: žena Albinca, otroci Boštjan, Petra, Gregor in Špela z družinami
Kokrica, 6. oktobra 2017

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustila draga mama, babica in prababica

PAVLA POGAČNIK
roj. Thaler iz Naklega

Zahvala sorodnikom, sosedom, sodelavcem PA Alpetour in gasilcem za podarjene sveče in cvetje. Zahvala dr. Mariji Ravnikar, gospodu župniku, pevcem skupine Mladi Zupan in ge. Mariji Kolkalj za pomoč. Hvala tudi vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Sin Srečko, hči Majda z družino in sin Vili z družino

ANKETA

Podpirajo vse štiri vogale

MATEJA RANT

Pred Tavčarjevim dvorcem na Visokem so se včeraj na vsakoletnem srečanju zbrale predstavnice gorenjskih društev kmečkih in podeželskih žena. Spregovorile so tudi o današnji vlogi žensk na kmetijah, kjer že dolgo ne sodijo več zgolj za štedilnik.

Foto: Tina Dokl

Mirjana Pipan, Tržič:

»Ženske podpirajo tri vogale pri hiši, pa še četrtega od znotraj, da se ne vidi. Moški so pridni, a treba jih je voditi. Ženske smo bolj previdne pri odločitvah in premislimo, preden se v kaj spustimo.«

Marinka Damjan, Tržič:

»Ženske imajo vse več besede tudi pri vodenju kmetij. Včasih so bile zgolj za štedilnikom ali v hlevu, danes pa se udeležujejo predavanj in se izobražujejo ter tako prispevajo k napredku kmetije.«

Marjeta Kokelj, Mlaka nad Lušo:

»Delo na kmetiji se je spremenilo in ženske si danes lahko privoščijo tudi dopust, ogled gledališke predstave in podobno. Naporno pa je, če imajo zraven še službo.«

Stanka Homec, Studor:

»Ženske so pridne in inovativne, na kmetijah garajo, sploh tiste, ki vodijo dopolnilno dejavnost. Zato je pomembno, da za njo stoji cela družina. Dobrodošla so tudi družjenja, kot je današnje.«

Monika Ravnik, Bohinj:

»Ženske so zelo podjetne, one so tiste, ki se ukvarjajo z dopolnilnimi dejavnostmi, ki kmetijam prinašajo dodano vrednost. Brez tega bi sploh manjše kmetije danes zelo težko preživele.«

S ponosom kmečke ženske

Srečanje predstavnic gorenjskih društev kmečkih in podeželskih žena ob svetovnem dnevu kmetič so letos pripravili v Poljanski dolini, kjer so si med drugim ogledale kmetiji Bogatajevih in Dolinarjevih.

MATEJA RANT

Visoko – Pri Tavčarjevem dvorcu na Visokem so se včeraj zbrale predstavnice vseh enajstih gorenjskih društev kmečkih in podeželskih žena. Najprej so si ogledale razstave v dvorcu Visoko, potem pa so se odpravile na ogled dveh tamkajšnjih kmetij. Druženje so končale v Sokolskem domu v Gorenji

vasi, kjer so se jim predstavile vse sekcije Društva podeželskih žena Blegoš, katerega članice so bile gostiteljice letošnjega srečanja.

»Naša srečanja so že vrsto let priložnost za druženje, izmenjavo informacij in prenos dobrih praks,« je pojasnila predsednica Društva podeželskih žena Blegoš Joži Demšar. Primere dobrih praks so si ogledale tudi včeraj,

in sicer na domačiji Irene in Igorja Bogataja, ki sta jim predstavila tudi dodatno dejavnost predelave zelja in repe, ter na domačiji Danice in Zvoneta Dolinarja, kjer se ukvarjajo tudi s predelavo mleka, je razložila Joži Demšar in dodala, da s te kmetije prihaja tudi mladi gospodar leta Jakob Dolinar. O današnji vlogi žensk na kmetijah je koordinatorka za kmečko

družino in razvoj dopolnilnih dejavnosti pri Kmetijsko-gozdarskem zavodu Kranj Vanja Bajd Frelih dejala, da so ženske skozi izobraževanje naredile veliko na osebni rasti. »Pridobile so veliko znanja in postale samozavestnejše,« je poudarila in dodala, da si o svojem poklicu upajo spregovoriti tudi v javnosti. »Danes s ponosom povejo, da so kmečke ženske.«

Pri Tavčarjevem dvorcu na Visokem so se včeraj zbrale predstavnice vseh enajstih gorenjskih društev kmečkih in podeželskih žena. / Foto: Tina Dokl

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno, občasno bo nekaj koprenaste oblačnosti. Zjutraj in dopoldne bo ponekod po nižinah megla. Jutri in v nedeljo se bo nadaljevalo precej jasno vreme z jutranjo meglo ali nizko oblačnostjo po nekaterih nižinah. Čez dan bo razmeroma toplo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

5/21 °C

SOBOTA

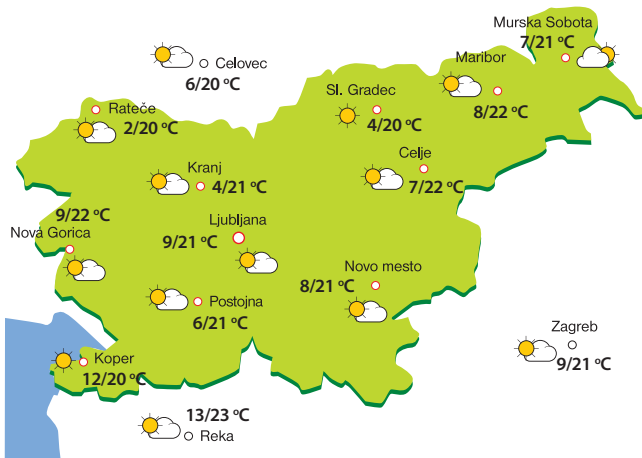

5/20 °C

NEDELJA

4/22 °C

Pripravljajo se na novo sezono

Družba Smučarsko turistični center (STC) Stari vrh je konec septembra sklenila sporazum z upnikom družbo Heta za poplačilo vseh terjatev.

MATEJA RANT

Stari vrh – Konec septembra so po besedah v. d. direktorja STC Stari vrh Tomaža Trobiša končali dolgotrajna in naporena pogajanja ter usklajevanja za odkup obveznosti iz več kot deset let starega finančnega leasinga, ki je predstavljal največje breme družbe STC Stari vrh. Zaradi terjatev Hete v višini tri milijone evrov je družbi grozil celo zaseg žičniških naprav, a po Trobiševih besedah sporazum določa odkup obveznosti po vseh leasing pogodbah, sklenjenih v letih 2005 do 2008.

»Sklenitev sporazuma predstavlja odločilni

mejničnik v dolgoročni stabilizaciji smučišča tako za podjetje STC Stari vrh kot za občini Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane, ki sta kot solastnici smučišča podpirali postopek pogajanj za podpis sporazuma,« je poudaril Trobiš in dodal, da so se na osnovi tega lahko začeli intenzivno pripravljati na prihajajočo smučarsko sezono. Ta čas izvajajo redna vzdrževalna dela in pripravo žičnic za redne tehnične preglede, prav tako je v pripravi predprodaja smučarskih vozovnic, ki se bo začela v ponedeljek, 23. oktobra, je še razložil Trobiš.

Pred praznično okrasitvijo mestnih pročelij

Škofja Loka – V Škofji Loki želijo poenotiti sistem pritrdišč za okrasitev na fasadah Mestnega, Spodnjega in na delu Cankarjevega trga. Pred novo praznično okrasitvijo bodo najprej odstranjena dotrajana in neustrezno nameščena stara pritrdišča, nato bodo nameščena nova, ki bodo enotnega videza. Lokacije teh so določene v soglasju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Več o tem bodo prebivalci starega dela Škofje Loke izvedeli na javni predstavitvi projekta, ki bo v torek, 17. oktobra, ob 18. uri v mali dvorani Sokolskega doma. Meščani bodo morali k posegom na svojih fasadah dati tudi soglasje, kar bodo lahko storili tudi na torkovi predstavitvi.

Pred Lonovo stavbo bodo pekli palačinke

Kranj – V soboto, 14. oktobra, med 9. in 13. uro bo pred Lonovo poslovno stavbo na Primskovem potekala Lonova palačinkijada, na kateri se boste v družbi dveh prijateljev lahko pomerili v hitrostni peki palačink in se potegovali za lepe nagrade. Obiskovalci bodo lahko uživali v zabavnem programu in pokušali palačinke, najmlajši pa se bodo lahko skupaj z animatorjem zabavali v otroškem kotičku.

Ravnatelj pičniške in smleške šole ostajata ista

Medvode – Pred časom sta bila objavljena razpisa za ravnatelja dveh medvoških osnovnih šol, in sicer OŠ Pirniče in OŠ Simona Jenka Smlednik. Na oba razpisa sta se prijavila le dosedanja ravnatelja. Smleško osnovno šolo bo še naprej vodil Marko Valenčič, pirniško pa Martina Kutnar. Pozitivno mnenje jima je dal tudi občinski svet.